

The Yom Kippur Avodah

By Machon Harbotzas HaTorah

Grade Level: Elementary-High School

Description:

This sefer clarifies the portions of Chumash and Rashi that pertain to the Yom Kippur Avodah. Illustrations with brief descriptions and diagrams offer additional elucidation. There is also a section that cross references the descriptions of the Avodah from the tefillos with the sections from the actual parshios.

Goals/Objectives:

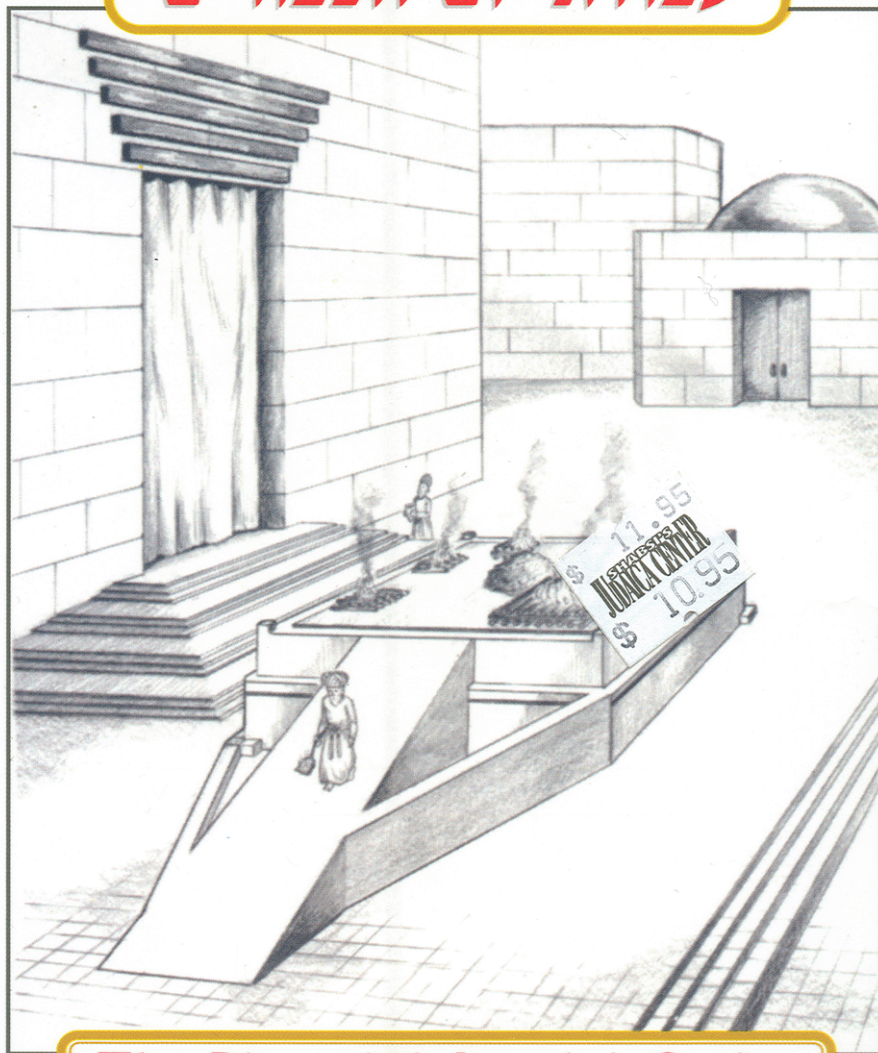
Students will examine different pesukim and explanations of the Yom Kippur avodah to gain a more thorough understanding of the topic.

Instructions:

1. Copy relevant sections for the class.
2. Go through the information with the class, making sure to point out the illustrations and diagrams.
3. Cross reference various pesukim with a Chumash or machzor.

The YOM KIPPUR AVODAH

עבודת יום הכפורים

The Pictorial Avodah Series

The YOM KIPPUR AVODAH

עבודת יום הכפורים

**A Descriptive and Pictorial Guide
to the Yom Kippur Avodah
As Presented in Parshas Achray Mos**

Also featuring translations of the descriptions of the *Avodah*
in the *Mussaf* prayer of the *Yom Kippur Machzor*,
Nusach Ashkenaz and *Nusach Sfarad*.

Menachem Moshe Oppen

C.I.S. PUBLISHERS

New York • London • Jerusalem

Other volumes in
The Pictorial Avodah Series:

THE KORBAN OLAH:
A Pictorial Guide to the Korban Olah

THE KORBAN MINCHA:
A Pictorial Guide to the Korban Mincha

THE LAWS OF TZORAAS:
A Pictorial Guide to the Laws of Tzoraas
as presented in Parshas Tazria

THE LAWS OF TAHARAH:
A Pictorial Guide to the Laws of Taharah
as presented in Parshas Mitzorah

Copyright © 1995

All rights reserved. This book, or any part thereof, may not be reproduced in any form whatsoever without the express written permission of the copyright holder.

Published and distributed in the U.S., Canada and overseas by
C.I.S. Publishers and Distributors
180 Park Avenue, Lakewood, New Jersey 08701
(908) 905-3000 Fax: (908) 367-6666

In Israel by C.I.S. International (Israel)
Rechov Mishkalov 18, Har Nof, Jerusalem
Tel: 02-651-8935

In the U.K. and Europe by C.I.S. International (U.K.)
89 Craven Park Road, London N15 6AH, England
Tel: 181-809-3723

Illustrations by Shepsil Scheinberg

ISBN 0-935063-51-X h/c
ISBN 0-935063-52-8 s/c

The C.I.S. **Publisher's Judaica Catalogue** is available upon request. Inquiries about membership in the C.I.S. Publisher's **Privileged Readers Membership Club** should be directed to: C.I.S. **Publisher's Judaica Catalogue**, 180 Park Avenue, Lakewood, New Jersey 08701 or call toll-free 1-800-CIS-9003, fax (908) 367-6666.

PRINTED IN THE UNITED STATES OF AMERICA

TABLE OF CONTENTS

Preface	9
Acknowledgments	10
Introduction to the <i>Avodab</i>	13
Section I — The <i>Avodab</i> As Described in the <i>Chumash</i>	
Order of the Day	27
Second <i>Tevillab</i>	28
First <i>Viduy</i>	30
Lottery of Goats	32
Second <i>Viduy</i>	34
Slaughtering of the Bull	36
Getting the Embers	38
Getting the <i>Ketores</i>	40
Bringing the <i>Ketores</i> to the <i>Kodesh Hakodoshim</i>	42
Burning of the <i>Ketores</i>	44
Taking the Bull's Blood	46
First Sprinkling of the Bull's Blood	48
Slaughtering of the Goat	50
First Sprinkling of the Goat's Blood	52
Second Sprinkling of the Bull's and the Goat's Blood	54
Taking the Blood to the <i>Mizbayach Hazabav</i>	56
Smearing the Blood on the Corners of the <i>Mizbayach</i>	58
Sprinkling the Blood on the Corners of the <i>Mizbayach</i>	60
<i>Viduy</i> on the Goat	62
Sending the Goat	64
Taking the Bull and Goat to be Burned	66
Reading the Torah	68
Third <i>Tevillab</i>	70
Offering the <i>Korbanos Olah</i>	72
Burning Parts of the Bull and Goat on the <i>Mizbayach</i>	74
Fourth <i>Tevillab</i>	76
Removal of the <i>Kaf</i> and Shovel	78
Fifth <i>Tevillab</i>	80
Completion of the <i>Mussaf</i> and <i>Tamid</i>	82
Summary of the <i>Avodab</i>	84
Section II — Appendix	
More Insights into the <i>Avodab</i>	89
Letter from a Roman Citizen	94
Section III - The <i>Avodab</i> As Described in the <i>Mussaf</i> Prayer	
The <i>Avodab</i> According to the <i>Ashkenaz Machzor</i>	99
The <i>Avodab</i> According to the <i>Sfard Machzor</i>	115
Glossary	135
Footnotes	139

PREFACE

Just as the *Mitzvos* relating to *Rosh Hashbanah*, *Pesach* and *Sukkos* characterize those *Yamim Tovim*, the *Yom Kippur Avodah*, as described in *Parshas Achray Mos* (*Vayikra*, *Perek* ו"ט), characterizes *Yom Kippur* as a time of atonement. Without the *Bais Hamikdash*, we are unable to participate in that experience, and it is difficult for us to visualize what *Yom Kippur* was really like. Therefore, in keeping with the other volumes in this series, it is the intended purpose of this *Sefer* to be of assistance in the study of those portions of the *Chumash* and Rashi that pertain to the *Yom Kippur Avodah*. Wherever commentaries differ on elements of the *Avodah*, Rashi's opinion, as outlined in his commentary on *Chumash*, has been followed. We have not found it necessary, however, to quote all of Rashi's explanatory comments, and the reader is referred to the original texts which are readily accessible.

In order to crystallize the concepts deriving from a study of the applicable portions of the *Chumash*, illustrations with a brief description have been presented. Comments on certain *Pessukim* which require greater elaboration have been presented separately. These comments explain difficult phrases and describe the functions of each of the *Korbanos* of *Yom Kippur*.

This volume also seeks to assist the reader in gaining a better understanding of the procedure of the day as it appears in the *Tefillos* of *Yom Kippur*. In order to accomplish this, the second section translates the descriptions of the *Avodah* in the *Machzor* and cross-references it to the explanation of the *Parshah* in the first section.

For a more comprehensive description of the *Avodah*, the reader is referred to *Misbnayos Yoma* and the Rambam.

It should be noted that the Torah groups the steps of the *Avodah* in an order that differs from the chronological sequence in which those steps were actually performed. (See Rashi on *Passuk* ג"כ.) The *Pessukim* are presented here according to the chronological sequence to make the *Avodah* easier to follow.

The illustrations are for the purpose of understanding the central concepts and do not always give an accurate picture of all the peripheral details. In particular, the repeated diagram of the *Bais Hamikdash*, showing the movements of the *Kobain Gadol*, is not drawn to scale in order to give adequate space to the area in which most of the *Kobain Gadol's* activity took place.

ACKNOWLEDGMENTS

I would like to express my sincere and humble gratitude to the *Ribono Shel Olam* for including the completion of this *Sefer* among the countless blessings He has bestowed upon me.

The Ksav Sofer used to say, "The important things we do are only accomplished with the aid of friends." This is certainly true with this volume. It would not have been possible without the aid of several close friends.

Reb Moshe Sauer has shown his strength when he aided me with the *Korban Minchab*. The fact that he devoted much more of his time and talent to this volume is certainly apparent in the final product.

Reb Aharon Prero is the key to the success of each and every volume in this series. Editing would be a very inadequate description for his contributions. His profound understanding of the subject matter has been extremely enlightening. His insights have been included throughout the entire series. In this volume, he also devoted his talents to creating an accurate translation of the *Payit*, which involved many hours of research. All who have benefited from the series, I am sure, are appreciative of his devoted work.

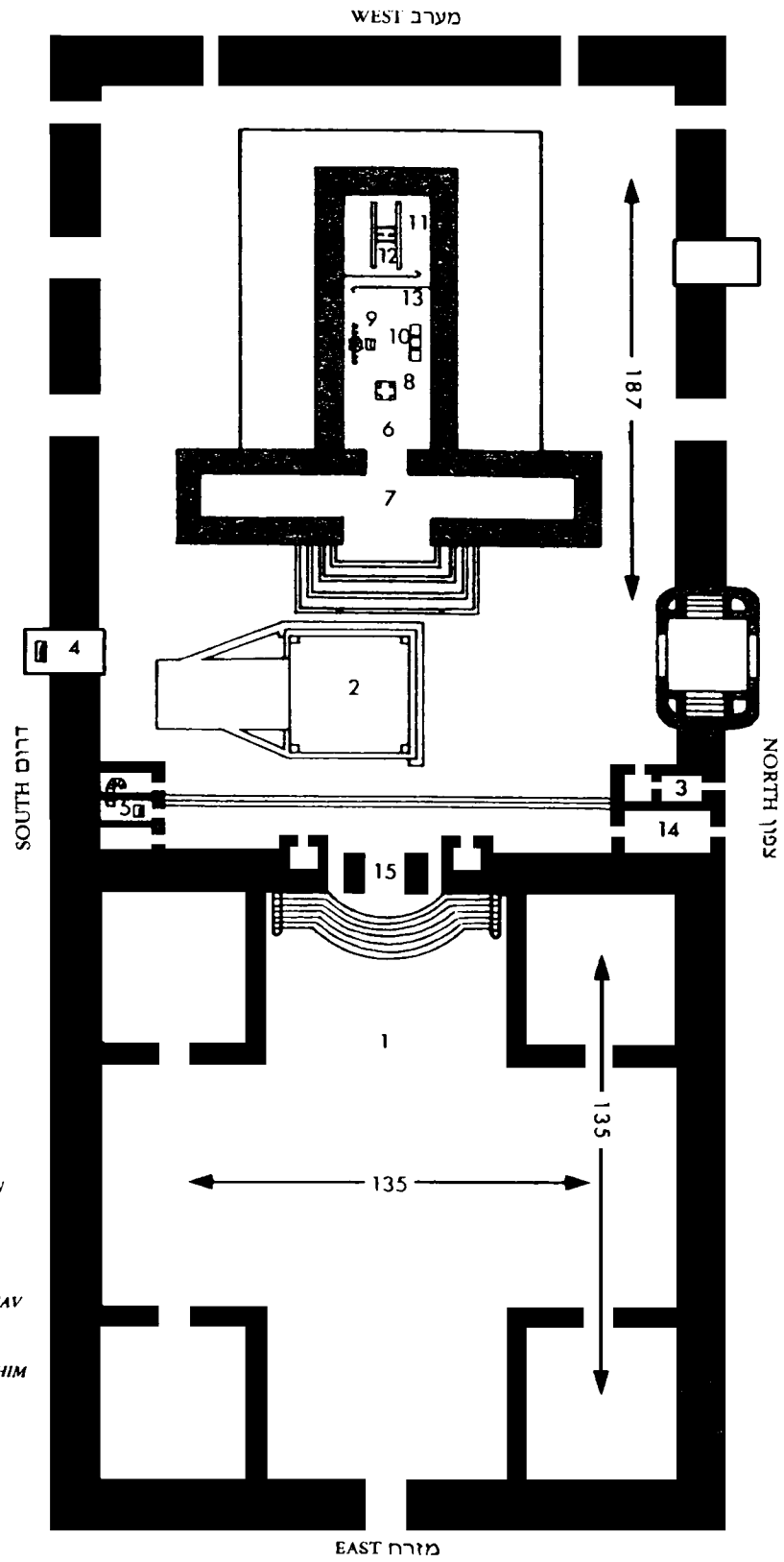
I am most grateful to my wife Leah for her encouragement and patience as well as for the constant typing and retyping involved until this book was perfected. The translation of the Roman's account which appears in this volume is also to her credit.

Unless one has experienced it, it is not possible to fathom the unbelievable amount of toil that goes into the production of a *Sefer*. This is certainly true when the subject matter is complicated and entails art, graphics, etc. I am sincerely thankful to the entire C.I.S. staff who wholeheartedly devoted their time and talents to produce this *Sefer*, which is so beautifully typical of a C.I.S. production, and I would like to offer particular commendations to Art Director Ronda Kruger Israel and Typographer Chaya Hoberman. Also, my special thanks to their artist Shepsel Scheinberg whose personality makes it a pleasure to work with him and who captures the precious "*psbat*" with his illustrations.

M'chon Harbotzas Torah is sincerely indebted to the many individuals who contributed their time, talents and support, thereby enabling us to accomplish the goal of making the Torah more accessible.

Introduction
to the
Avodah

Diagram Showing Features of *Bais Hamikdash* Pertaining to the *Avodah*

- 1. EZRAS NASHIM
- 2. MIZBAYACH
- 3. LISHKAS PALHEDRIN
- 4. SHAAR HAMAYIM
- 5. BAIS HAPARVAH
- 6. HAICHAL
- 7. ULAM
- 8. MIZBAYACH HAZAHAV
- 9. MENORAH
- 10. SHULCHAN
- 11. KODESH HAKODOSHIM
- 12. ARON
- 13. PAROCHES
- 14. LISHKAS HAGAZIS
- 15. SHAAR NIKNOR

INTRODUCTION

Since most of the *Yom Kippur Avodah* takes place in the *Bais Hamikdash*, it is essential to have a reasonable familiarity with the various areas in the *Bais Hamikdash* and what they contain in order to follow the procedures of the *Avodah*.

The *Bais Hamikdash*

The *Bais Hamikdash*, as the term is usually used, refers to the area within the wall which extended 322 *amos* (approximately 600 feet) by 135 *amos* (approximately 250 feet) on the *Har Habayis*.

The first 135 by 135 *amos* in the east was called the *Ezras Nashim*,¹ ("the Women's Area," since its balcony was ordinarily used by women²). *Korbanos* could not be brought there. This area was used, among other things, for the reading of the Torah on *Yom Kippur*.³ The adjoining area, measuring 135 by 187 *amos*, was called the *Azarab*. It housed the large copper *Mizbayach*. *Korbanos* were slaughtered in the *Azarab* and burned on the *Mizbayach*.⁴

The top of the outer *Mizbayach* measured 28 *amos* (about 55 feet) by 28 *amos*.⁵ Three stacks of logs were arranged daily on the *Mizbayach*.⁶ Each was called a *Maarachab*. The largest *Maarachab* was used for burning the *Korbanos*. The second largest was used primarily to produce embers for the burning of the *Ketores*. The function of the third *Maarachab* was to maintain a constant fire.⁷ On *Yom Kippur*, a fourth *Maarachab* was added to produce embers for the burning of the incense in the *Kodesh Hakodoshim*.⁸ In the center of the *Mizbayach* was the *Tapuach*, a pile of ashen residue from the burning of *Korbanos* on previous days.⁹

A number of rooms, called *Lishkos*, were attached to or built into the walls of the *Azarab*.¹⁰ Their degree of *Kedushab* was determined largely by the location of their entrance. If the entrance to the room faced the *Azarab*, the room had the *Kedushab* of the *Azarab*. Otherwise, it did not have the *Kedushab* of the *Azarab*.¹¹ The room used as the living quarters of the *Kohain Gadol* was called the *Lishkas Palbedrin*. Its entrance faced out of the *Azarab*.¹²

Several *Mikvaos* were found in and around the *Bais Hamikdash*. Two were used by the *Kohain Gadol* on *Yom Kippur*. One was located outside of the *Azarab*, above the *Sbaar Hamayim*. Another was located within the *Azarab*, above the *Bais Haparvah*.¹³

Near the western end of the *Azarab* was the *Haichal*, which in the second *Bais Hamikdash* was 100 *amos* tall. The *Haichal* consisted of three sections. The easternmost section, called the *Ulam*, was the entranceway. The middle section contained the *Mizbayach Hazabav* (golden altar),

Menorah and *Shulchan*. The westernmost section was the *Kodesh Hakodoshim*.¹⁴ In the first *Bais Hamikdash*, the *Kodesh Hakodoshim* was separated from the rest of the *Haichal* by a solid wall which had a door in the center.¹⁵ In the second *Bais Hamikdash*, the separation was two large parallel curtains an *amah* apart.¹⁶ In the *Kodesh Hakodoshim*, the *Aron* rested on a large stone called the *Even Shesiyah*. There was no *Aron* in the second *Bais Hamikdash*.¹⁷

Korbanos Brought on Yom Kippur

Korbanos brought on *Yom Kippur*, as part of the daily *Avodah* as well as during the special *Yom Kippur Avodah*, included *Olos*, *Chattaos*, *Menachos*, *Nessachim* and *Ketores*.

A *Korban Olah* is a *Korban* which is completely burned on the *Mizbayach*. (See *The Laws of the Korban Olah*.) Some of its blood is dashed on the lower section of the *Mizbayach* at the corners.¹⁸ On *Yom Kippur*, twelve animals were brought as *Olos*.

A regular *Chattas* is a *Korban* of which certain inner parts are burned on the *Mizbayach*. The blood of the *Chattas* was placed on the *Mizbayach*. The meat of the *Chattas* was eaten by the *Kobanim*. On *Yom Kippur*, one *Chattas* was brought as part of the *Korban Mussaf* of *Yom Kippur*. It was eaten at night after the fast concluded.¹⁹

A *Chattas Primis* (inner) is a *Korban* whose blood was sprinkled inside the *Haichal* in a manner described later. The body of the *Chattas Primis* was completely burned outside the *Bais Hamikdash*.²⁰ On *Yom Kippur*, one bull and one goat were brought as *Chattaos Haprimiyos*.

A *Minchah* is a *Korban* primarily comprised of flour and oil. A *Minchas Nessachim* was the *Minchah* which accompanied every *Olah*. A *Minchas Chavittin* was the *Minchah* which the *Kobain Gadol* was obligated to bring each day of the year. (See *The Laws of the Korban Minchah*.) *Nessachim* refers to wine poured on the *Mizbayach* after each *Minchas Nessachim*.²¹ On *Yom Kippur*, twelve *Menachos Nessachim* and one *Minchas Chavittin* were brought.

Ketores was a combination of different types of incense burned twice daily on the *Mizbayach Hazabav*. On *Yom Kippur*, *Ketores* was burned on the *Mizbayach Hazabav* on two occasions and once inside the *Kodesh Hakodoshim*.²²

THE DAILY AVODAH

The *Avodah* on *Yom Kippur* consisted of the *Korbanos Tamid* as on every other day, the *Korbanos Mussaf* as on every other *Yom Tov* and the additional *Avodah* specific to *Yom Kippur*. The procedures of the *Avodah*

on *Yom Kippur* began with those performed every day, except that on *Yom Kippur* the *Kobain Gadol* alone performed all the essential activities of the *Avodah*. The procedure throughout the year was as follows:

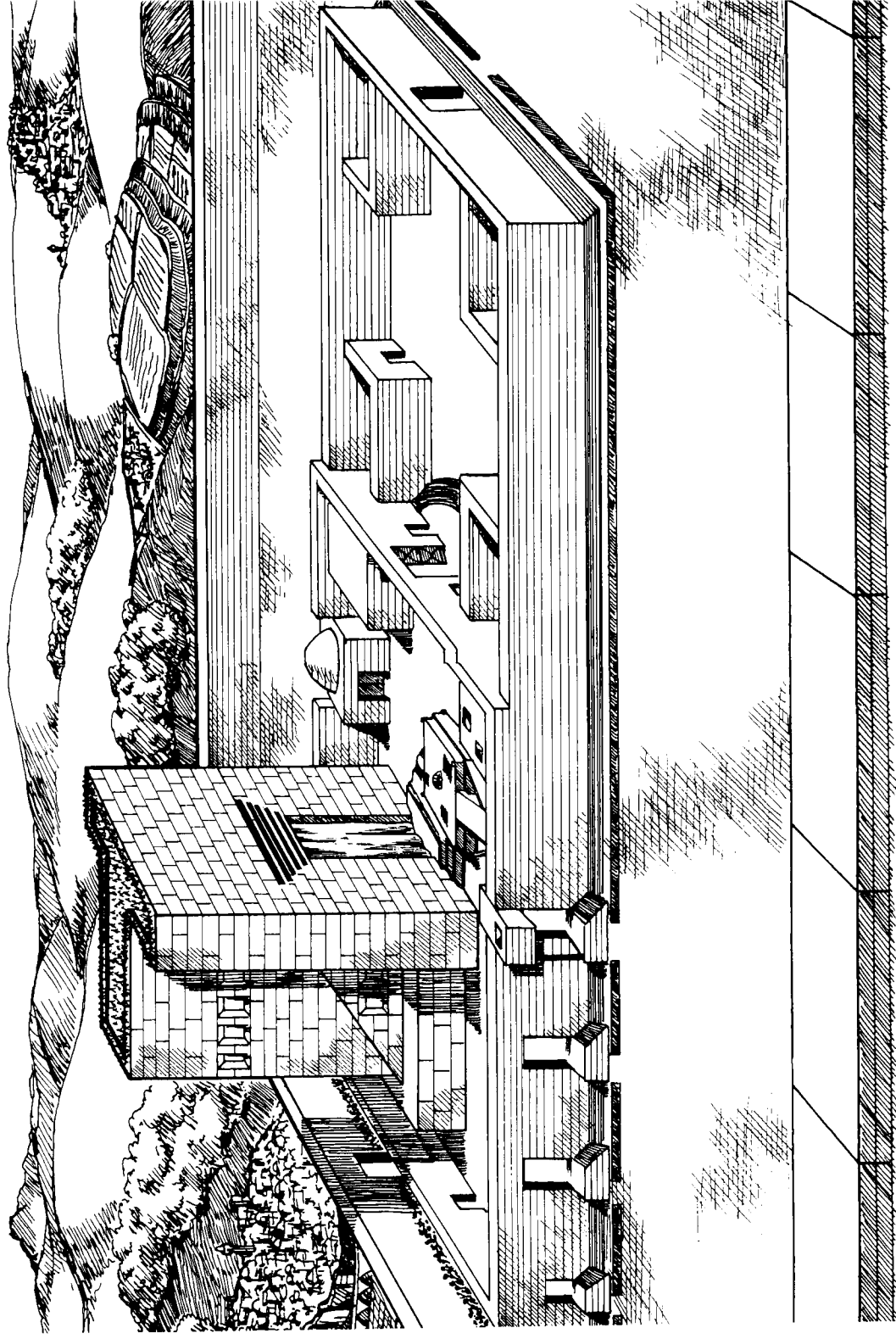
Immersion and Washing

Each day, before the *Kobanim* could enter the *Azarah*, they were required to immerse themselves in a *Mikveh*.²³ Then they had to wash their hands and feet with water from the *Kiyor*. The *Kiyor* was a copper vessel with spouts. Originally, it had two spouts. Later, ten more spouts were added.²⁴ Standing next to one of the spouts, the *Kobain* would place his hands on his feet, and while the water was flowing, he would gently rub his feet with his hands.²⁵ Optionally, the *Kobain* could use a vessel containing water from the *Kiyor*. This was the method used by the *Kobain Gadol* on *Yom Kippur*.²⁶

בית המקדש

SOUTHERN VIEW OF BAIS HAMIKDASH

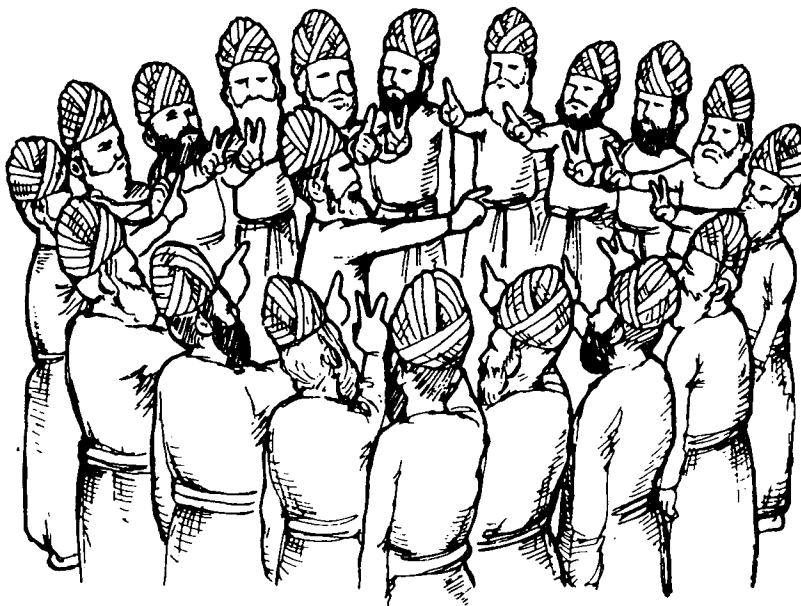

The Pabyis

While a large number of *Kobanim* wanted to take part in the daily *Avodah*, only a few were actually needed. The method used to determine which *Kobanim* would participate in the daily *Avodah* was a *Pabyis*, a type of lottery.

The *Kobanim* would gather in a room called the *Lishkas Hagazis*,²⁷ located toward the northeast corner of the *Azarab*.²⁸ By common agreement, they would choose a random number to be used for the *Pabyis*. A *Kobain* called the *Memuneh* would then enter and have the *Kobanim* form a circle. Each *Kobain* would put out one or two fingers to be counted. Beginning with any *Kobain*, and without knowing the selected number, the *Memuneh* would start counting the fingers. When he reached the previously designated number, that *Kobain* would be awarded the privilege of performing the *Trumas Hadesben*.²⁹

There were four *Pabyasos* conducted each day.³⁰ The winner of the second *Pabyis* and the next twelve *Kobanim* to his right were selected for the *Avodah* of the *Korban Tamid*.³¹ Winners of the remaining two *Pabyasos* would do other parts of the daily *Avodah*.

The *Shechitah*, *Kabalah*, *Holachah* and *Zerikah* of the *Korban Tamid*

A lamb was brought to the north side of the *Mizbayach*.³⁸ One *Kobain* performed the *Shechitah*. Another *Kobain* received the blood in a vessel called a *Mizrak*.³⁹ This *Avodah* was called the *Kabalah*. The *Mizrak* was positioned to catch all the blood of the *Shechitah*.⁴⁰ After the *Kabalah*, a *Kobain* would carry the blood to the *Mizbayach*. This was a separate *Avodah* called *Holachah*.⁴¹ The *Kobain* would dash blood from the *Mizrak* onto the walls of the *Mizbayach* at the northeast and southwest corners.⁴² The dashing of the blood was called the *Zerikah*.

Burning of the *Ketores*

The winner of the third *Pahyis* would bring incense for the *Ketores* to the *Mizbayach Hazahav*. At the same time, a second *Kobain* would bring a shovel full of embers from the second *Maarachah* of the outer *Mizbayach* and spread them on the top of the *Mizbayach Hazahav*.⁴³ Then he would

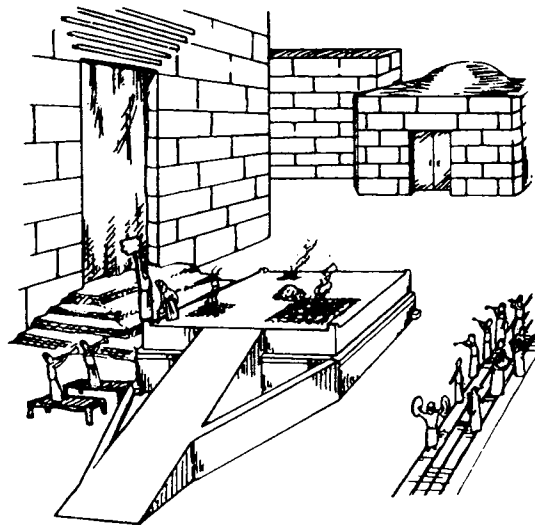

bow down and leave the *Haichal*, since no one was allowed in the *Haichal* while the *Ketores* was burned except for the *Kobain* performing the *Avodah*.⁴⁴ The first *Kobain* would then hand the container full of *Ketores* to an assisting *Kobain* who poured the *Ketores* back into the *Kobain's* cupped hands.⁴⁵ The assisting *Kobain* would bow and leave the *Haichal*. The first *Kobain* would then gently scatter the *Ketores* over the burning embers, bow down and leave the *Haichal*.⁴⁶

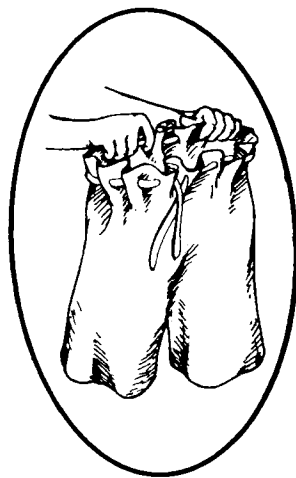
Completion of the *Korban Tamid*

After the *Ketores* was burned, the *Kobanim* would complete the *Korban Tamid*. The group who won the fourth *Pabyts* brought the parts of the animal to the top of the *Mizbayach* and threw them onto the fire.⁴⁷ Other *Kobanim* took the *Korban Minchah* and *Minchas Chavitin* to the *Mizbayach*. Lastly, a *Kobain* poured the wine of the *Nessachtin* on the *Mizbayach* while the *Levitim* sang and played instruments.⁴⁸ All other *Korbanos* of private individuals, and on *Yom Tov*, the *Korbanos Mussaf* of the community, can then be brought.⁴⁹

The last *Korban* of the day was the *Korban Tamid* of the afternoon with its accompanying *Minchah* and another *Ketores* offering. The procedure was similar to the one for the *Tamid* of the morning.⁵⁰

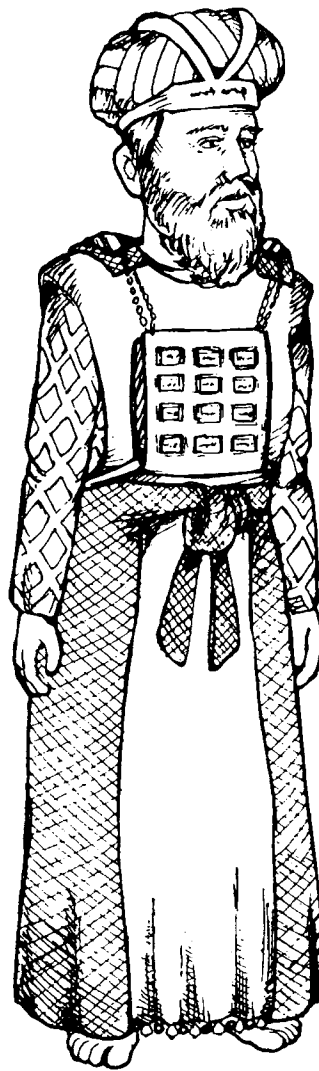
SOUTH דרום

undergarment for
Bigdei Lavan or
Bigdei Zabav

Kobatz Gadol wearing
Bigdei Lavan

Kobatz Gadol wearing
Bigdei Zabav

THE AVODAH OF YOM KIPPUR

Unlike any other *Avodah* performed throughout the year, part of the *Avodah* of *Yom Kippur* was performed in the *Kodesh Hakodoshim*. Rashi (*Passuk 4*) designates the *Avodah* related to the *Kodesh Hakodoshim* as *Avodas P'nim* (inner *Avodah*) and the rest as *Avodas Chutz* (outer *Avodah*).

Garments, *Tevillab* and *Kiddush* on *Yom Kippur*

During the *Avodas Chutz*, the *Kobain Gadol* wore the eight garments he wore during the *Avodah* throughout the year. These were known as the *Bigdal Zabav*, the golden garments, because they were made partly of gold thread.⁵¹ During the *Avodas P'nim* on *Yom Kippur*, he wore four white linen garments known as the *Bigdal Lavan*, the white garments, instead.⁵² Thus, the *Kobain Gadol* wore the garments in the following sequence: 1) gold 2) linen 3) gold 4) linen 5) gold.

The *Kobain Gadol* washed his hands and feet (*Kiddush*) before each time he removed one set of garments and after he donned another set. Thus, he washed his hands and feet ten times during the day. On *Yom Kippur*, the *Kobain Gadol* washed from a special golden vessel called a *Kiton*.⁵³ He also immersed himself in a *Mikveh* during each change of garments, for a total of five *Tevillos*.⁵⁴

Thus, the order of the *Avodah*, the garments, *Tevillos* and *Kiddushim* is as follows:

<i>Tevillab</i>	Garments Worn	<i>Kiddush</i>	<i>Avodah</i>	<i>Kiddush</i>
First	Gold	First	Chutz	Second
Second	Linen	Third	P'nim	Fourth
Third	Gold	Fifth	Chutz	Sixth
Fourth	Linen	Seventh	P'nim	Eighth
Fifth	Gold	Ninth	Chutz	Tenth

Required Preparation of the *Kobain Gadol*

The *Kobain Gadol* was required to live in the *Bais Hamikdash* for a week before *Yom Kippur*.⁵⁵ He spent much of this time in preparation and practice. This included performing the usual daily *Avodah*, such as *Shechitah* and *Zerikah*, as well as studying the procedures of *Yom Kippur*.⁵⁶

During this time, precautionary measures were taken to assure his remaining *tabor*. He was sprinkled with the purifying ashes of the *Parah Adumah*.⁵⁷ On *Yom Kippur* evening, he was kept awake the entire night. This, too, was done to minimize the chances of his unintentionally becoming *tamay*.⁵⁸

As mentioned above, on *Yom Kippur*, the *Kohain Gadol* alone performed all the essential activities of the *Avodah*.⁵⁹ In order to ease the rigor of his schedule, the *Trumas Hadesben* which was usually performed at the start of the day, was performed at midnight, permitting the full order of the *Avodah* to begin earlier in the morning.⁶⁰

During this time, precautionary measures were taken to assure his remaining *tabor*. He was sprinkled with the purifying ashes of the *Parah Adumah*.⁵⁷ On *Yom Kippur* evening, he was kept awake the entire night. This, too, was done to minimize the chances of his unintentionally becoming *tamay*.⁵⁸

As mentioned above, on *Yom Kippur*, the *Kobatz Gadol* alone performed all the essential activities of the *Avodah*.⁵⁹ In order to ease the rigor of his schedule, the *Trumas Hadesben* which was usually performed at the start of the day, was performed at midnight, permitting the full order of the *Avodah* to begin earlier in the morning.⁶⁰

Section I

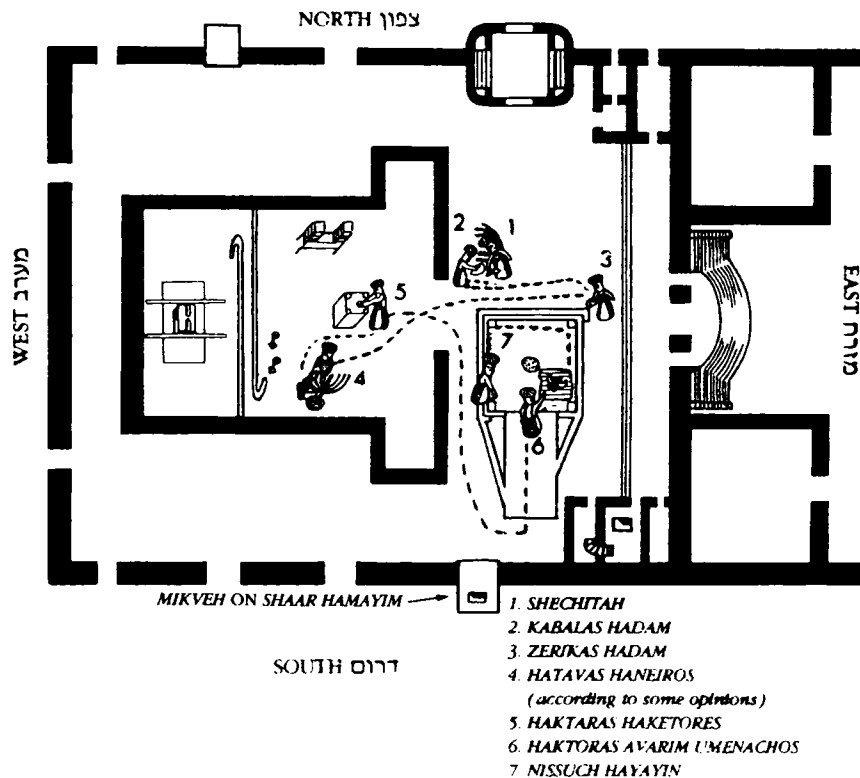
**The *Avodah*
As Described
in *Parshas*
*Achray Mos***

פרק ט"ז

פסוקים ד—כ"ג

Order of Yom Kippur Day

In the early morning, the *Kobain Gadol* went to the *Shaar Hamayim* where he immersed himself in the *Mikveh* and then put on the eight garments. He washed his hands and feet and proceeded to do the daily *Avodah*. This included the *Shechitah*, *Kabalas Hadam*, *Zerikas Hadam* and *Zerikas Hadevot* of the *Korban Tamid*, bringing of *Ketores*, burning the *Tamid* on the *Mizbayach*, bringing the *Minchas Nessachim* and *Minchas Chavitin* and pouring the *Nessachim*.

There is a *Mitzvah* to collect a maximum of the animal's blood. In order to do this the neck must be cut further than the minimum required for a valid *Shechitah*.⁶¹

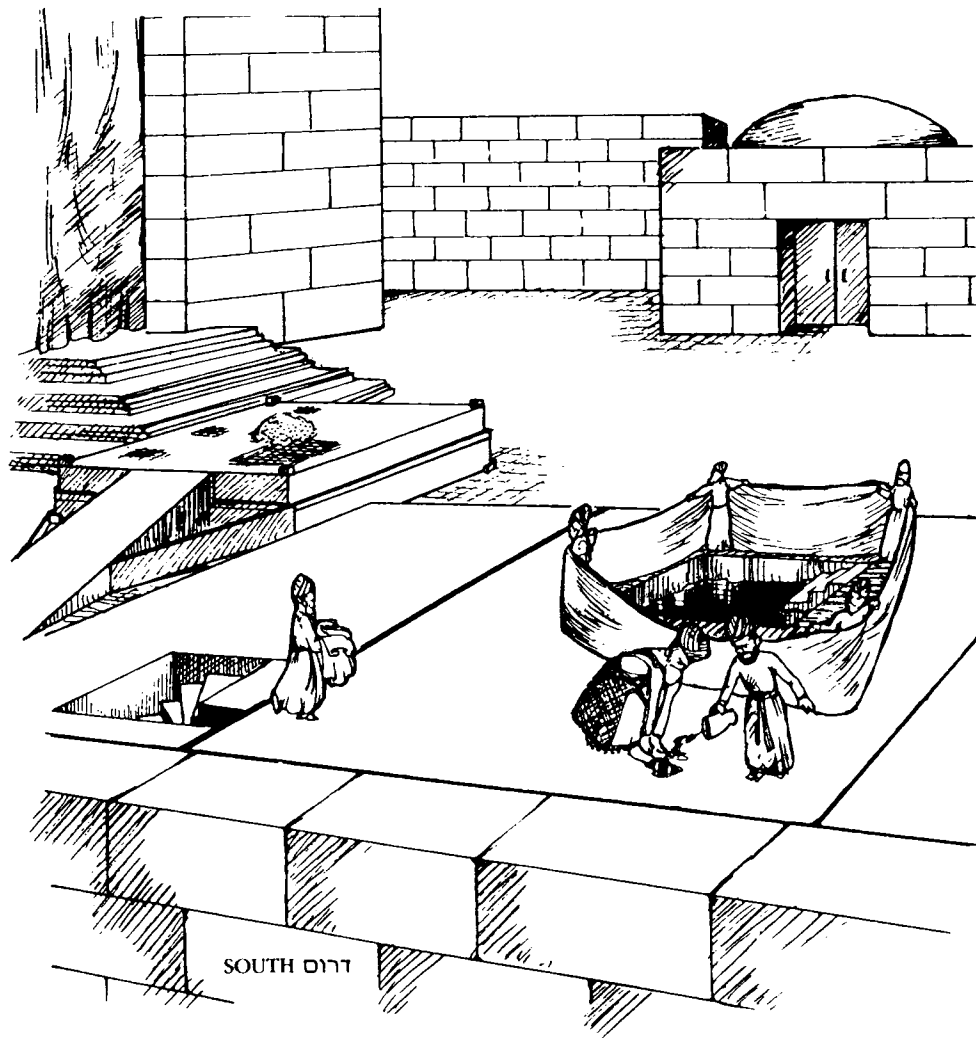
The Torah requires the *Kobain Gadol* to do the *Avodah* personally. This applies only to the *Avodas Yom Kippur* and not to the *Temidim* or *Mussafim* on *Yom Kippur*. The *Chachamim*, however, extended the requirement to the *Temidim* and *Mussafim* as well. Nevertheless, they allowed the non-essential cutting after the minimum *Shechitah* to be done by another *Kobain*. This made it easier for the *Kobain Gadol* to receive the blood.⁶²

וְרַחַץ בְּמֵיִם אֶת בְּשָׂרוֹ וְלִבְשָׁם

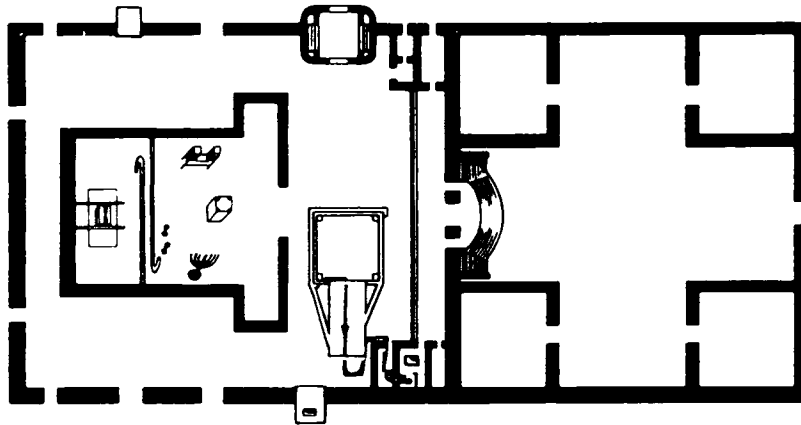
(ויקרא פרק ט"ז פסוק ד')

Second Tevillah

The *Kobain Gadol* washed his hands and feet. He removed the eight garments, immersed himself in the *Mikveh* located on the roof of the *Bais Haparvah* and put on the four linen garments, after which he again washed his hands and feet.

(ד) וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת בְּשָׂרוֹ (ד) — And he shall wash his body in water. After the first introductory *Pessukim*, the Torah describes the order of the day, beginning with the second immersion. Washing in this *Passuk* means immersion in a *Mikveh*.⁶³ From *Passuk* 77 we derive that he was also required to wash his hands and feet.⁶⁴ When Rashi writes "from the *Kiyor*," he only means that water from the *Kiyor* was used. The actual washing was done with a pitcher called a *Kiton* which was filled with water from the *Kiyor*. The Rambam says that each immersion (except the first) and each washing had to be done in the *Azarab*, but he does not specify any particular place.⁶⁵

1. KOHAIN GADOL DESCENDS FROM MIZBAYACH AND ASCENDS TO MIKVEH ON BAIS HAPARVAH. LINE INDICATES PATH OF KOHAIN GADOL.

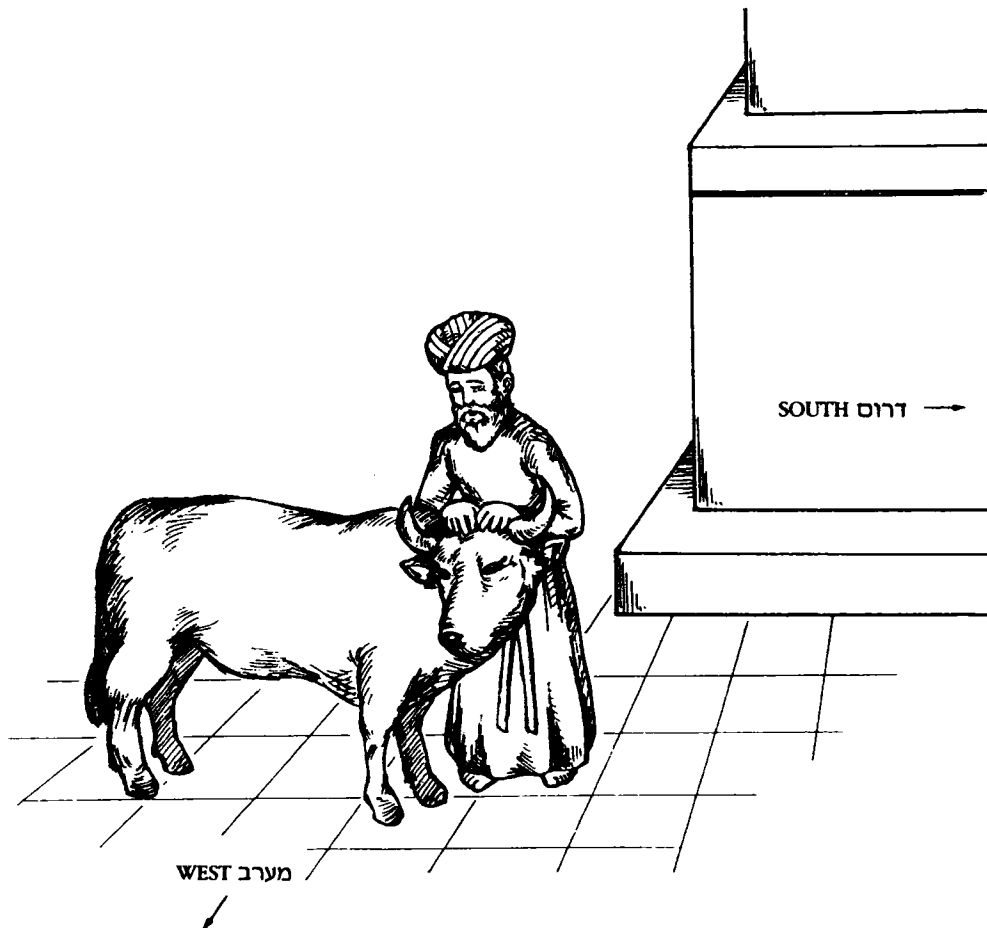
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

והקריב אהרן את פֶּרֶ הַחֲטָאת אֲשֶׁר לוֹ וּכְפָר
בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ

(ויקרא פרק ט"ז פסוק ו')

First Viduy

He walked to a bull which stood between the *Ulam* and the *Mizbayach*. This bull, which was his personal property, was a *Korban Chattas*. It would later be burned outside the *Bais Hamikdash*. He placed both hands on its head and leaned on it while confessing his sins and the sins of his household.

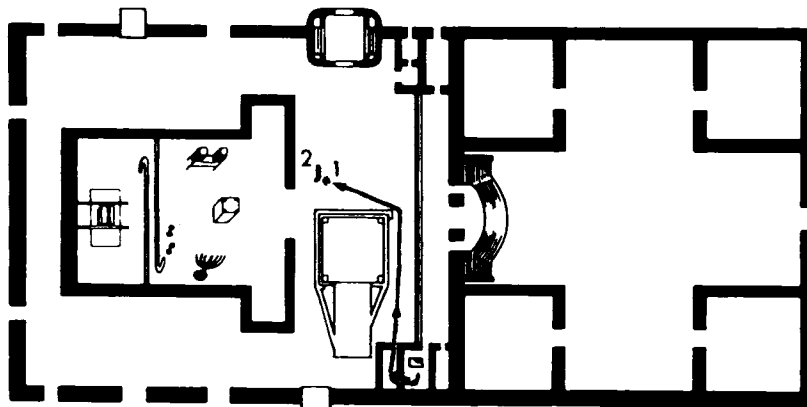

וְהִקְרִיב אֹהֶרֶן אֶת פֶּר הַחֲטָאֹת (ו) — **And Aharon shall bring the *Chattas* bull close.** From the *Mishnah* it is evident that the *Kobain Gadol* went to the bull which was already stationed between the *Ulam* and the *Mizbayach*. When the Torah states that Aharon should bring the bull close, it may be interpreted that Aharon should see to it that the bull is brought between the *Ulam* and the *Mizbayach*, or it may refer to a spiritual closeness which the *Korban* attains.⁶⁶

אֲשֶׁר לוֹ — **which is his.** The bull was the personal property of the *Kobain Gadol*. His own animal was to atone for his transgressions and those of his fellow *Kobanim*. The goat mentioned below as being brought with this bull belonged to the public and atoned for the transgressions of the public.

וַיִּכְפֹּר בְּעֵצוֹ וּבְעֵדוֹ בֵּיתוֹ — **And he shall atone for himself and for his household.** **וַיִּכְפֹּר** means he shall achieve atonement by saying *Viduy* (confession). This first *Viduy* was to atone for the *Kobain Gadol* and his wife. His children were included in the second *Viduy* in *Passuk* נ^ו.⁶⁷

The purpose of this *Korban* was to atone for the intentional or unintentional sin of entering the *Bais Hamikdash* or eating *Kodashim* when *tamay*, called *Tumas Mikdash Vekadashav*. (See Rashi on *Pessukim* נ^ו and ו^ט and Appendix.)

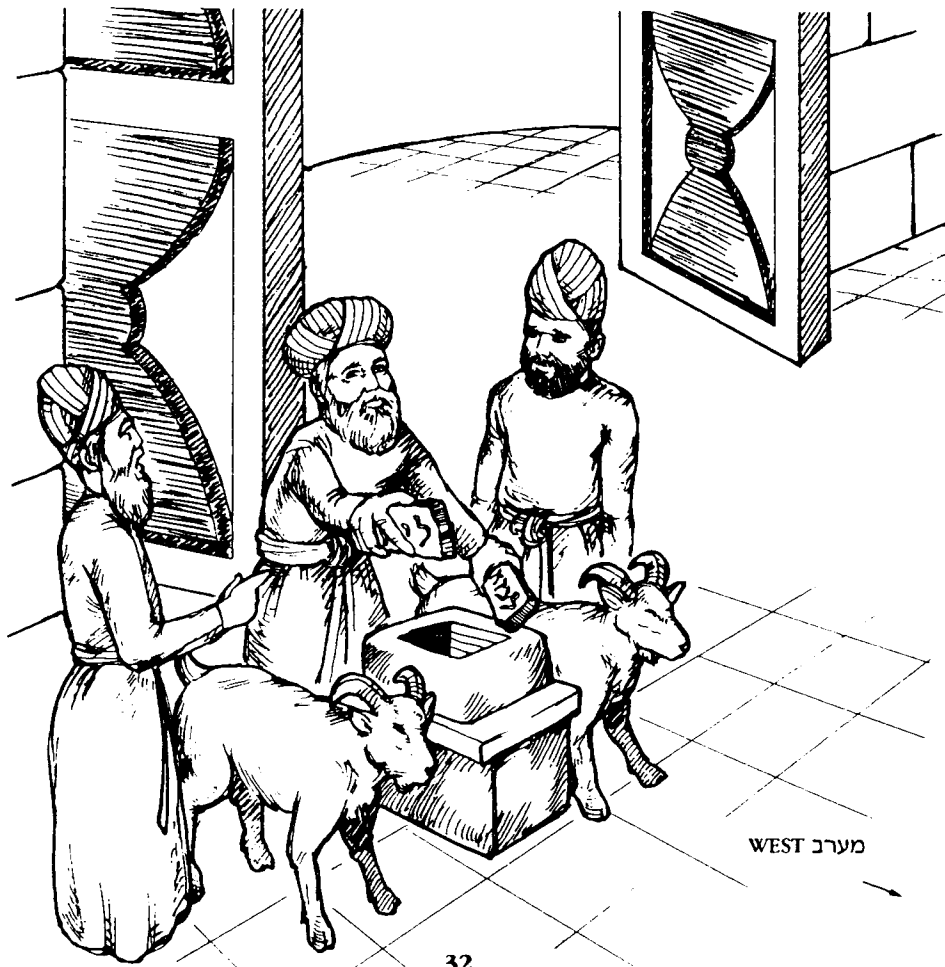
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְלָקַח אֶת שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים . . . וְנָתַן אֹהֶרֶן עַל שְׁנֵי
הַשְּׁעִירִים גִּרְלוֹת . . . וַעֲשֵׂהוּ חֲטָאת

(ויקרא פרק ט"ז פסוקים ז' – ט')

Lottery of Goats

He went to the eastern gates, called the Gates of Niknor, where two identical goats stood near a box with two lots. On one lot was written "*L'Hashem*" and on the other "*L'Azazel*." He stood between the goats and drew the lots simultaneously with both hands. He placed the lots on the respective goats. When placing the lot on which "*L'Hashem*" was written, he proclaimed the goat a "*Chattas* for Hashem." He tied a red band around the horns of the goat designated to be sent to Mount Azazel and turned it to face the eastern gate.

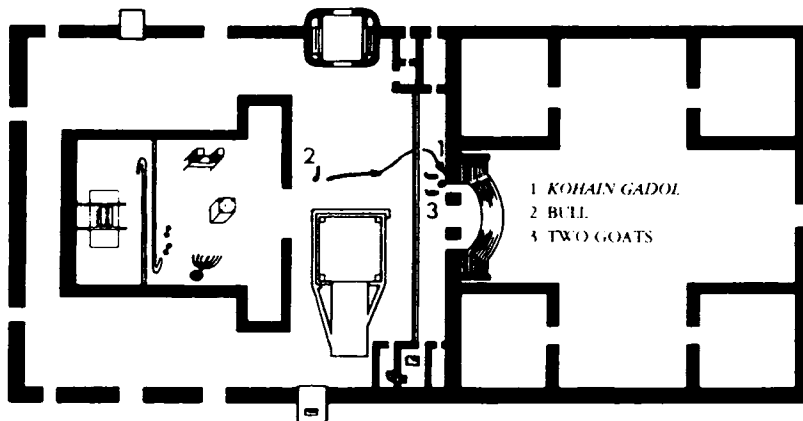

(ז) וְלָקַח אֶת שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים (ז) — And he shall take the two he-goats.
 From the *Mishnah* it is evident that the *Kobain Gadol* went to the goats, which were already stationed in their proper place. "And he shall take" does not refer to Aharon but to the one who is supposed to take the goats and station them at the eastern gate.⁶⁸

וְהָעֵמִיד אִתָּם לִפְנֵי ה' פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד — And he shall stand them before Hashem at the entrance of the Obel Moaid. The *Haichal* in the *Bais Hamikdash* corresponded to the *Obel Moaid* in the *Mishkan*. The *Azarah* was considered "the entrance to the *Obel Moaid*" and "before Hashem."⁶⁹ The *Avodah* of a *Chattas* was performed on the north side of the *Mizbayach*. When the goats were positioned at the gate they had to stand north of the *Mizbayach*.⁷⁰

The *Mishnah* relates that during the lottery the *Kobain Gadol* was accompanied by two high ranking *Kobanim*. One stood to his right and the other to his left.⁷¹ This practice is not required by the Torah. According to the *Tiferes Yisrael*, it was instituted in honor of the *Kobain Gadol*. Many spectators stood in the eastern end of the *Azarah*, and it was fitting that the *Kobain Gadol* be properly escorted when he came among a crowd.⁷²

(ט) וְהִקְרִיב אֶת אֶהָרֹן אֶת הַשְּׂעִיר (ט) — And Aharon shall bring the goat near. From the *Mishnah* it is evident that the goat was not moved at all from where it was stationed before the lottery. "Bringing near" means bringing it near to Hashem by designating it as a *Chattas* for Hashem.⁷³

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר
בעדו ובעד ביתו

(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"א)

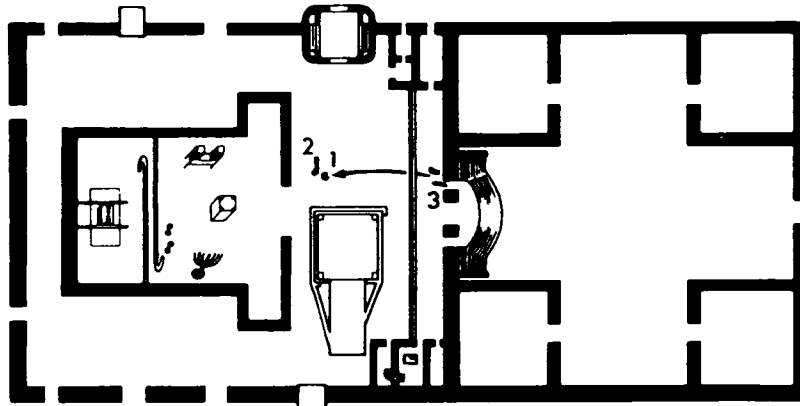
Second Viduy

After the lottery, he returned to his bull. He leaned on it again and made a confession on behalf of all the *Kohanim*.

(וְהִקְרִיב אֶהְרֹן אֶת פֶּר הַחֲטָאת (יא) — And Aharon shall bring near the *Chattas* bull. See *Pessukim* ו and ט for various interpretations of the phrase "bring near."

וַיִּכְפֹּר עַצְמוֹ וְעַד וּבְעַד בֵּיתוֹ — and he shall atone for himself and for his household. The purpose of this confession was to atone for any *Kohain* that entered the *Mikdash* or ate *Kodashim* when *tamay*.⁷⁴ Rashi explains that the meaning of ביתו in this *Passuk* is different from that in *Passuk* ו.

- 1. KOHAIN GADOL
- 2. BULL
- 3. TWO GOATS

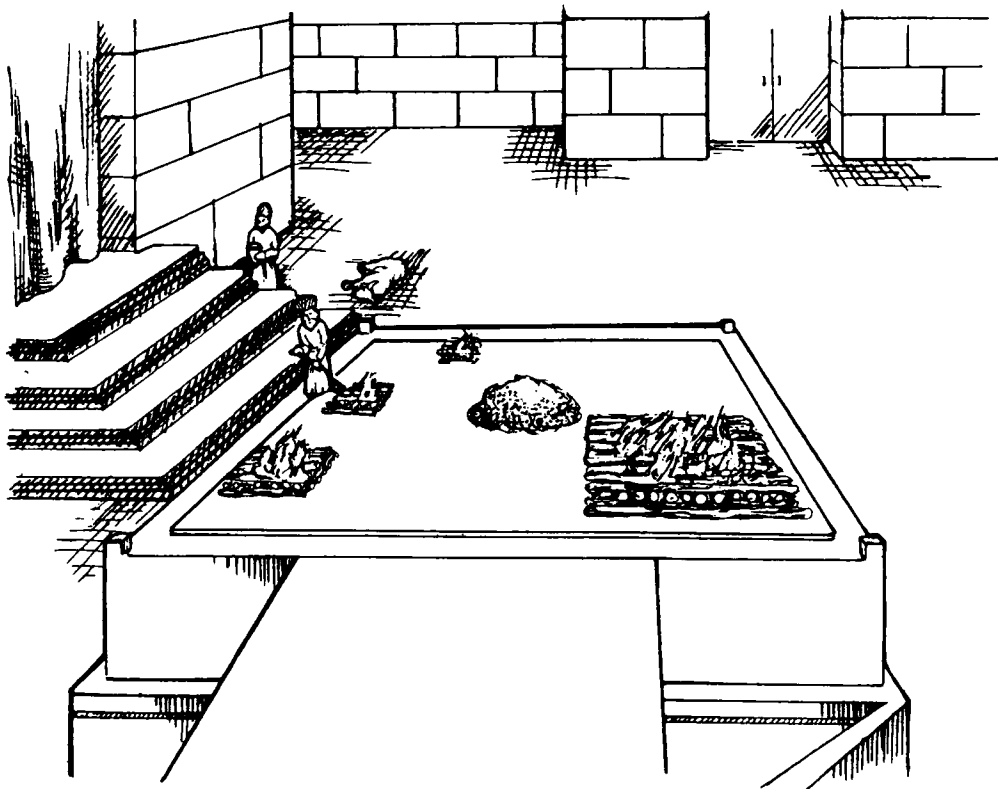
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְלָקַח מֵלֵא הַמִּחֶתֶה גְּחָלֵי אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ

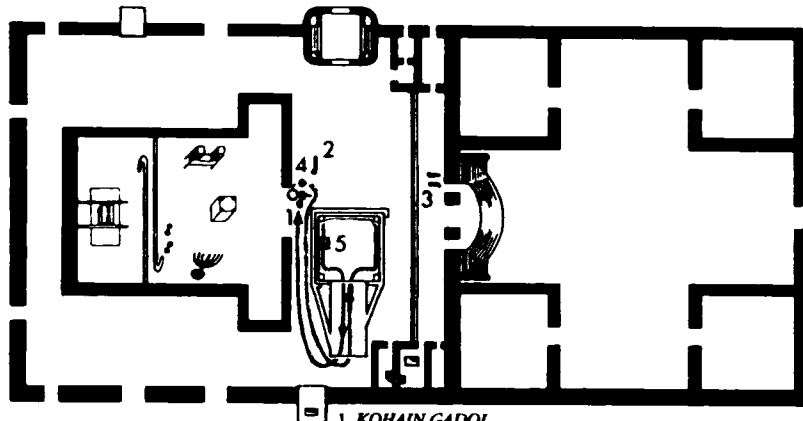
(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"ב)

Getting The Embers

The procedure of bringing the additional *Ketores* of *Yom Kippur* was next. The *Kobain Gadol* ascended the *Mizbayach* and filled a golden shovel with embers. He brought the shovel to a point near the entrance of the *Ulam* and placed it on the floor.

(יב) וְלָקַח מְלֵא הַמִּחֶמֶת גְּחָלֵי אֵשׁ — And he shall take a shovel full of burning embers. The embers were taken from a *Maarachab* that was arranged on the *Mizbayach* on *Yom Kippur* specifically for this purpose. ⁷⁷ The shovel had a long handle which he placed under his arm for support. ⁷⁸

1. KOHAIN GADOL
2. SLAUGHTERED BULL
3. TWO GOATS
4. KOHAIN STIRRING BLOOD
5. PLACE FOR GATHERING EMBERS
6. SHOVEL PLACED ON GROUND

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וּמְלֵא חֲפְנָיו קֶטֶרֶת סָמִים דָּקָה

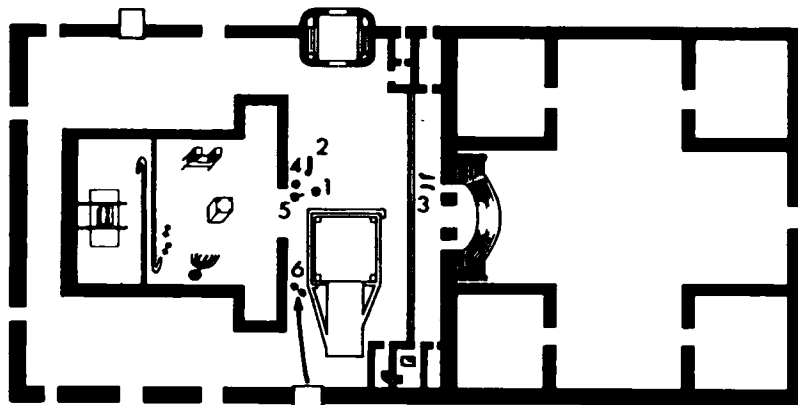
(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"ב)

Getting the *Ketores*

As he stood before the *Ulam*, a *Kobain* brought him a large empty vessel with a long handle, called a *Kaf*. Another *Kobain* brought him a shovel filled with fine incense. The *Kobain Gadol* filled both hands with incense which he placed into the *Kaf*.

וּמְלֵא חֲמִיּוֹ קֶסֶת (יב) — His hands full of *Ketores*. The amount of *Ketores* required was the amount that would fill the hands of the particular *Kobain Gadol* who performed the *Avodab*.⁷⁹ This included the area of the palms and fingers when they were cupped together.⁸⁰ According to some opinions, the *Kaf* into which the *Ketores* was placed was selected to match the size of the individual *Kobain Gadol's* hand-full. *Tosfos* contend that the *Kaf* must be larger, for if not, some *Ketores* would inevitably be lost when he later pours it from his hands back into the *Kaf*.⁸¹

1. KOHAIN GADOL
2. SLAUGHTERED BULL
3. TWO GOATS
4. KOHAIN STIRRING BLOOD
5. SHOVEL PLACED ON GROUND
6. KOHANIM BRINGING INCENSE

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

והביא מבית לפרכת

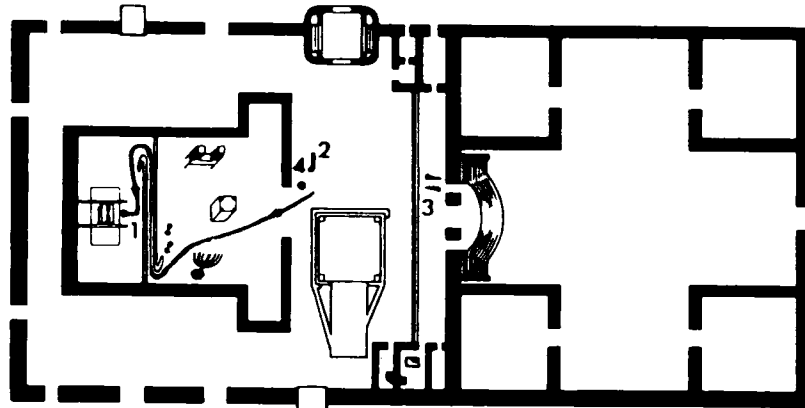
(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"ב)

Bringing the *Ketores* to the *Kodesh Hakodoshim*

With the shovel of embers in his right hand and the *Kaf* of incense in his left, the *Kohain Gadol* went into the *Kodesh Hakodoshim*.

(והביא מקיית לפרכת (יב) — And he shall bring it within the curtain. In the *Mishkan*, the *Paroches* was a single curtain. In the second *Bais Hamikdash* it was two parallel curtains, as described earlier. As the *Kohain Gadol* walked between the curtains, he pushed the curtain aside with his elbow in order to protect the curtain from being burned by the embers.⁸²

1. KOHAIN GADOL
2. SLAUGHTERED BULL
3. TWO GOATS
4. KOHAIN STIRRING BLOOD

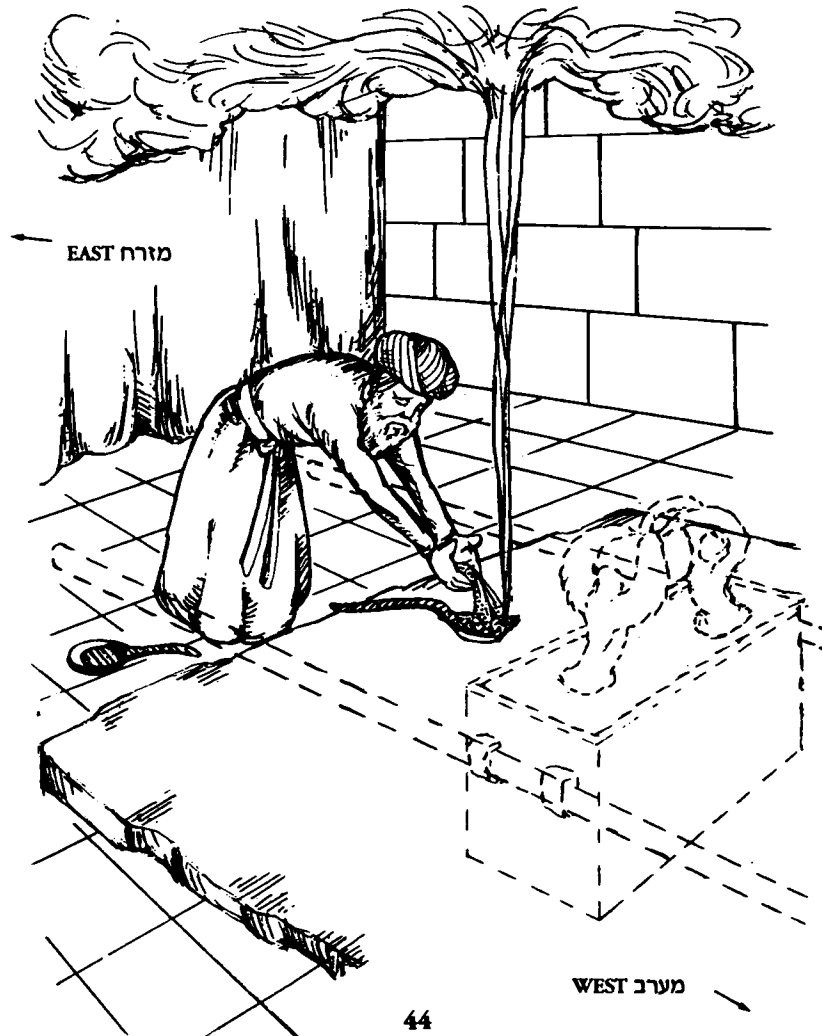
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וַנִּתֵּן אֶת הַקֶּטֶר עַל הָאֵשׁ . . . וְכִסָּה עֵינֵי הַקֶּטֶר אֶת הַכַּפֹּרֶת

(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"ג)

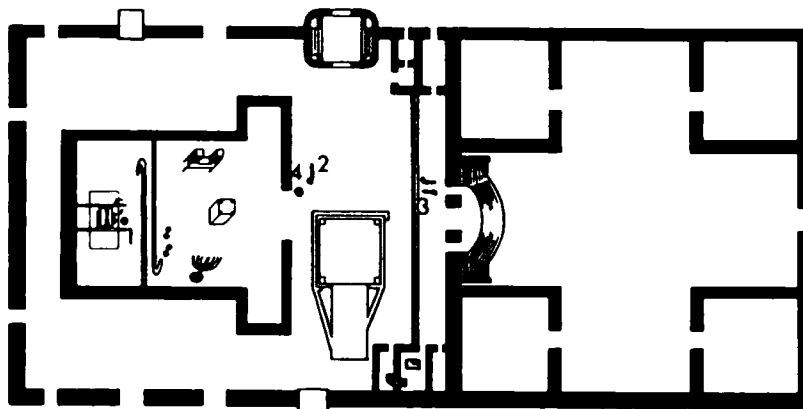
Burning of the *Ketores*

He put the shovel of embers down directly in front of the *Aron* between its poles. (In the second *Bais Hamikdash*, although there was no *Aron*, he put the embers in the place where the *Aron* would have been.) He filled his hands with the *Ketores* (see Appendix) and heaped it onto the hot embers. He remained there until the chamber was filled with fragrant smoke.

(וַיִּתֵּן אֶת הַקֶּטֶר עַל הָאֵשׁ (יג) — And he shall put the incense on the fire. This *Ketores* was brought on behalf of all *Klal Yisrael* (including *Kobanim*) to atone for the sin of speaking *Lashon Hora*.⁸³

וַיִּכְסֶה עָנַן הַקֶּטֶר אֶת הַקְּפֹרֹת — And the cloud of incense will cover the *Kapores*. The *Ketores* mixture included a plant called *Maaleh Asban*. This plant caused the smoke to rise straight up. Only after the smoke spread across the ceiling of the *Kodesh Hakadoshim* and down its walls, filling the whole room with smoke, was the *Kobain Gadol* allowed to leave.⁸⁴ After leaving the *Kodesh Hakadoshim*, he said a short prayer for the welfare of the people.⁸⁵

1. KOHAIN GADOL
2. SLAUGHTERED BULL
3. TWO GOATS
4. KOHAIN STIRRING BLOOD
5. SHOVEL WITH INCENSE

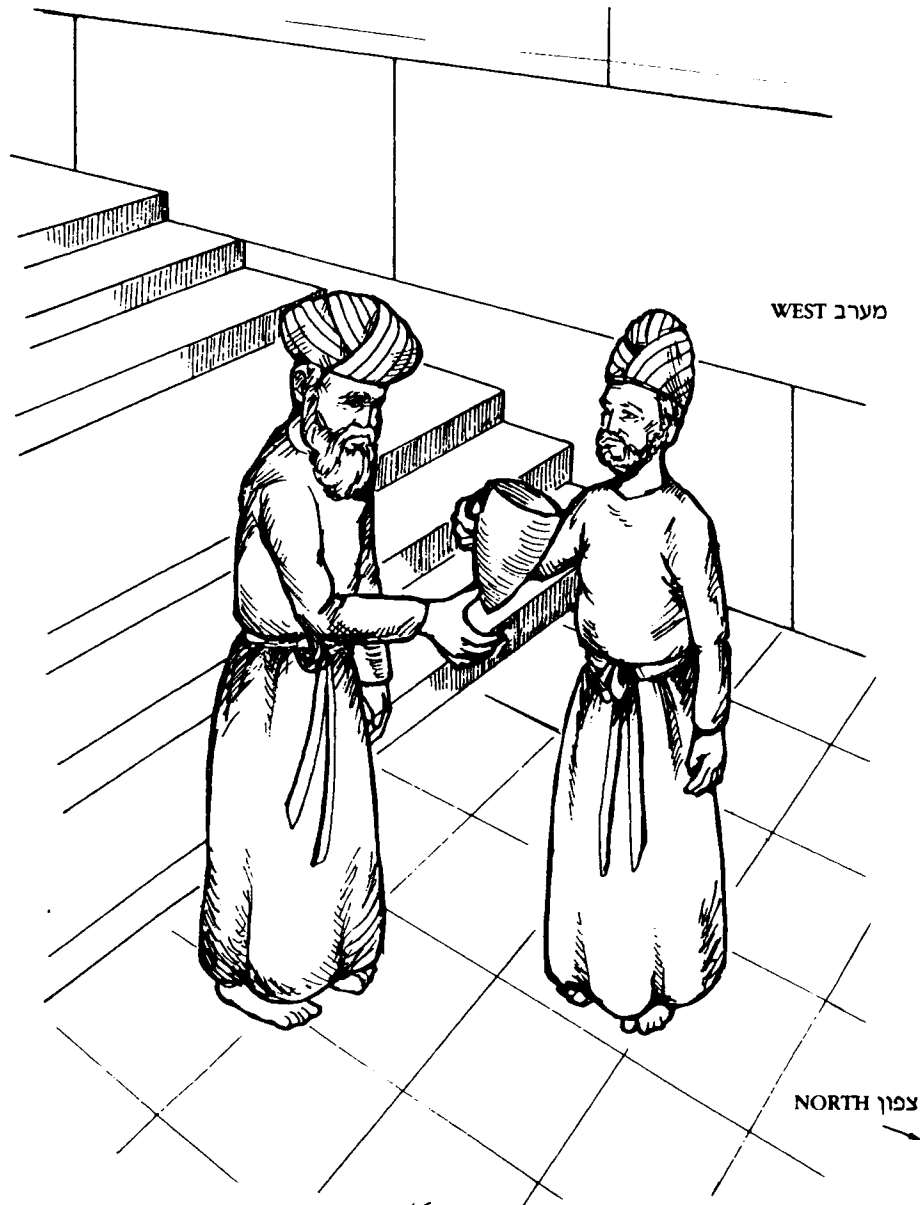
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְלָקַח מִדַּם הַפָּר

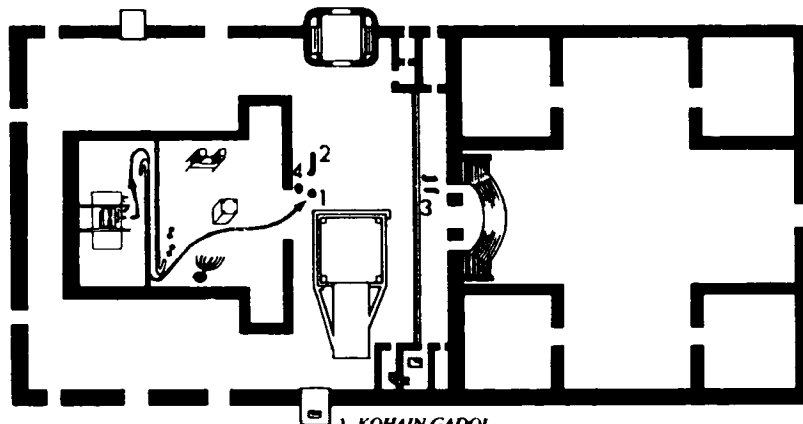
(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"ד)

Taking the Bull's Blood

He then left the *Haichal* and took the blood of the bull from the *Kobain* who was stirring it.

(יד) ולקח מדם הפר — **And he shall take of the bull's blood.**
 According to the *Toras Kobanim*, this refers to the *Kobain Gadol's* taking the blood from the one who stirred it.⁸⁶ Since the *Kobain Gadol* took the vessel with all the blood it held, מדם הפר, which means of the bull's blood, must refer to the fact that not all the blood of the bull could have drained into the *Mizrak*.⁸⁷

- 1. KOHAIN GADOL
- 2. SLAUGHTERED BULL
- 3. TWO GOATS
- 4. KOHAIN STIRRING BLOOD
- 5. SHOVEL WITH INCENSE

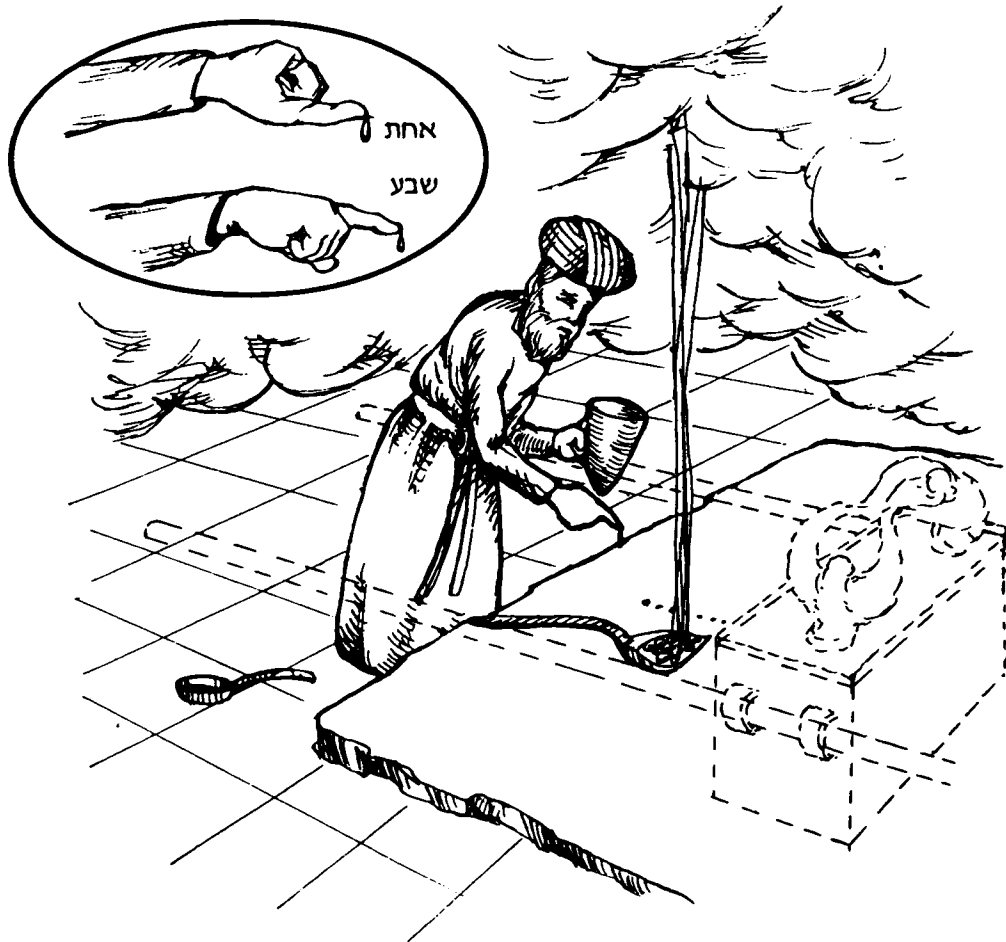
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל פְּנֵי הַכִּפֹּרֶת קִדְמָה וּלְפָנֶי הַכִּפֹּרֶת יִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים

(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"ד)

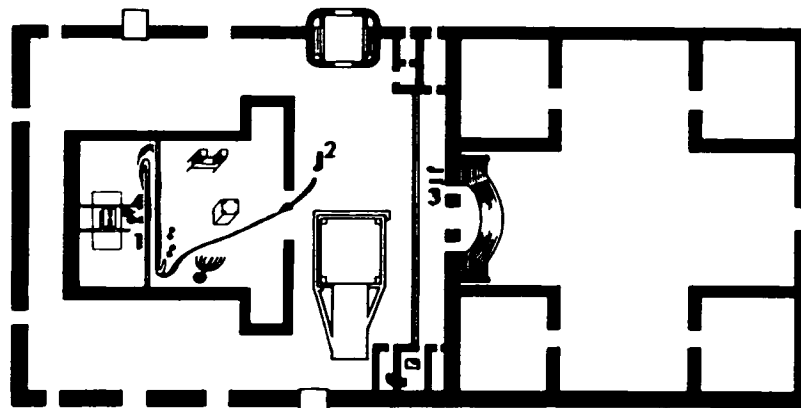
First Sprinkling of the Bull's Blood

The *Kobain Gadol* entered the *Kodesh Hakodoshim* again and stood before the *Aron*. He sprinkled the blood with his finger towards (but not onto) the *Aron* eight times. (In the second *Bais Hamikdash*, although there was no *Aron*, he sprinkled in the same way.)

על פני הכפרת קדמה (יד) — At the top (edge) of the cover's eastern surface. The first sprinkling was done with the inside of the *Kobain Gadol's* hand facing upward. *על פני הכפרת* means that when sprinkling the blood his finger had to be at the height of the upper edge of the *Kapores*.⁸⁸ The blood did not touch the *Kapores*, but rather, it fell on the ground.

ולפני הכפרת יזה שבע פעמים — And toward the face of the *Kapores* he shall sprinkle seven times. For the remaining seven sprinklings the inside of the *Kobain Gadol's* hand faced down. The term "seven times" rather than seven sprinklings implies that they were to be counted. The *Gemara* states that the first sprinkling was also to be counted independently of the last seven. Thus, when he first sprinkled, he counted "one." For the second sprinkling, he counted "one and one," for the third "one and two," and so on.⁸⁹

1. KOHAIN GADOL
2. SLAUGHTERED BULL
3. TWO GOATS
4. SHOVEL WITH INCENSE

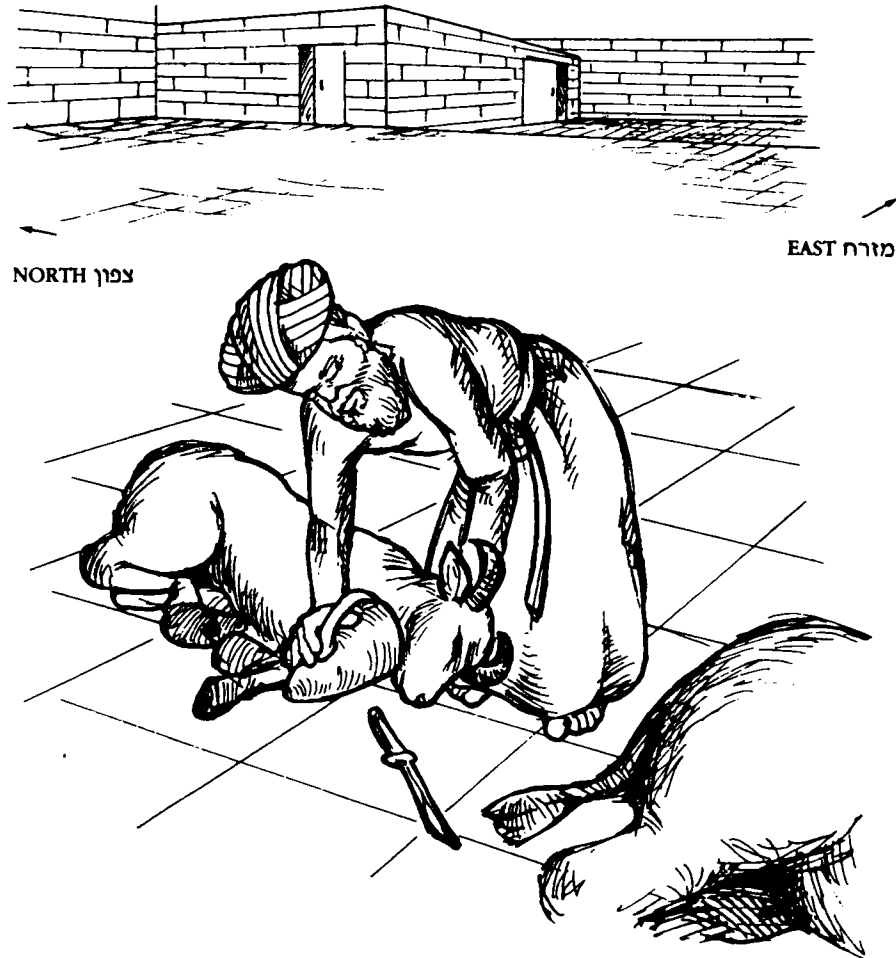
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS PNIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS PNIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְשַׁחַט אֶת שְׁעִיר הַחֹטָאֹת אֲשֶׁר לָעָם

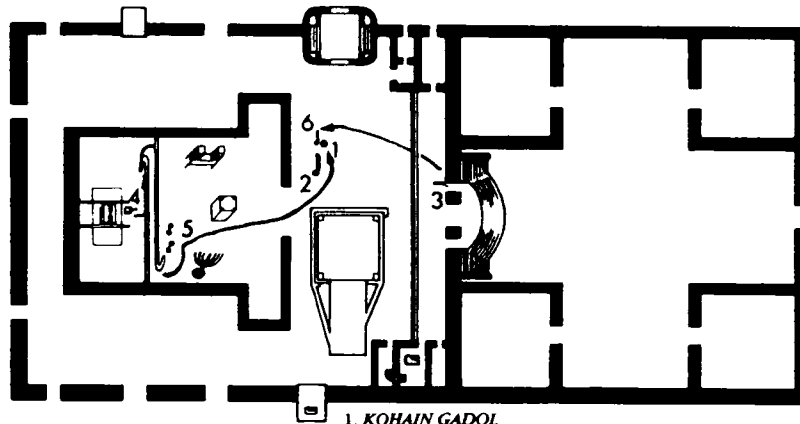
(ויקרא פרק ט"ז פסוק ט"ו)

Slaughtering of the Goat

He left the *Kodesh Hakodoshim* and put the bowl containing the bull's blood on a stand in front of the *Paroches*. He then went to the front of the *Ulam*, where the *Kobanim* now brought the goat for Hashem. He slaughtered it and quickly received its blood. This goat was also a *Chattas* and would later be burned outside the *Bais Hamikdash* together with the bull.

אֵת שְׁעִיר הַחֲטָאת (טו) — The goat which is a *Cbattas*. The purpose of this *Korban* was to atone for people other than *Kobanim* who had gone into the *Bais Hamikdash* or had eaten *Kodashim* when *tamay* (even intentionally). Some commentators explain that the bull, which was the larger of the two animals, was used to atone for the *Kobanim* since this particular sin was more prevalent among those who frequent the *Bais Hamikdash*. The smaller goat was used for the people, who would come to the *Bais Hamikdash* only occasionally.⁹⁰

1. KOHAIN GADOL
2. SLAUGHTERED BULL
3. GOAT FOR AZAZEL
4. SHOVEL WITH INCENSE
5. BULL'S BLOOD ON STAND
6. GOAT FOR HASHEM

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

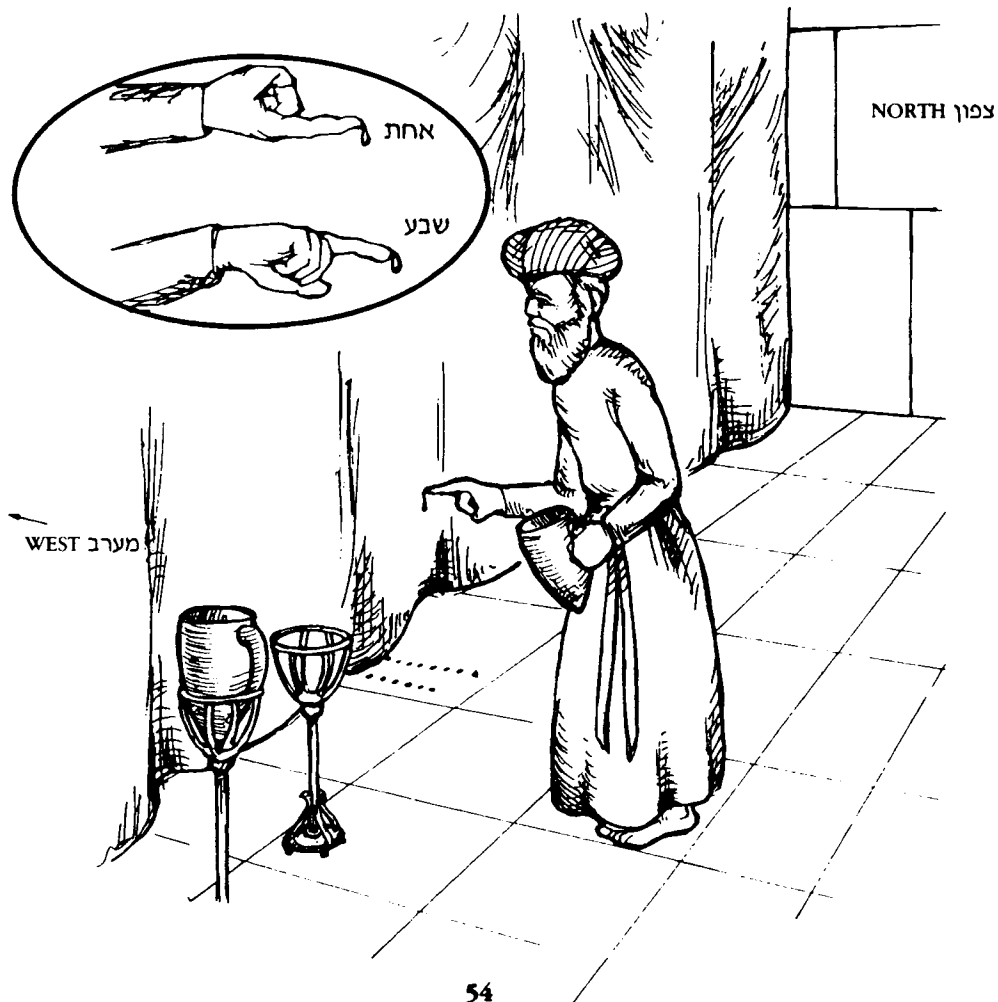
וכן יעשה לאהל מועד

(ויקרא פרק ט"ז פסוק ט"ז)

Second Sprinkling of the Bull's and the Goat's Blood

He then left the *Kodesh Hakodoshim* and put the blood of the goat on a second stand in front of the *Paroches*.

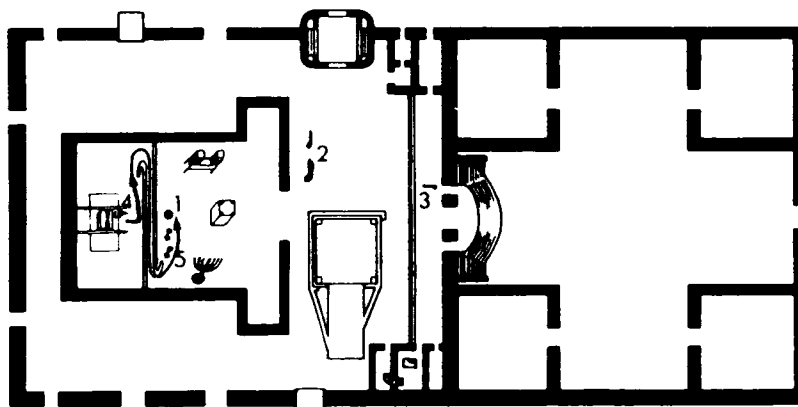
Standing in the *Haichal*, he again took the bull's blood. He sprinkled it eight times with his finger towards (but not onto) the *Paroches* and returned the bowl of blood to its stand. He then took the blood of the goat and sprinkled it in the same manner.

(יז) וכן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד (טז) — And so he shall do to the *Obel Moaid*. The *Haichal* in the *Bais Hamikdash* was equivalent to the *Obel Moaid* in the *Mishkan*.

(יז) וְכֹל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ (יז) — And no person shall be in the *Obel Moaid* when he comes to atone in the *Kodesh Hakodoshim*. No one else was allowed in the *Haichal* while the *Kobain Gadol* burned the *Ketores* or sprinkled the blood in the *Kodesh Hakodoshim*. Also, on *Yom Kippur* and on any other day, when a *Kobain* burned *Ketores* or sprinkled blood in the *Haichal* no one else was allowed in the *Haichal* or in the *Azarab* between the outer *Mizbayach* and the *Haichal*.⁹³

וְכֹפֵר בְּעַדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל — And he will have effected atonement for himself and for his household and for the whole congregation of Yisrael. This is an explanation of the purpose of sprinkling blood in the *Haichal*. It is to atone for any *tuma* brought into contact with objects in the *Haichal*, including the *Menorah*, *Shulchan* and *Paroches*, but not including the inner *Mizbayach*.⁹⁴

- 1 KOHAIN GADOL
- 2 SLAUGHTERED BULL & GOAT
- 3 GOAT FOR AZAZEL
- 4 SHOVEL WITH INCENSE
- 5 BULL'S AND GOAT'S BLOOD ON STANDS

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS PNIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS PNIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ . . . וַכֹּפֶר עָלָיו

(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"ח)

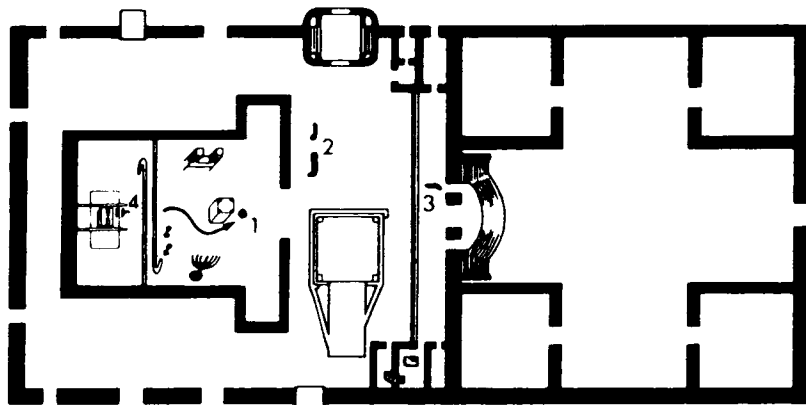
Taking the Blood to the *Mizbayach Hazabav*

He removed the blood of the goat from the stand and mixed it with the blood of the bull. Then he took the mixture from in front of the *Paroches* and carried it beyond the *Mizbayach Hazabav* (golden altar).

(ויצא אל המזבח) — And he shall go out to the *Mizbayach*. The term ויצא implies leaving a specific place. Here ויצא does not mean leaving the *Haichal*; rather, it means going out from the area of the *Haichal* on the inner side of the *Mizbayach Hazabav* to the area on the other side of the *Mizbayach*.⁹⁵

ונכפר עליו — And he shall atone on it. The purpose for smearing and sprinkling blood on the *Mizbayach Hazabav* was to atone for any *tuma* that may have come into contact with this *Mizbayach* or the *Ketores* which was offered up on it.⁹⁶

- 1 KOHAIN GADOL
- 2 SLAUGHTERED BULL & GOAT
- 3 GOAT FOR AZAZEL
- 4 SHOVEL WITH INCENSE

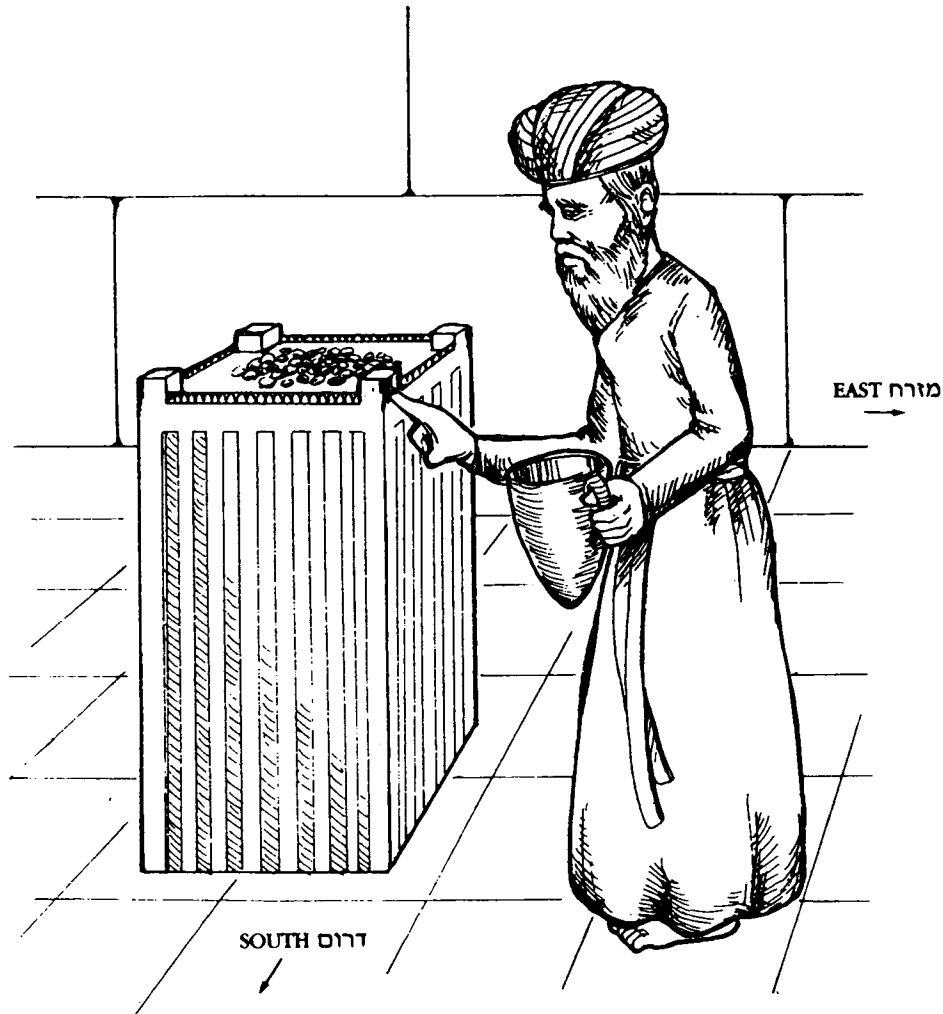
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְלָקַח מִדָּם הַפֶּר וּמִדָּם הַשְּׁעִיר וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב

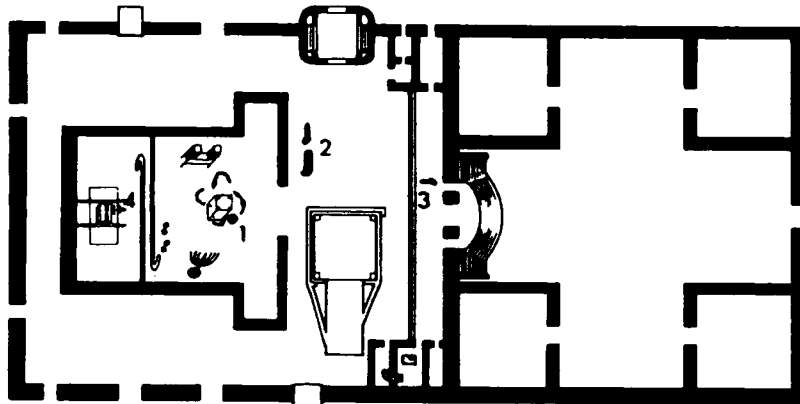
(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"ח)

Smearing the Blood on the Corners of the *Mizbayach*

Starting at the northeast corner, the *Kobain Gadol* smeared the blood on the four corners of the *Mizbayach*. He dipped his finger in the bowl of blood before each application.

(וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב יח) — And he shall put it on the corners of the *Mizbayach* all around. There is a dispute in the *Gemara* as to whether the *Kohain Gadol* walked around the *Mizbayach* or stood in one place when applying the blood on the *Mizbayach*.⁹⁷

1. KOHAIN GADOL
2. SLAUGHTERED BULL & GOAT
3. GOAT FOR AZAZEL
4. SHOVEL WITH INCENSE

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

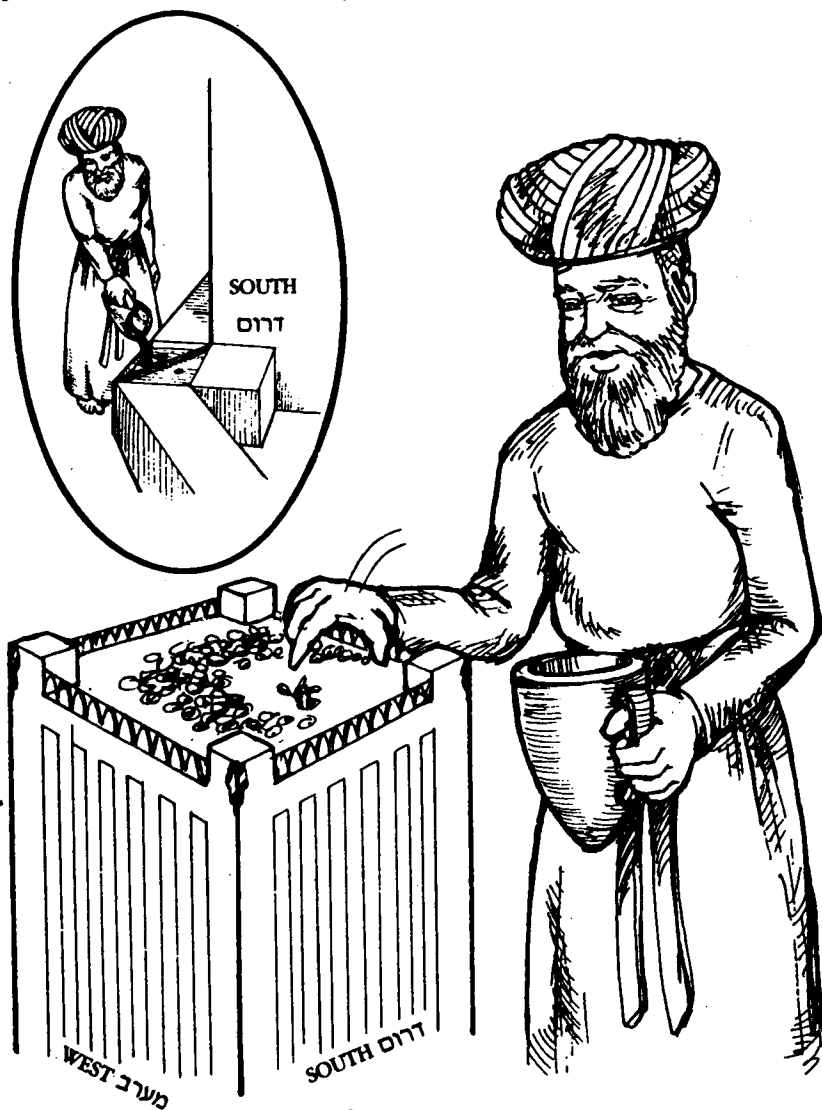
וְהִזָּה עָלָיו מִן הַדָּם בְּאַצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים

(ויקרא פרק ט"ז פסוק י"ט)

Sprinkling the Blood on the Corners of the *Mizbayach*

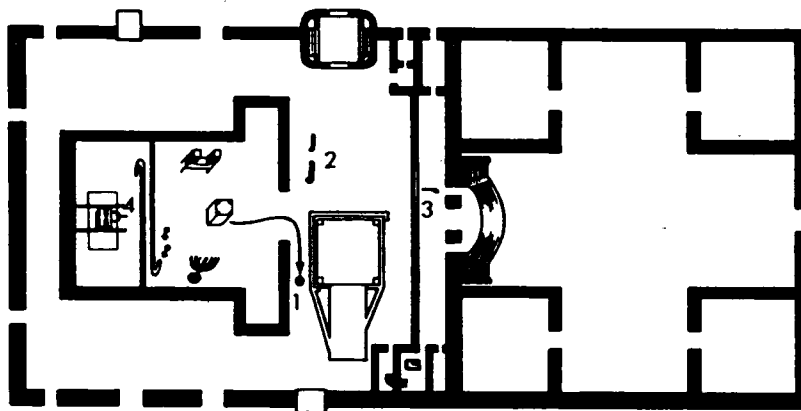
After clearing away the ashes of the daily *Ketores* from the south side of the *Mizbayach*, he sprinkled the blood on it seven times.

The remaining blood was poured onto the bottom of the outer *Mizbayach*.

(והזה עליו מן הדמים) — And he shall sprinkle of the blood on it. The Torah does not state specifically what is done with the remaining blood after sprinkling. The *Gemara* says that he poured the remaining blood on the foundation of the outer *Mizbayach*.⁹⁸

(וכלה מקפור את הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח) And (when) he finishes attaining atonement for the *Kodesh Hakodoshim* and the *Obel Moaid* and the *Mizbayach*. The *Gemara* explains that the Torah mentions each atonement individually in order to make them three separate units. Thus, if the blood was lost through spillage before the completion of the *Avodah*, another animal was brought as a replacement *Korban* and the sprinklings are resumed from the beginning of the unit he was doing at the time.⁹⁹

1. KOHAIN GADOL
2. SLAUGHTERED BULL & GOAT
3. GOAT FOR AZAZEL
4. SHOVEL WITH INCENSE

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְהִקְרִיב אֶת הַשְּׁעִיר הַחַי . . . וְסִמַּךְ אֹהֶרֶן . . .
וְהִתְוַדָּה עָלָיו

(ויקרא פרק ט"ז פסוקים כ"א - כ"א)

Viduy on the Goat

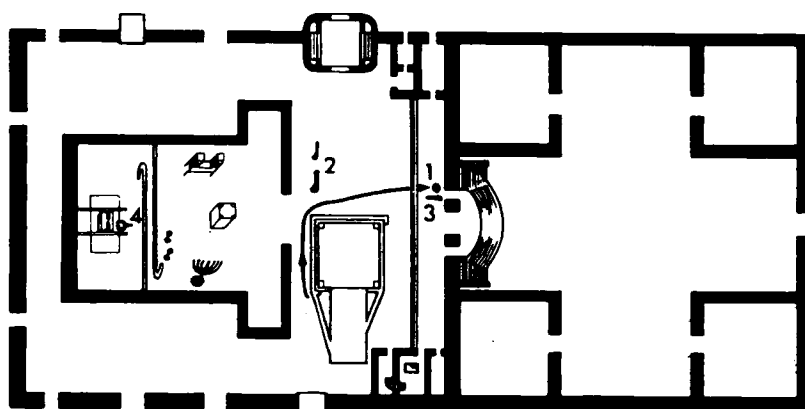
Upon completion of the sprinkling and pouring of the blood, the *Kohain Gadol* went to the east side of the *Azarab* where the goat designated for Mount Azazel stands. While leaning on its head with his hands, he confessed on behalf of the entire nation.

והקריב את השעיר החי (כ) — And he shall bring close the live goat. From Rashi in the *Misbnav* it appears that the goat did not move from the place where it was stationed after the lottery. ¹⁰⁰ והקריב refers to a spiritual closeness. See *Pessukim* ו, ט, and נא.

והתנה עליו את כל עונות בני ישראל (כא) — And he shall confess on it all the sins of the Bnai Yisrael. The purpose of the goat of Azazel is to atone for all other sins (not related to entering the *Mikdash* and eating *Kodshtim* when *tamay*). While the *Kobain Gadol* makes a general confession, the people have the opportunity to confess privately. ¹⁰¹

ונתן אתם על ראש השעיר — And he shall put them upon the head of the goat. The commentators explain that this is to be understood as an analogy, as if the sins removed from Yisrael were placed on the head of the goat. ¹⁰²

1. KOHAIN GADOL
2. SLAUGHTERED BULL & GOAT
3. GOAT FOR AZAZEL
4. SHOVEL WITH INCENSE

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

ושלח ביד איש עתי המדברה... אל ארץ גזרה ושלח את השעיר במדבר

(ויקרא פרק ט"ז פסוקים כ"א – כ"ב)

Sending the Goat

The *Kobain Gadol* then sent the goat to the desert with the *Isb Iti*, a person designated to take it. The *Isb Iti* arrived at the cliff of Mount Azazel and pushed the goat backwards off the precipice.

Before throwing the goat off the cliff, the *Isb Iti* divided the red band that was on the goat and tied one part to the cliff and the other part to the horns.

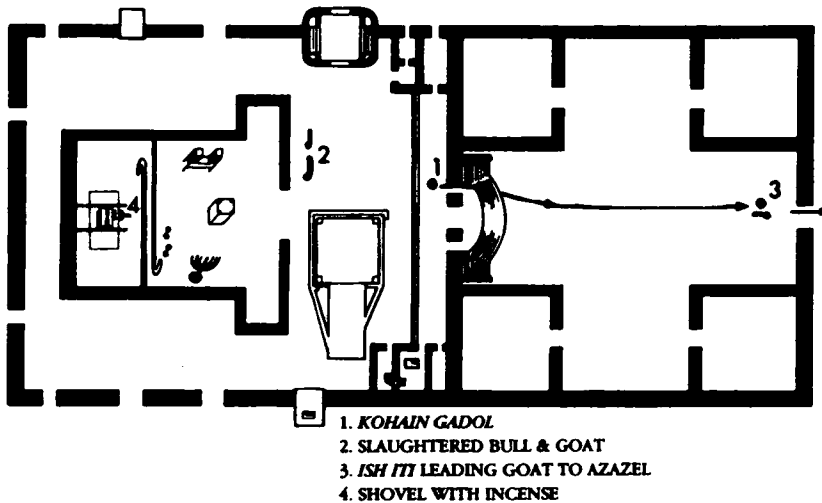
(כא) וְשָׁלַח בְּיַד אִישׁ עֲתִי הַמִּדְבָּרָה (כא) — And he shall send it with a man who was prepared for (the task done at) this time to the wilderness. The *Isb Iti* was selected before *Yom Kippur*. While any person could have been selected, a *Kobain* was generally chosen for this *Mitzvah*.¹⁰³

The *Kobain Gadol* could not leave the *Azarab* until the goat reached the wilderness. At that point, the *Kobain Gadol's* responsibility to "send" the goat was completed.¹⁰⁴ The wilderness began a distance of 3 *mil* from Yerushalayim and the cliff was 9 *mil* further. Since it takes approximately 18 minutes to walk a *mil*, it can be assumed that the *Kobain Gadol* had to wait approximately an hour.¹⁰⁵

(כב) אֶרֶץ גְּזֵרָה — A cut off land. See Rashi on *Passuk* ח.

(כג) וְשָׁלַח אֶת הַשְּׂעִיר בְּמִדְבָּר — And he shall send the goat into the wilderness. *Passuk* כג stated that the goat was sent into the wilderness. *Passuk* כב means that after the goat reached the wilderness the *Isb Iti* should send it to its death.¹⁰⁶ See Rashi on *Passuk* י. (The Torah does not explicitly command the *Isb Iti* to throw the goat down the cliff. According to the *Targum Yonasan*, Hashem brought a strong wind which threw it down.¹⁰⁷

The practice of tying the red band to the goat and cliff is not mentioned in the Torah. It was instituted by the *Chachamim*. See Appendix.¹⁰⁸

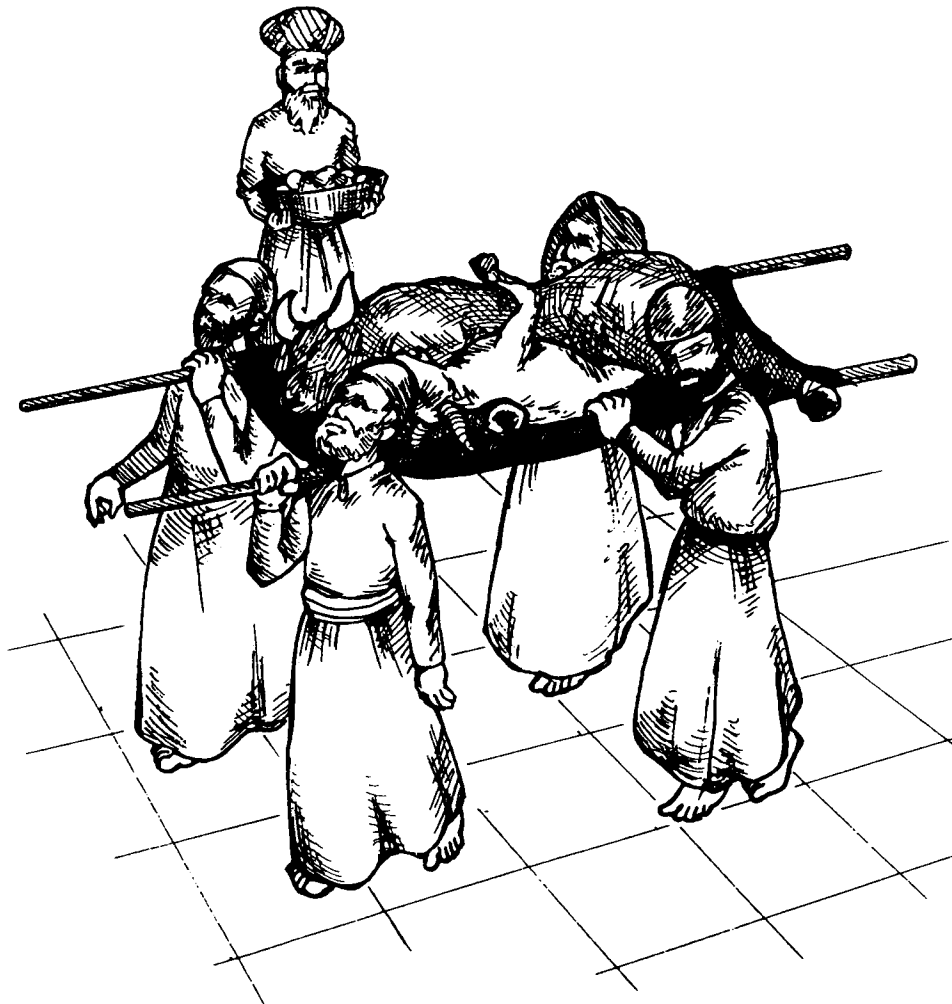
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְאֵת פֶּרֶת הַחֲטָאת וְאֵת שְׁעִיר הַחֲטָאת . . . יוֹצִיא
אֶל מַחוּץ לַמִּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ

(ויקרא פרק ט"ז פסוק כ"ז)

Taking the Bull and Goat to be Burned

While the goat was being taken to the wilderness, the *Kobain Gadol* removed the *Aymurim* (innards) of the bull and goat whose blood had been sprinkled in the *Kodesh Hakodoshim* and placed them in a receptacle. He intertwined their bodies. Then other people carried the bodies out of Yerushalayim on two poles to a place called *Bais Hadesben* (the Place of Ashes) where the bull and goat were burned.

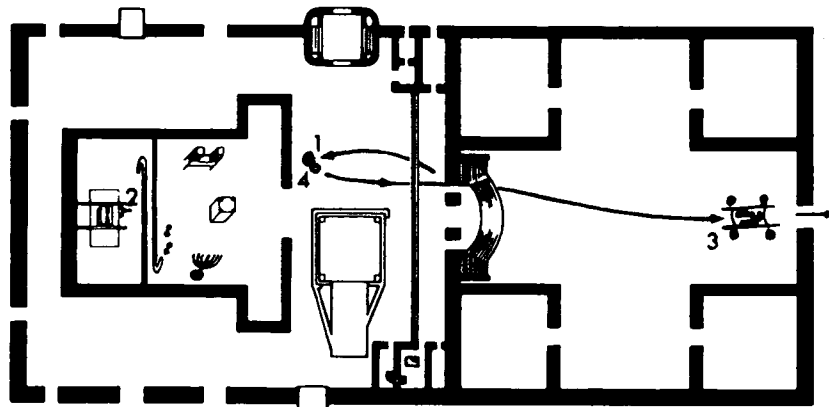

(כז) יוֹצִיא אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה — He shall take out of the camp. "He" does not refer to the the *Kobain Gadol*, but to anyone who takes out the animals. ¹⁰⁹

The bull and goat of the *Chattas* were carried out after the sending of the goat to the wilderness. ¹¹⁰ This *Passuk* is written out of its chronological order because the Torah first describes all the *Avodah* of the *Kobain Gadol* and then the duties of others.

"Out of the camp" in this case is equivalent to outside of Yerushalayim. ¹¹¹

וַיִּשְׂרְפוּ — And they shall burn. The bull and goat were burned only after the goat for the Azazel reached the wilderness. ¹¹²

1. KOHAIN GADOL
2. SHOVEL WITH INCENSE
3. FOUR KOHANIM CARRYING SLAUGHTERED BULL & GOAT
4. AYMURIM IN VESSEL

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

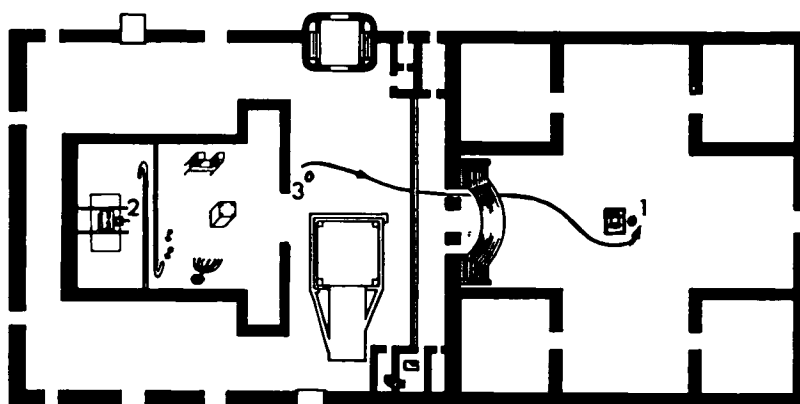
Reading the Torah

After the goat designated for Mount Azazel reached the desert, the *Kobain Gadol* went to the *Ezras Nashim* and read the sections of the Torah which describe *Yom Kippur* and its *Korbanos*.

Reading the Torah

The commandment to read the Torah is not mentioned in *Parsbas Achray Mos*. It is derived from the *Milu'im*, the inauguration of Aharon and his sons as *Kobanim*, described in *Parsbas Tzav*. Moshe Rabbeinu, who was in place of the *Kobain Gadol*, performed the *Avodab* prescribed for the *Milu'im* and also recited the Torah's description of that *Avodab*. After the Torah describes the *Milu'im*, it writes, "just as he did on this day, so has Hashem commanded to do to atone for you." The *Gemara* explains that the words "to atone for you" refer to *Yom Kippur*. The *Gemara* derives from this that certain procedures of the *Milu'im*, including reading the Torah, apply on *Yom Kippur* as well.¹¹³

1. KOHAIN GADOL
2. SHOVEL WITH INCENSE
3. AYMURIM IN VESSEL

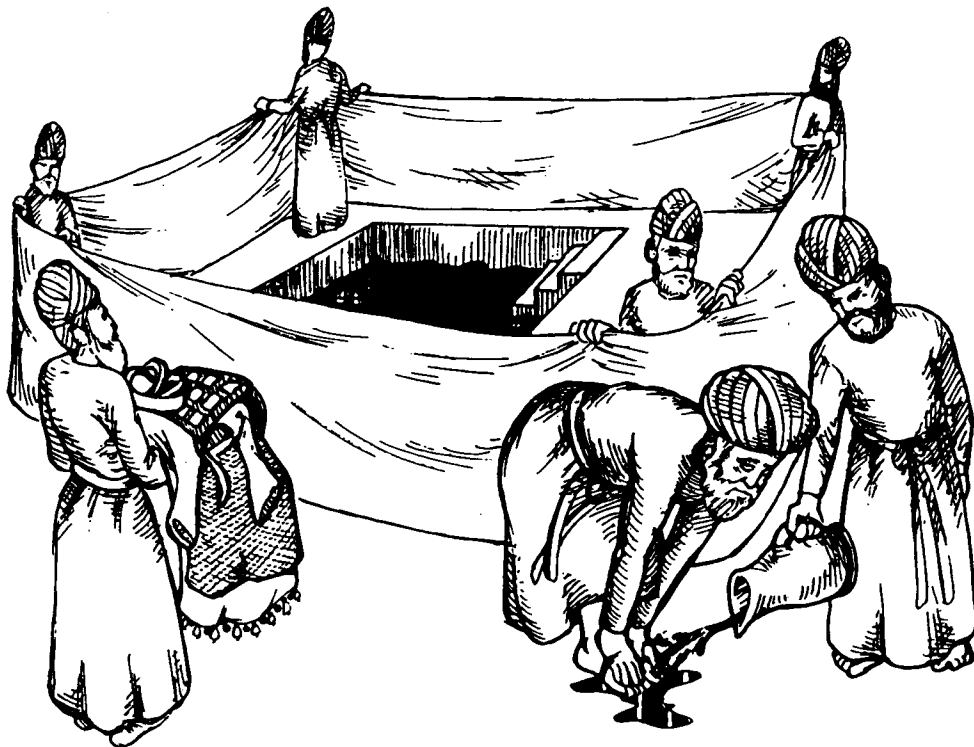
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS FNIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS FNIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְרַחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם בַּמְּקוֹם קָדוֹשׁ
וְלִבֵּשׁ אֶת בְּגָדָיו

(ויקרא פרק ט"ז פסוק כ"ד)

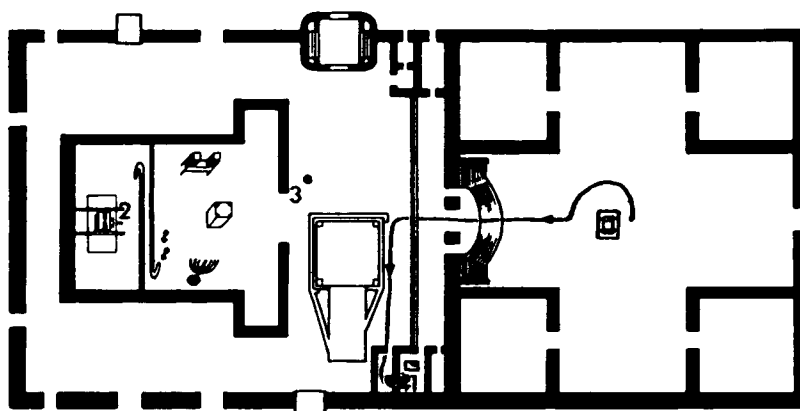
Third Tevillah

The *Kobain Gadol* removed his linen garments, immersed himself in the *Mikveh* in the *Bais Haparvah* and put on the golden garments. He washed his hands and feet before removing one set of garments and after putting on the other.

(וְרָחַץ אֶת גּוּפוֹ בַּמַּיִם (כד) — And he shall wash his body in water. Chronologically, this *Passuk* follows *Passuk* כו. The reason for the order of the Torah is explained in the Ramban and other commentaries.¹¹⁴

It is from the structure of this *Passuk* that the *Gemara* derives that the *Kohain Gadol* washed his hands and feet before he removed and after he put on his garments.¹¹⁵

1. KOHAIN GADOL
2. SHOVEL WITH INCENSE
3. AYMURIM IN VESSEL

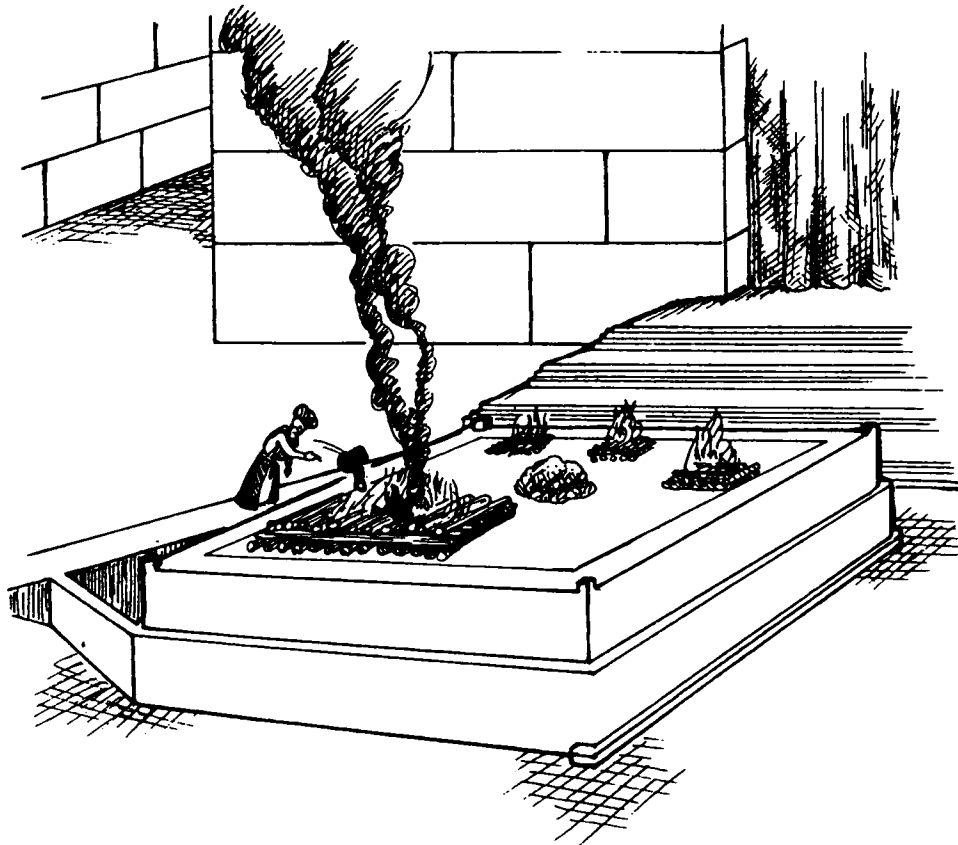
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וַיֵּצֵא וַעֲשֶׂה אֶת עֹלֹתוֹ וְאֶת עֹלֹת הָעֵם

(ויקרא פרק ט"ז פסוק כ"ד)

Offering the *Korbanos Olah*

He proceeded to the north side of the *Mizbayach* where he offered up two rams as *Korbanos Olah*. The *Avodah* involved in bringing these *Korbanos* included *Shechitah*, *Kabalah*, *Holachah* and *Zerikah* of the blood on two corners of the *Mizbayach*, burning the parts on the *Mizbayach* and bringing the accompanying *Korbanos Minchah* and *Nessachim*. He also brought part of the *Mussaf Korbanos* at this time.

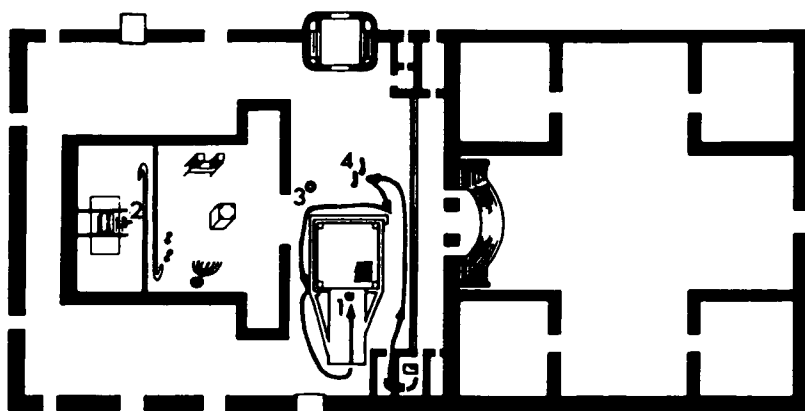

(וְיֵצֵא) — And he shall go out. This means that he left the *Haicbal*, as Rashi explains. Although immediately before this he was not in the *Haicbal*, the *Avodas P'nim* that was done in linen garments took place mainly in the *Haicbal*. Now that he has taken off the linen garments and was performing the *Avodas Chutz* in golden garments in the *Azarab*, the Torah writes "he shall go out."¹¹⁶

אֶת עֹלֹתוֹ וְאֶת עֹלֹת הָעָם — His *Olab* and the *Olab* of the people. This refers to the rams mentioned in *Pessukim* 3 and 5. The purpose of the rams was to atone for sinful thoughts.¹¹⁷

According to the opinion followed by the Rambam, the ram which is the "*Olab* of the people" is the same ram specified in *Parsbas Pinchas* (*Bamidbar, Perek 30*) as part of the *Korban Mussaf*.

Rashi on the previous *Passuk* writes that along with these *Olos*, part of the *Mussaf* was brought. He does not state which part. The *Lechem Mishneh* writes that any explanation of Rashi would not be consistent with the opinions mentioned in *Mishnayos Yoma*.¹¹⁸ The explanation which follows the simple meaning of the *Passuk* is that of the Ibn Ezra. He writes that **עֹלֹת הָעָם** refers also to the seven sheep and one bull that are part of the *Korban Mussaf*.¹¹⁹

1. KOHAIN GADOL
2. SHOVEL WITH INCENSE
3. AYMURIM IN VESSEL
4. TWO RAMS

	LIKEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וְאֵת חֵלֶב הַחֹטָאֵת יִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ

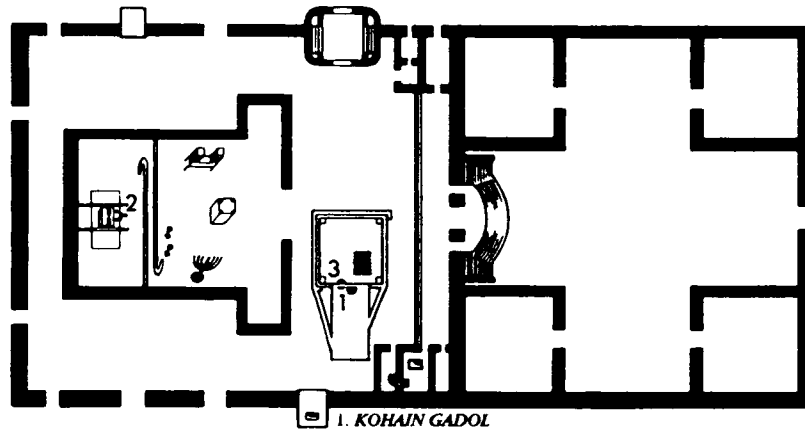
(ויקרא פרק ט"ז פסוק כ"ה)

Burning Parts of the Bull and Goat on the *Mizbayach*

The *Kobain Gadol* brought the receptacle containing the *Aymurim* (innards) of the bull and goat to the top of the outer *Mizbayach* and burned them.

וְאֵת חֵלֶב הַחֶסֶת יִקְטֹר הַמִּזְבֵּחַ (כה) — And he shall burn the fat of the *Chattas* on the *Mizbayach*. Although the Torah uses the singular noun *Chattas*, it is referring to the innards of both the bull and the goat. ¹²⁰ Fat is a general term for all the innards of a *Chattas* that are burned.

1. KOHAIN GADOL
2. SHOVEL WITH INCENSE
3. AYMURIM IN VESSEL

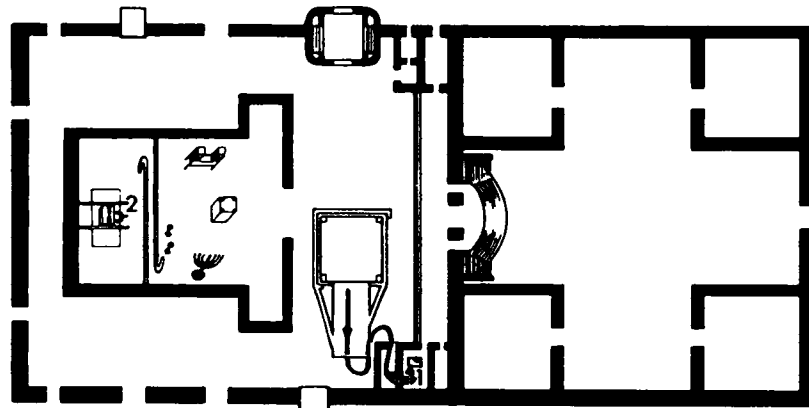
GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

Fourth *Tevillah*

He returned to the *Bais Haparvah*, immersed himself in the *Mikveh* and changed to linen garments. He washed his hands and feet before removing the golden garments and again after putting on the linen garments.

Only two of the five immersions are mentioned specifically in the Torah—in *Passuk 7* which refers to the second *Tevillah* and *Passuk 70* which refers to the third *Tevillah*. The remaining *Tevillos* are a *Halachab L'Moshe Mi'Sinat*.¹²¹

1. KOHAIN GADOL
2. SHOVEL WITH INCENSE

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NEM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NEM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

וּבָא אֶהָרֹן אֶל אֱהֵל מוֹעֵד

(ויקרא פרק ט"ז פסוק כ"ג)

Removal of the *Kaf* and Shovel

The *Kobain Gadol* returned to the *Kodesh Hakodoshim* in his linen clothing to remove the *Kaf* and shovel.

וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבַּד אֲשֶׁר לְבָשׁ . . . וְהִנִּיחָם שָׁם

(ויקרא פרק ט"ז מסוק כ"ג)

Fifth Tevillab

For the last time, he went back to the *Bais Haparvah*, removed his linen clothing, immersed himself and put on the eight golden garments. He washed his hands and feet before removing one set of garments and after putting on the second. He put the linen garments away.

Completion of the *Mussaf* and *Tamid*

The *Kobatz Gadol* completed bringing the *Mussaf Korbanos* and the afternoon *Tamid*. He repeated all that was done for the daily *Avodah* in the morning. He kindled the *Menorah* which burned throughout the night.

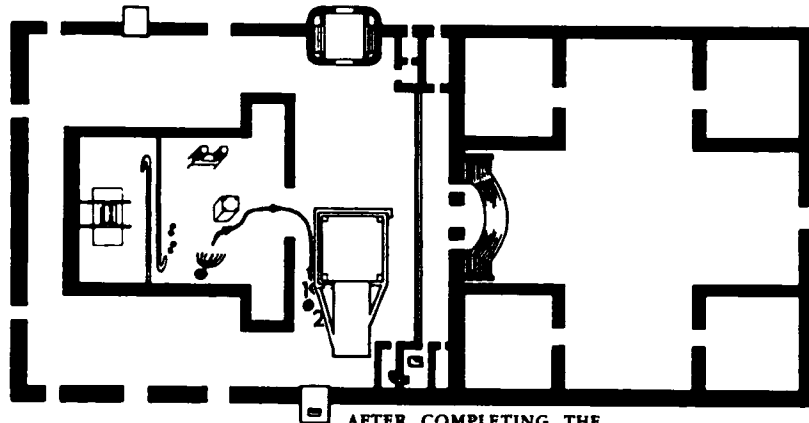
When he completed the *Avodah*, he washed his hands and feet for the tenth time. Then he changed back into his regular clothing and returned to his home.

מזרח EAST →

There are many opinions as to when which part of the *Mussaf* was offered. (See Appendix.) Following the opinion of Ibn Ezra that the bull and seven sheep of the *Mussaf* were brought together with the rams in *Passuk* 12, the only *Korban Mussaf* that remained to be brought at this point was a goat.

The completion of the *Avodah* called for much festivity and was celebrated by the *Kohain Gadol* and his friends with a meal on the following day.¹²⁵

AFTER COMPLETING THE AFTERNOON AVODAH, THE KOHAIN GADOL WENT TO THE PLACE OF THE KIYOR TO WASH HIS HANDS AND FEET.
 1. KOHAIN GADOL
 2. KIYOR

GOLD	LINEN	GOLD	LINEN	GOLD
TEVILLAH 1	TEVILLAH 2	TEVILLAH 3	TEVILLAH 4	TEVILLAH 5
KIDDUSH 1	KIDDUSH 3	KIDDUSH 5	KIDDUSH 7	KIDDUSH 9
AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ	AVODAS P'NIM	AVODAS CHUTZ
KIDDUSH 2	KIDDUSH 4	KIDDUSH 6	KIDDUSH 8	KIDDUSH 10

SUMMARY: STEPS OF THE AVODAH

This summary follows Rashi on *Cbumash*. It varies from both the *Sfard* and *Asbkenaz Piyutim* with respect to the placement of the *Korbanos Mussaf*. See Appendix on the order of the *Mussafim*.

עבודת חוץ בגדי זהב

Avodas Chutz in golden garments

1. <i>Shechitab</i> of the morning
<i>Tamid, Kabalah, Holacbab, Zerikab</i>	1. שחיטת תמיד של שחר,
קבלה, הולכה, זריקה
2. <i>Ketores</i> , burning the <i>Tamid</i>
on the <i>Mizbayach, Minchas</i>
<i>Nessachim, Minchas Chavitin, Nissuch Hayayin</i>	2. קטורת, הקטרת אברי התמיד,
מנחת נסכים, מנחת חביתין,
נסוך היין

עבודת פנים בגדי לבן

Avodas P'ntim in white garments

3. First <i>Viduy</i> on the bull	3. וידוי ראשון על הפר
4. Lottery of the goats	4. הגרלה
5. Second <i>Viduy</i> on the bull	5. וידוי שני על הפר
6. <i>Shechitab</i> of the bull	6. שחיטת הפר
7. Burning the <i>Ketores</i> in the
<i>Kodesh Hakodoshim</i>	7. הקטרת הקטורת בקודש
הקדשים
8. Sprinkling the bull's blood in
the <i>Kodesh Hakodoshim</i>	8. הזאת דם הפר בקודש
הקדשים
9. <i>Shechitab</i> of the goat	9. שחיטת השעיר
10. Sprinkling the goat's blood in
the <i>Kodesh Hakodoshim</i>	10. הזאת דם השעיר בקודש
הקדשים
11. Sprinkling the bull's blood on
the <i>Paroches</i>	11. הזאה מדם הפר על הפרוכת
12. Sprinkling the goat's blood
on the <i>Paroches</i>	12. הזאה מדם השעיר על
הפרוכת
13. Mixing the blood, putting it
on the corners of the golden
<i>Mizbayach</i> and sprinkling on
top	13. נתינת והזאת דם שניהם
(אחר שערבן) על מזבח
הזהב
14. <i>Viduy</i> on the goat for Azazel	14. וידוי על השעיר לעזאזל
15. Sending the goat to Azazel	15. שילוח השעיר לעזאזל

16. Removing the *Aymurim* (parts to be burned on the *Mizbayach*) of the bull and goat .16. הוצאת אמורי פר ושעיר
17. Sending the bull and goat to be burned outside Yerushalayim .17. שילוח הפר ושעיר
18. Reading the Torah .18. קריאת התורה

עבודת חוץ בבגדי זהב
Outer Avodab in golden garments

19. Bringing the *Kobain Gadol's* ram as a *Korban Olab* .19. הקרבת אילו
20. Bringing the people's ram as a *Korban Olab* .20. הקרבת איל העם
21. Bringing some of the *Korbanos Mussaf* .21. הקרבת מקצת מוספין
22. Bringing the *Aymurim* of the bull and goat on the *Mizbayach* .22. הקטרת אימורין של פר ושעיר

עבודת פנים בבגדי לבן
Inner Avodab in white garments

23. Removal of *kaf* and shovel from the *Kodesh Hakodoshim* .23. הוצאת כף ומחתה

עבודת חוץ בבגדי זהב
Outer Avodab in golden garments

24. Bringing the remainder of the *Korbanos Mussaf* .24. שיירי מוספין
25. *Shechbitab* of the evening *Tamid, Kabalah, Holachab, Zerikab, Ketores*, burning the *Tamid* on the *Mizbayach*, lighting the *Menorab, Minchas Nessachtim, Minchas Chavittin, Nissuch Hayayin* .25. שחיטת תמיד של בין הערביים, קבלה, הולכה, זריקה, קטורת, הקטרת אברי התמיד, הדלקת הנרות, מנחת נסכים, מנחת חביתין, נסוך היין

The *Korbanos* of *Mussaf*, as specified in *Parsbas Plnchas (Bamidbar, Perek 29)* are "the people's ram" listed above, a bull, seven lambs and a goat. The goat is a *Chattas*. The other *Korbanos* are *Olos* accompanied by *Minchas Nessachtim* and *Nissuch Hayayin*.

Section II

**Appendix:
More Insights
into the
*Avodah***

MORE INSIGHTS INTO THE AVODAH

Pouring the *Ketores*

Before burning the *Ketores*, the *Kobain Gadol* had to pour all the *Ketores* from the *Kaf* into his cupped hands. There are various opinions as to how the *Kobain Gadol* emptied the *Kaf* into his hands.

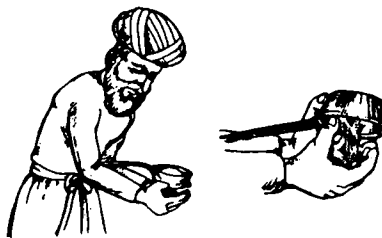
According to the Rambam, the *Kobain Gadol* held the edge of the *Kaf* above his hands with his teeth or fingertips. He then pushed the *Ketores* with his thumbs from the *Kaf* into his hands. ¹²⁶

According to the Me'iri, the *Kobain Gadol* held the handle of the *Kaf* between his teeth and removed the *Ketores* with his thumbs. ¹²⁷

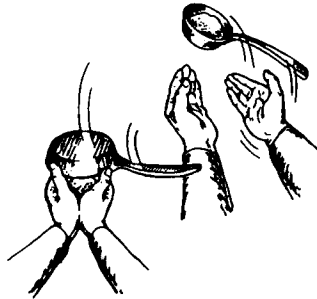
According to Rashi, the *Kobain Gadol* suspended the *Kaf* above his hands by grasping its handle between his elbows. Then he carefully rotated the handle so that the *Kaf* emptied into his hands. ¹²⁸

The *Yerushalmi* cites an opinion that the *Kobain Gadol* held the *Kaf* with his legs while pouring.

Another version given in the *Yerushalmi* is that the *Kobain Gadol* threw the *Kaf* of *Ketores* up and over, cupped his hands and caught the falling *Ketores*.

Yet another opinion states that the *Kobain Gadol* need not place the *Ketores* on the burning embers with his hands. According to this opinion, he simply poured the *Ketores* on the embers directly from the *Kaf*.¹²⁹

Tumas Mikdash Vekadashev

Tumas Mikdash Vekadashev means entering the *Bais Hamikdash* or eating *Kodshtim* while *tamay*. There are five *Korbanos*, three of which are brought on *Yom Kippur*, that relate to *Tumas Mikdash Vekadashev*. The five *Korbanos* are as follows:

- 1) The *Korban Oleh Veyored* brought by an individual any time of the year (*Vayikra* 5:23)
- 2) The bull whose blood is sprinkled in the *Haichal* on *Yom Kippur*
- 3) The goat whose blood is sprinkled in the *Haichal* on *Yom Kippur*
- 4) The goat brought as part of the *Mussaf* on *Yom Kippur*
- 5) The goats brought as part of the *Mussaf* on every *Yom Tov* and *Rosh Chodesh*

The Red Bands

The *Misbnab* in *Yoma* states that after the lottery the *Kobain Gadol* tied a red woolen thread on the horns of the goat which was to be sent to Azazel.¹³¹ This is not a requirement of the Torah. The purpose was to avoid confusing this goat with the one which was for Hashem. The *Gemara* interprets the language of the *Misbnab* to mean that he also tied a band around the neck (as opposed to between the horns) of the goat for Hashem. This was to prevent confusion with other goats in the *Bats Hamikdash*, such as the *Mussaf* goat.¹³² However, the *Misbnab* in *Sbekalim*, when listing the items obtained for the *Bats Hamikdash*, mentions the band between the horns but makes no mention of a band tied around the neck, indicating that a band was not tied to the goat for Hashem.¹³³ The Rambam uses the ambiguous language of the *Misbnab* in *Yoma* without indicating if we are to accept the analysis of the *Gemara* or not.¹³⁴ The *Ptyut* in the *Nusach Sfard Machzor* makes note of this band around the neck, but the *Ptyut* in the *Nusach Ashkenaz Machzor* omits any mention of it.¹³⁵

Yeshaya Hanavi prophesied, "If your sins are red as wool they will become white as snow."¹³⁶ The *Gemara* explains that this has a literal connotation. Namely, that when we are worthy, the forgiveness will be displayed by means of red wool turning white on *Yom Kippur*.¹³⁷

The *Yerushalmi* relates that at first every individual person used to tie a piece of red wool to his window. However, this was embarrassing to those unworthy of forgiveness whose wool remained red.¹³⁸ Therefore, this test of individuals was discontinued. Instead, the red wool was tied to the door of the *Hatbal*. Unfortunately, there were years when it remained red. This resulted in a feeling of discouragement and shame among the people. The *Chachamim* decided to keep the wool away from the public view and tied it inside the *Hatbal*. Even so, they found that curious spectators could not be prevented from getting a glimpse of it. Finally, they instituted that the wool be hung on a rock at the cliff.¹³⁹ No one could accompany the *Isb Iti* all the way to the cliff, and the *Isb Iti* himself returned only after *Yom Kippur*.¹⁴⁰ Thus, no one would know the results and become discouraged on *Yom Kippur*.

Order of the *Mussaf*

The *Mussaf*, as described in *Parsbas Pinchas* (*Bamidbar* 29), consisted of seven sheep, one bull, one goat and one ram. This ram is the same one described in *Parsbas Akray Mos* (*Perek* 16, *Passuk* 24) as *Olas Ha'am*. Rashi (*Vayikra* 16:23) writes that the remainder of the *Mussaf*

followed the *Mussaf* ram in two segments. There are various opinions among the commentaries on Rashi as to which of the *Korbanos* were in each segment. There are also opinions in the *Mishnah* and *Gemara* that differ from Rashi. The following are some of the various opinions:¹⁴¹

שיטת רש"י בחומש בגמרא	שיטת רבי אליעזר בגמרא	שיטת רבי עקיבא בגמרא
	(פיוט אשכנז)	(פיוט ספרד)
תמיד של שחר	תמיד של שחר	תמיד של שחר
		פר וז' כבשים של מוסף
פרו של אהרן שעיר לה'	פרו של אהרן שעיר לה'	פרו של אהרן שעיר לה'
שעיר המוסף		
אילו ואיל העם	אילו ואיל העם	אילו ואיל העם
* אמורי פר ושעיר	אמורי פר ושעיר	אמורי פר ושעיר
		** מקצת מוספין
	פר וז' כבשים ושעיר של מוסף	*** שיירי מוספין
תמיד של בין הערביים	תמיד של בין הערביים	תמיד של בין הערביים

* לא נזכר ברש"י

** לדעת האי"ע היינו פר וז' כבשים
לדעת הלח"מ היינו שעיר
ויש אומרים היינו ז' כבשים

*** לדעת האי"ע חיינו שעיר
לדעת הלח"מ היינו פר וז' כבשים
ויש אומרים היינו פר ושעיר¹⁴²

Letter From a Roman Citizen

Rabbi Yaakov Emden includes in his Siddur (after the Tashlich prayer) the following account authored by a Roman citizen who witnessed the procedure in which the Kobain Gadol was taken to the Bais Hamikdash seven days before Yom Kippur.

 ... The second service is the coming of the *Kobain Gadol* to the *Bais Hamikdash*. They did not tell me how he served in the *Bais Hamikdash*, but they told me about his going in and of his departing from the *Bais Hamikdash*. I saw some of it with my own eyes and was astonished. I then said: "Blessed is the One who shared His honor with these people."

Seven days before the (special) day called *Yom Kippur* (which is the most honorable of all days for the Jewish people), they prepared in the *Kobain Gadol's* house seats for the head of the *Bais Din*, the *Kobain Gadol*, the deputy to the *Kobain Gadol* and the King. Aside from these, seventy chairs of silver were prepared for the seventy members of the *Sanbedrin*.

An old sage of the *Kobanim* would stand up and say to the *Kobain Gadol* words of admonishment. He said: "Be aware before Whom you are entering. Consider that if you don't perform as intended, you will fall and die. Consequently, the forgiveness of all of Yisrael will be lost. Behold, the eyes of the entire nation of Yisrael are turned towards you. Scrutinize your ways lest you have even a small sin, for sometimes one sin can outweigh many *Mitzvos*. The balance is known only to Hashem, the Lord of all thoughts. Also, inquire of the *Kobanim*, your brothers, and purify them. Pay heed that you are coming before the King of Kings who sits on a throne of judgment and seeks out with His eyes all evil. How can you come if the enemy is with you?"

The *Kobain Gadol* then answered that he had already scrutinized himself and repented from anything which seemed a sin. The sage also gathered his brothers the *Kobanim* in the *Azarab* of the *Bais Hamikdash* and made them swear in the Name of the One who dwells in the *Bais Hamikdash* that everyone should report whatever wrong he sees in his friend or whatever fault he himself has. The sage would assign to each of them the method to achieve the proper atonement.

The King encouraged the *Kobain Gadol* and assured him of honor upon his peaceful departure from this holy place.

After this, they would announce in which direction the *Kobain Gadol* would go to his special room in the *Bais Hamikdash*. Then all the people would go out to accompany him. They walked in a certain order. This is the order in which I saw them walk before him:

First went descendants from the Kings of Yisrael, because those closer to the *Kobain* in the procession are more important.

After them went members of the royal family of Dovid, all in a proper order, one after the other. A crier went before them and proclaimed:

"Give honor to the royalty of the House of Dovid."

After them came the House of Levi, and the crier proclaimed: "Give honor to the House of Levi." They numbered thirty-six thousand. Their deputies wore blue silk clothing. The *Kobanim* wore white silk. These numbered twenty-four thousand.

Then came those *Leviim* who sang in the *Bais Hamikdash*, followed by musicians, trumpet blowers, the keepers of the gates, the makers of the perfumes for the incense, the makers of the *Paroches*, guards, officers and a group called Cratophilus. They were followed by anyone who worked in the *Bais Hamikdash*, the *Sanbedrin* of seventy and one hundred police who held silver rods in order to make a path.

After them walked the *Kobain Gadol*. He was followed by the elders of the *Kebunab* who walked in pairs.

At the entrance to each street the *Roshei Yeshivah* rose saying: "Sir, *Kobain Gadol*, may you come in peace. Pray to our Creator that He should sustain us in order that we should be able to learn Torah."

When the procession reached the gate of the *Har Habayis*, they first prayed that the Kingdom of Dovid should continue and then they prayed for the welfare of the *Kobanim* and for the *Bais Hamikdash*. The sound of the multitudes was so powerful that when they answered "Amein," flying birds fell to the ground. Then the *Kobain Gadol* bowed towards the people and turned away in tears and awe. Two deputies of the *Kebunab* walked him to his room where he was separated from all his brothers the *Kobanim*.

This took place when he entered. However, when he left, the honor he received was double as much, for all the people in Yerushalayim passed before him. Most of them had torches of flaming white wax. All wore white clothes. All the windows were decorated with embroidery and full of lights.

The *Kobanim* told me that many years the *Kobain Gadol* couldn't reach his house before midnight because of the great numbers of people who came and the great congestion. Even though the people were all fasting, they would not go to their houses till they tried to reach and kiss the hand of the *Kobain Gadol*.

The following day, the *Kobain Gadol* hosted a great feast. He invited his friends and relatives and made a day of festivity to celebrate his safe emergence from the *Kodesh Hakodoshim*. Afterwards, he would have a craftsman make a golden tablet and engrave it to read: "I, So-and-So, the *Kobain Gadol*, the son of So-and-So, the *Kobain Gadol*, served as *Kobain Gadol* in the great and holy House, in the service of the One who dwells there, in Such-and-Such a year after creation. May the One who granted me the merit of this service also grant the merit to my children after me to stand in the service of Hashem."

This is the full text of the account. May it serve as a reminder of what we have lost and may we be inspired to implore Hashem that He gather in our exiles and restore the Avodah of the Bais Hamikdash as it once was.

Section III

**The *Avodah*
As Described
in the
Mussaf Prayer**

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

The following is a description of the *Avodah* as it appears in the *Mussaf* prayer of *Yom Kippur*. Only those parts that relate directly to the *Avodah* itself have been presented in translation. Because there is some divergence between the *Nusach Ashkenaz* and *Nusach Sfarad*, both versions have been presented. References have been made within the translation to more detailed descriptions of the *Avodah* in other sections of this book.

אָמִיץ כַּחַּ כְּבִיר וְרַב אֹנִים. אֲשֶׁר מִי יַעֲשֶׂה כְּמַעַשׂ גְּבוּרֹתֶיךָ. אִמְץ צְלוֹת
קִרְיַת עַל קָרִים. אִף יִשְׁדָּתָּ תִּבְלַע עַל בְּלִימָה: בְּהִיּוֹת עוֹלָם חֲשֶׁךְ וְצַלְמֹנֹת
וְעִיפָה. כְּמַעֲטָה לְבוּשָׁךְ אֹרֶךְ בְּקַר הַגִּהֶת. בֵּין זִידוֹנִים חֲצֵת כְּקַרְח הַנוֹרָא.
בְּצוֹל הַקּוֹיֹתָם לְבַל יִכְסוּן חֶלֶד: גְּלוֹת פְּנֵי נָשִׁי וְהַנְּצָה תִּנְבָּה. גּוֹ מְקַדָּם
טַעַת לְשַׁעֲשׂוּעַ מְאֵמִירֶיךָ. גְּדַל מְאֹרֹת תִּתֶּה בְּרַקִּיעַ עֲצָד. גַּם צָבָא מְזֹרֹת
עָמָם צְוִית: דֵּי שְׁחִים וְדָאִים מִשְׁעַל צָרֶת. דְּמִיּוֹן בְּרִיחַ לְכַרְת יוֹשְׁבֵי גְנִים.
דְּבוֹקָת רִגְבִים הוֹצִיאָה רוֹמְשִׁים וְשׁוֹאֲפִים. דֵּר קֵנָה וּבָצָה לְאַרְוַחַת
קְרוֹאִיד: הַכְּנֶת טָבַח וּמְסָד וְסוֹעַד אִין. הַקְּרַצְתָּ גֶלֶם מְחַמֵּר בְּתַבְנִית
חוֹתֶמֶד. הַפְּחַת בְּחֶלְדוֹ טַהַר נָשִׁים מְזַבּוֹלָד. הֶרְדָּם וּמְצַלְעוֹ עֲזָר לוֹ יַעֲדָת:
וְצוֹיֹתוֹ בְּלִי לְעוֹט מַעַץ הַדְּעַת. וְהַפֵּר צוּי כְּפִתִי בְּהַשְׁאֵת זֹחַל. וְעַנְשׁ בְּזַעַת
אִף לְטְרוֹף חֶקוֹ. וְאַנְלַת בְּצִירִים. וְעָרוֹם עָפָר לְחֶמוֹ: נְרוּי רִבְעוֹ הַקְּפִית
בְּבָטוֹן חוֹמֶדֶת. נֶרְעָה וְהוֹלִידָה אֶכֶר וְרוֹעָה צֶאֱן. נִבַּח נָשִׁי הַגִּישׁוֹ לְמוֹלָד:
יַחַד. זַעֲמַת בְּרַב וְשַׁעַת תְּשׁוּרַת צְעִיר: חֶמֶל רַחֲמֵי שְׁחַת וְעָרַף אַח. חֶלְה
כְּנִדָּה וְשִׁמְתָה לוֹ אוֹת: חֶלּוֹ שְׁלִישִׁים קְרוֹא בְּשִׁמְדָּה לְשִׁמְל. חֵיל נוֹזְלִים קְרִיאַת
וְשִׁטְפוֹם וְאַבְדוֹ: טַעוֹ גָּאִים וּפְצוֹ סוּר לְנֶגְדָד. טוֹרְפוֹ בְּחוּם הוֹמִים וְזוֹרְבוֹ
נֶצְמַתוֹ. טַעוֹן גְּפֵר נוֹשַׁע כְּסִגְרַת בְּעָדוֹ. טַפּוֹלִיוֹ הַפְּרִית וּמְלֵאוֹ פְּנֵי צִיָּה: יַעֲצוֹ
נְאֻחֲדִים לְרוּם עַד לְשַׁחֵק. יִקְשׁוֹ נֶפְצוֹ בְּרוּחַ סוֹעָה נֶסְעֵר: יָדִיד אֲתוּי עֶבֶר
יַדְעָד בְּעוֹלָם. יַחוּם זְקוּנִיו הַעֲלָה לָד לְכִלִּיל: כְּשֶׁה תְּמִים בְּחַר אִישׁ תָּם.
כְּחֶשֶׁק יִשִּׁיבַת אֶהֱלִים וְנִמְשָׁד אֶחְרִיד: כְּשֶׁר חֲנִיטֵי יוֹף הוֹצֵאֲתָ מְחֻלְצִיו.
כְּלוֹ זָרַע אֲמַת וְאִין דְּפִי: לְשַׁרְתָּד אֹיִת לֹוי אִישׁ חֲסִידָד. לְהַבְּדִיל מִגְזָעוֹ
מְקַדָּשׁ קַדָּשׁ קְדָשִׁים. לְקַשׁוֹר נְזָר קַדָּשׁ וְלַעֲטוֹת אוֹרִים. לִישָׁב כְּכַבְּדָה
פְּנִימָה יָמִים שְׁבָעָה:

Seven Days before *Yom Kippur*

The week before the tenth
(of *Tishrei*, the *Sanhedrin*, who
are the) upholders of the faith,

מְחֻזְקֵי אֲמֵנָה שְׁבוּעַ קוֹדָם
לְעֶשׂוֹר. מְפָרִישִׁים כְּהֵן הָרֵאֵשׁ

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

sequestered the *Kobain Gadol* (in the *Bais Hamikdash*), just as (the *Kobanim* were confined to the *Mishkan*) at the time of the *Milu'im*. They sprinkled water of the *Parah Adumah* on him in order to purify him. In order to become accustomed to doing the *Avodah*, he would sprinkle the blood (of the daily *Korbanos* on the *Mizbayach*), burn the daily incense and prepare the *Menorah*. (The confinement of the *Kobain Gadol* for the week is derived from a *Passuk* in the chapter that describes the *Milu'im*.) as it is written in the Torah, "As was done on this day, Hashem commanded you to do (on *Yom Kippur*) to atone for you." The wise ones, elders of the court, joined him. (Each day,) they said to him, "Please recite (the service of *Yom Kippur* as described in the Torah)."

The Day before *Yom Kippur*

On the morning of the ninth (day of *Tisbret*), they stood (the *Kobain Gadol*) at the eastern gate (of the *Bais Hamikdash*). They passed before him the fine (animals) that would be used for the sacrifices of that day (of *Yom Kippur*). As sundown approached, they limited his meal, so that he would not by chance become *tamay* while asleep (because of excess food). The elders of his tribe would bring him to (a place where they

קָדַת הַמְּלָאִים: מִזִּים עָלָיו מִי
חֲטָאת לְטָהָר. זֹרֵק מִקֹּטֵיר
וּמִטֵּיב לְהַתְּרַגֵּל בְּעִבּוּדָה: בְּכַתּוּב
בְּתוֹרַתְךָ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם הַזֶּה
צָנָה ה' לַעֲשׂוֹת לְכַפֵּר אֲלֵיכֶם:
נִלְוִים אֲלָיו נְבוֹנִים וְשִׁישֵׁי שְׁעָר.
נוֹאמִים לוֹ קָרָא נָא בְּפִיד:

נָגַה תְּשִׁיעֵי יַעֲמִידוּהוּ בְּשַׁעַר
קָדִים. נוֹי זָבָחֵי יוֹם לְפָנָיו
יַעֲבִירוּ: סָמַד בִּיאַת שְׁמֵשׁ צִידוֹ
יַמְעִיטוּ. סָאָב לָכוּן לְכוּן בְּרַדָּם
יִקְרָהוּ. סָבִי שְׁבִטוֹ לְלַמֵּד חֲפוֹ

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

would) teach him to fill his hands with incense. They would forswear him to burn the incense only when he was already within (the *Kodesh Hakodoshim*). His flesh became tense, and he cried because he was suspected (of being a *Tziduki*, one who is unfaithful to the Oral Torah). They (the elders) also turned aside and shed tears (because they feared they had unjustly suspected him).

יוֹלִיכוּהוּ. סָמִים לְתַמָּר בְּקָנִים
אוֹתוֹ יִשְׁבִיעוּ. סָמַר בְּשָׂרוֹ וְהִדְמִיעַ
כִּי נִחְשַׁד. סָרוּ גַם הֵם וּבָכָה
הִגִּירוּ:

The Eve of *Yom Kippur*

(He stayed awake by presenting or listening to) a discussion of laws of the Oral Torah and by reading or listening to (portions from) the written *Tanach*. (The *Kobanim*) surrounded him studying, keeping him awake until midnight (when they made the lottery). (The *Kobanim*) rejoiced (when the *Kobain* selected) by the first lottery lifted the ashes (from the outer *Mizbayach*). Again, they chose by lot who would remove the ashes from the inner *Mizbayach*) and *Menorah*. (A *Kobain* was selected) for the purpose of (bringing the coals for the daily) incense by a third lottery among new (*Kobanim* who had not previously done this service). The fourth lottery decided who would (give the *Kobain Gadol*) the pieces of the *Korban* to assemble (on the *Mizbayach*).

שִׁיחַ מְדַרְשׁ בְּפֶה וּבְכַתֵּב
הִגִּיוּ. סָבִיבּוֹ יִשְׁנֶנּוּ לְעוֹרְרוֹ עַד
חֲצוֹת: עָלְצוּ תְרוֹם דָּשׁוֹן בְּפִיס
רֵאשׁוֹן. עוֹד יִפִּיסוּ לְדָשׁוֹן פְּנִימִי
וּמְנוֹרָה. עָקַב קְטוֹרֶת פְּנִיס
חֲדָשִׁים יִשְׁלְשׁוּ. עָרוֹד נִתְחִים יַחַד
פְּנִיס הַרְבִּיעִי:

Daily Service In Gold Garments

See page 27.

When the one who was watching proclaimed that the rays of dawn had arisen, they spread a linen partition next to the *Kobain Gadol* for privacy. He removed his clothes, immersed himself (in the *Mikveh*) and put on the golden garments. He stood up and washed (his hands and feet), and he cut (most of the windpipe and food-pipe of) the morning *Tamid* (lamb). He appointed (another *Kobain*) to complete (the slaughtering) while he received the blood (in a vessel) and sprinkled it (on the *Mizbayach* wall). He separated himself (from the other *Kobanim*) and burned the daily incense. Then he prepared the *Menorah* lights, burned the limbs of the *Tamid* and its accompanying *Minchab* and poured the wine on the *Mizbayach*. He completed the procedure of the burnt offering, doing it in proper order.

עֲלֵה בְּרֶקֶת הַשָּׁחַר בְּנֶגְמֵי
הַצּוֹפֶה. עָלִיו פְּרָשׂוּ מִסֵּד בּוֹץ
לְהַצְנִיעַ. עִינֵה סוּתוֹ טָבֵל וְעֵט
זֶהָבִים. עָמַד וְקָדַשׁ וְקָרַץ תְּמִיד
הַשָּׁחַר: פָּקַד לְמַרְקוֹ וְהוּא קָבֵל
וְזָרַק. פָּרַשׁ הַקֶּטֶר וְהִטִּיב
הַקָּרִיב וְנָסַף. פָּעַלְתָּ לַיְלִיל הַשְּׁלִים
וְעָשׂוֹ כְּסֵדֶר:

Second Immersion

See page 28.

They again spread out a white sheet as a partition, just as they had done for the first immersion. (On the second floor of) the *Parvab*, within the holy area (of the *Bais Hamikdash*) he washed (his hands and feet) and removed the golden garments.

פָּרַשׂוּ סֵדֶיךָ לְבָנֵי עוֹד
בְּבֵרֵאשׁוֹנָה. פָּרְנֵה בְּקוֹדֶשׁ שָׁמַיְמָה
קָדַשׁ וּפְשֻׁט. פָּסַע וְטָבֵל לְבָנֵי עֵט

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

Azarab heard the honored, awesome Name explicitly uttered by the *Kobain Gadol* with holiness and purity, they would bow, prostrate themselves, give thanks, fall on their faces and say, "Blessed is the Name of the Honor of His Kingdom forever and ever."

The *Kobain Gadol* coordinated saying the Name to conclude together with those who were blessing it. (He then would finish the *Passuk* by) saying to them, "You shall become pure."

And You, with Your abundant goodness, (would) arouse Your mercy and forgive Your righteous person (the *Kobain Gadol*).

בְּעֲזָרָהּ. כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַשֵּׁם
הַנִּקְבָּד וְהוֹרָא מִפִּי יוֹצֵא מִפִּי
כִּהְיוּ גְדוּל בְּקִדְשָׁהּ וּבְטָהֳרָהּ. הָיוּ
כוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים
וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם. וְאוֹמְרִים
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
(עַד):

וְאָף הוּא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְגִמּוֹר
אֶת הַשֵּׁם כְּנֶגֶד הַמְּבַרְכִים וְאוֹמֵר
לָהֶם תִּטְהָרוּ:

וְאַתָּה בְּטוֹבָךָ הַגְּדוֹל מְעוֹרֵר
רַחֲמֶיךָ וְסוֹלֵחַ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ:

Lottery of Goats

See page 32.

He walked to the east of the *Azarab* where there were two goats owned by the congregation. They were paired, identical, equal in appearance and height, standing to atone for the sin of the rebellious daughter (Yisrael).

He mixed golden lots and lifted them from a box. He bent over, placing the lots (on the respective goats), (one to be offered as a *Korban*) to the One above, (the other to be thrown down) the cliff. (Placing the lot on the one which was to be a *Korban*,) he cried out in a loud

צֶעֶד לִילָדָה לֹו לְמִזְרַח עֲזָרָה.
צָמַד שְׁעִירִים שָׁם מֵהוֹן עֲדָה.
צְמוּדִים אַחֲזִים שְׁנוּיִם בְּתֵאֵר
וּבְקוֹמָה. צָגִים לְכַפֵּר עוֹן בַּת
הַשׁוֹבְבָה.

צְהוּב חֲלָשִׁים סָרַף וְהֶעֱלָה
מִסְלָפִי. צָנַח וְהִגְרִיל לְשֵׁם גְּבוּרָה

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

voice, "For Hashem, a sin offering."

Those who heard him responded (to his mentioning Hashem) by blessing the Name (saying, "Blessed is the Name of the Honor of His Kingdom forever and ever.")

He tied a scarlet woolen band on (the horns of the) head of the goat that was to be sent (to the desert). He positioned it directly opposite the door through which it was to be sent.

Confession for the *Kobanim* and Slaughtering of the Bull

See pages 34-36.

He passed (from the east gate where the goats were standing) and came to his bull (which was next to the *Mizbayach*) a second time. The sins of his tribe he confessed before Hashem.

And he would say thus: "Please, Hashem, I have sinned before You, (at times) unintentionally, (at times) intentionally, (and at times even) rebelliously, I and my household, and the sons of Aharon, Your holy nation. Please, with (Your merciful) Name, forgive the unintentional, intentional and rebellious sins which I have sinned before You unintentionally, intentionally and rebelliously, I and my household, and the sons of Aharon, Your holy nation, as it is written in the Torah of Moshe your servant, recorded from Your holy

וּלְצוּק. צָעַק בְּקוֹל רַם לְהִי
חֲטָאת.

צוֹתְתֵינוּ עֲנוּ לוֹ וּבְרַכּוּ אֶת
הַשֵּׁם.

צָבַע זְהוּרִית קָשֶׁר בְּרֹאשׁ
הַמִּשְׁתַּלְחַן. צָגַתוּ אִמּוֹן נֶגֶד בַּיִת
שְׁלוֹחַ:

צָלַח וּבָא אֶצֶל פְּרוֹ שְׁנִית.
צִחָו (צִחְתֵּנוּ וְשָׁל) מִטְהוּ פְּנֵי צוּר
הַתְּנַדָּה:

וּבִדְ הִזָּה אוֹמֵר. אֲנָא הַשֵּׁם.
חֲטָאתִי. עֲוִיתִי. פִּשְׁעֵתִי לִקְנִיד.
אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אֶהְרֹן עִם קְדוּשָׁד:
אֲנָא בָשָׂם. כִּפָּר נָא לְחֲטָאִים.
וּלְעֹנוֹת. וּלְפִשְׁעִים. שְׁחֲטָאתִי.
וְשַׁעֲוִיתִי. וְשִׁפְשַׁעֲתִי לִקְנִיד אֲנִי
וּבֵיתִי וּבְנֵי אֶהְרֹן עִם קְדוּשָׁד.
כִּכְתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְדָּ מִפִּי

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

mouth, 'For on this day He will forgive you to purify you. From all that you have sinned before Hashem . . . '

When the *Kobanim* and the people who were standing in the *Azarab* heard the honored, awesome Name explicitly uttered by the *Kobain Gadol* with holiness and purity, they would bow, prostrate themselves, give thanks, fall on their faces and say, "Blessed is the Name of the Honor of His Kingdom forever and ever."

The *Kobain Gadol* coordinated saying the Name to conclude together with those who were blessing it. (He then would finish the *Passuk* by) saying to them, "You shall become pure."

And You, with Your abundant goodness, (would) arouse Your mercy and forgive the tribe which serves You.

He took a sharp knife and slaughtered (the bull) in the proper way. He received the blood in a bowl and gave it to (another *Kobain*) who stirred it. (The stirrer) kept it from congealing until the time came to sprinkle it, lest it harden and atonement be prevented.

Burning of the *Ketores*

See pages 38-44.

To take embers (from the outer *Mitzbayach*), he shoveled with a reddish gold shovel. (The shovel was) light, (made of) a

קבוצה. כי ביום הזה יכפר עליכם
לטהר אתכם מפל חטאתיכם
לפני ה' :

והכהנים והעם העומדים
בצורה. קשהיו שומעים את השם
הנכבד והנורא מפורש יוצא מפי
כהן גדול בקדשה ובטהרה. היו
פורעים ומשתחווים ומודים
ונופלים על פניהם. ואומרים
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם
ועד.

ואף הוא היה מתפונן לגמור
את השם כנגד המברכים ואומר
להם תטהרו :

ואתה בטובך הגדול מעורר
כהמיד וסולח לשבט משרתך :
קח מאקלת חדה ושהטו
פסדך. קבל דם במזרק ונתנו
למקדס. קרישתו ימס עד עת
הזנה. קפוי פן יהי ותועדר
סליחה :

קוח לוחשות חת במחתת
פרנים. קלה ונגלד רך נארוכת נד.

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

delicate sheet (of gold), with a long handle. He dug, getting three *kav* measures of embers (into the shovel). (He put the shovel down and) they brought him a spoon-shaped vessel and a (shovel) heaped with fine (incense). He cupped his hands, filled them and emptied them into the spoon-shaped vessel. He grasped the shovel (of coals) in his right hand and the spoon-shaped vessel in his left. His footsteps sounded (as he walked) to (and through) the *Paroches* and approached (the place where, in the first *Bais Hamikdash*, had been) the poles (of the *Aron*.) He put the incense (on the shovel) of embers which he had placed between (the former positions of) the poles. It gave out smoke, and he departed.

First Sprinkling of the Bull's Blood

See pages 46-48.

He took the blood from the young *Kobain* who was stirring it. He immediately entered (the *Kodesh Hakodoshim*) and stood between (the former positions of the poles, which had protruded into the *Paroches*). (To evoke Hashem's goodwill (by means) of sprinkling (the blood), he dipped his finger (into the blood) and then struck (the blood against the floor) while counting. (He sprinkled on the floor with his finger) at the height (of the *Kapores* of the

קדר לתוכה שלשת קבין גחלים.
קרבו לו קבץ גדושת (וגדושת)
דקה. קלט ונחפו והריק לתוך
קבץ. קפץ מחתה קימין וקבץ
בשמאל. קיש צעדיו לקרבות
וקרב לבדים. קטרות שם בינימו
ועשו ויצא:

רוכה ממרס מנו נטל דם. רצף
ונקנס וקם בין שדים: רצוי
הזיות טבל והצליף במנון. רום

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

Aron), once upward and seven times downward. And he counted thus:

“One (upward). One (upward) and one (downward). One (upward) and two (downward). One (upward) and three (downward). One (upward) and four (downward). One (upward) and five (downward). One (upward) and six (downward). One (upward) and seven (downward).”

He ran (out of the *Kodesh Hakodoshim*) and put (the bowl with the blood of the bull) on a stand.

Slaughtering of the Goat and Sprinkling of Its Blood

See pages 50-52.

He slaughtered the goat (which the lot had designated for Hashem) and quickly received its blood in a holy vessel. He walked over and stood in the place designated for the *Aron*. He evoked (Hashem's) goodwill by sprinkling in the same manner done to the bull's blood. And he counted thus:

“One (upward). One (upward) and one (downward). One (upward) and two (downward). One (upward) and three (downward). One (upward) and four (downward). One (upward) and five (downward). One (upward) and six (downward). One (upward) and seven (downward).”

מעלה אחת ומטה שבע: וכך היתה מונה.

אחת. אחת. אחת ואחת. אחת ושתיים. אחת ושלוש. אחת וארבע. אחת וחמש. אחת ושש. אחת ושבע:

כך והניחו ונחט שעיר. רצה וקבל דמו באגן קדש: רגל ועמד מקום ועוד ארון. רצה הזיות קמצשה דם פר: וכך היתה מונה.

אחת. אחת. אחת ואחת. אחת ושתיים. אחת ושלוש. אחת וארבע. אחת וחמש. אחת ושש. אחת ושבע.

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

He hurried (out of the *Kodesh Hakodoshim*) and put down (the bowl with the goat's blood on a stand) and took the blood of the bull.

כהט והניחו נדם פֿר נטל.

Second Sprinkling of Bull's Blood

See page 54.

He ran until he stood just outside the dividing (*Paroches*). He sprinkled (in front of) the embroidered *Paroches*, following the same prescription as (for sprinkling in front of) the *Kapores*.

הגליו הריץ נצג חוץ
לבוֹדֶלֶת.
רקמי פֿרֶכֶת יז כִּמְשַׁפֵּט כִּפְרֶת.

Second Sprinkling of Goat's Blood

See page 54.

Inspired, he repeated sprinkling the blood of the goat (in front of the *Paroches*).

הגש וְשָׁנָה וְהִזָּה מִדָּם
שְׁעִיר:

Mixing of the Blood and Its Sprinkling

See pages 56-60.

He returned (to the stand) and mixed (the blood of the bull and goat). He purified the *Mizbayach* of refined (gold by sprinkling the blood) seven times on its clear surface (after applying the blood) four times to its corners.

שֶׁב וּבִלְלֵם וְחִטָּא מִזְבֵּחַ
קִגּוּר. שְׁבַע עַל טְהוֹרוֹ וּבִקְרָנָיו
אַרְבַּע:

Confession on Goat and Sending It to the Desert

See pages 62-64.

He hastened to come near the live goat. The unintentional and intentional (sins of the people) he confessed to Hashem.

And he would say thus:

שִׁקֵּד וּבֵא אֶצֶל שְׁעִיר הַחַי.
שְׁגִיזוֹן עִם וּזְדוֹנוֹ יוֹדָה לְקַל:
וְכַד הִיָּה אוֹמֵר. אֲנִי הַשָּׁם.

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

"Please, Hashem, Your nation the House of Yisrael has sinned before You, (at times) unintentionally, (at times) intentionally, (and at times even) rebelliously, I and my household. Please, with (Your merciful) Name, forgive the unintentional, intentional and rebellious sins which Your nation the House of Yisrael has sinned before You unintentionally, intentionally and rebelliously, as it is written in the Torah of Moshe your servant, recorded from Your holy mouth, 'For on this day He will forgive you to purify you. From all that you have sinned before Hashem . . .'"

When the *Kobanim* and the people who were standing in the *Azarah* heard the honored, awesome Name explicitly uttered by the *Kobain Gadol* with holiness and purity, they would bow, prostrate themselves, give thanks, fall on their faces and say, "Blessed is the Name of the Honor of His Kingdom forever and ever."

The *Kobain Gadol* coordinated saying the Name to conclude together with those who were blessing it. (He then would finish the *Passuk* by) saying to them, "You shall become pure."

And You, with Your abundant goodness, (would) arouse Your mercy and forgive the Congregation of Yisrael.

He sent (this goat) along with a person who had been

חטא. עו. פשעו לפניך. עמך בית
 ישראל: אָנָּה בָּשָׂם. כָּפַר נָא
 לחטאים. ולעוונות. ולפשעים.
 שחטאו. ופשעו. ופשעו לפניך
 עמך בית ישראל. ככתוב בתורת
 משה עבדך מפי כבודך. כי ביום
 הזה יכפר עליכם לטהר אתכם
 מפל חטאתיכם לפני ה':

והכהנים והעם העומדים
 בצורה. קשהיו שומעים את השם
 הנקבד והנורא מפורש יוצא מפי
 כהן גדול בקדשה ובטהרה. היו
 פורעים ומשתתפים ומודים
 ונופלים על פניהם. ואומרים
 ברוך שם כבוד מלכותו לעולם
 ועד:

ואף הוא היה מתכונן לגמור
 את השם כנגד המברכים ואומר
 להם תטהרו:

ואתה בטובך הגדול מעורר
 בחמיד וסולח לעדת ישראל.
 שגרו ביד איש עתי למדבר

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

prepared (for the task) to the fierce desert, to carry the stains (sins) of this (nation) to the wilderness. (That person) pushed it off a sharp cliff, and it rolled down. It broke its bones as a potter's vessel shatters.

עז. שִׁמְךָ בְּתַמִּי זוֹ שְׂאֵת לְגִזְרָה.
שׁוֹן סֵלַע הַדְּפֹו וְגִלְגַּל וְיָרַד. שִׁבְרוּ
עֲצָמָיו בְּנִפְץ כְּלִי יוֹצֵר:

Sending of the Bull and Goat to be Burned and Reading the Torah

See pages 66-68.

(The *Kobain Gadol*) held a sharp knife. He tore open the bull and goat. He removed the parts that were to be burned on the *Mtzbayach*, and he intertwined the bodies, to be burned (by others outside the city). He then read aloud (from the Torah) the order of the day.

שְׁחִזְנָה אֶחָז פָּר וְשַׁעִיר קָרַע.
שִׁלַּף אֲמוּרִים וְגִוִּיּוֹת קָלַע לְשָׂרוֹף.
שָׂאָג סִדְרֵי יוֹם.

Third Immersion—Offering of *Korbanos*

See pages 70-74.

He washed (his hands and feet), removed the (white linen) garments, immersed himself a third time, dressed in the golden garments and washed (again). Immediately, he offered his ram and a ram of the people (as *Olab* offerings). The fat (and the other parts previously removed from the bull and goat, which were) sin offerings, and the *Mussaf* offerings, he offered according to the law.

קָדַשׁ וּפָשַׁט. שִׁלַּשׁ וְטָבַל
פָּזִים עֵט וְקָדַשׁ: תִּכְרַף וְעֵשׂ אֵילוֹ
וְאֵיל עֵם. תִּכְרַב חֲטָאֹת (חֲטָאוֹת)
וּמוֹסָפִין הַקָּרִיב כְּחֹק.

Fourth Immersion—Removal of Vessels

See pages 76-78.

He passed to wash (his hands and feet). He removed the

תָּר וְקָדַשׁ פָּשַׁט טָבַל וְקָדַשׁ.

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

(golden) garments, immersed himself in the *Mikveh* and washed again. He put on the linen garments and went into the *Kodesh Hakodoshim*. He removed the (beautifully) formed vessels, (the spoon and shovel which he had used) for the *Ketores* . . .

תְּכַרִּיף בְּיָדַי עֵט וְנִקְנֵס לְדָבָר.
תְּכַוֵּןת פְּלִי קִטְרֵת הוֹצִיא . . .

Fifth Immersion—Completion of Avodah

See pages 80-82.

. . . and he washed (his hands and feet). He removed his (linen) garments and put them away forever. He followed the routine of immersing himself (in the *Mikveh*), put on the golden garments and washed his hands and feet. He brought the daily (afternoon *Tamid*), offering it in its order, caused the smoke to rise (from the daily afternoon *Ketores* by burning it) and lit the *Menorah* lights. The *Avodah* complete, he washed his hands and feet, thus completing a total of five immersions and ten washings.

. . . וְקִדַּשׁ. תִּלְבֹּשׂת מְדִי
הַפְּשִׁיט וְגַנּוּ נֶצַח: תִּרְגַּל וְטָבַל
הַרוֹצִים עֵט וְקִדַּשׁ. תִּמִּיד הַקִּדִּיר
וְתִמַּר וְנִרוֹת הָעֵלָה. תִּכְּלַעְבֹּדוֹת
יָד וְרַגְלֵי קִדַּשׁ. תִּמַּם טְבִילוֹת חֲמִשׁ
וְקִדּוּשִׁים עֶשְׂרֵה.

תֵּאָר מְגִמְתוֹ קְצָאת הַשְּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָה. תִּקְרָף וְדָף וְעָטָה בְּגִדֵי הוֹנוֹ. תִּמַּה
תִּלְנֶה צִיר נְאֻמוֹ לִבִּית. תִּגַּל בְּהַתְּבַשֵּׁר הַשְּׁלַג אֲדָם תוֹלַע. תִּעֲבֶדָה יִשְׁעֵה תִעֲטָה
מְעִיל צְדָקָה. תִּפְיִק צְהֵלָה תִבְיַע דִּיץ וְהִדְנָה. תִּלּוּלֵי רוּם הַרְעִיפוּ זְרִיזֵי
טֵלָם. תִּלְמִי שְׂדֵי רוּו תַתִּי בּוֹלָם. תוֹדָה נְתַנוּ אוֹסְפֵי זָרַע שְׁלוֹם. תִּהְלָה

THE AVODAH—NUSACH ASHKENAZ

בשרו נושא אלמות ברנו. תחתיות ארץ צבי זמר שמעו. תנו צדקותיו
הצף הולכי נתיבות. תקנות שו לחיו אמון לא אכזב. תוחלתם קצנת שלג
ביום קציר:

מצואתם רחצו מטנף צחנתם זכו. שלמים תמימים בבור כפימו זכוכו.
להגיד כי מטהרם מקור מים חיים. מקנה ישראל מנקם מים נאמנו:
בטוהר ובנקיון ינקו ונטהרו. יחדשו כחדשי בקרים מכתם יצחצחו.
רוממות א-ל יהגו בגרונם. בלשונם רון כפימו שיר חדש: יגילו כרעד
יעבדו ביראה. קדוש ישראל מקדש קדושים. לשון לרעו לתופף ולצלצל.
ולנצח בגנינות ולהנעים זמר. נחבקים בעוז ימיו רוממה. יחד נתמכים
במלאה צדק. משוכים לבא שערכו ברננה. ויששון ושמחה ישיגו נצח:
ששים וגלים בשמו כל היום. חדים בשמחה את פניו: זיו אוכם כשחר
יבקע. קולם ישאו וירנו בגאון צור עולמים: אשרי העם שקכה לו. אשרי
העם שהי א-להיו:

THE AVODAH—NUSACH SFARD

The following is a description of the *Avodah* as it appears in the *Nusach Sfard* version of the *Mussaf* prayer of *Yom Kippur*. Once again, only those parts that relate directly to the *Avodah* itself have been presented in translation.

אתה כוננת עולם מראש. יסדת תבל והכל פעלת ובריות בו יצרת: בשורף עולם תהו ובהו וחשך על פני תהום. גרשת אוכל והצבת נוגה. גולם תבניתך מן האדמה יצרת. ועל עץ הדעת אותו פקדת דברך זנח ונזנח מעדן ולא כליתו למען ארץ אפד. הגדלת פרי ובברכת זרעו והפריתם בטובך והושבתם שקט: ויפרקו עול ניאמרו לקל סור ממנו והסירות יד כרגע כחציר אומללו: זכרת ברית לתמים בדורו ובזכותו שמת לעולם שארית. חוק ברית קשת למענו כרת ובאהבת ניחוחו בניו ברכת: טעו בעשכם ויבנו מגדל וניאמרו לכו ונעלה ונבקע הרקיע להלחם בו. יחיד אב המון פתאום ככוכב זרח מאור כשדים להאיר בחושך. פעסד הפרת בשורף פעלו ולעת שיבתו לבבו חקרת: לויית חן ממנו הוצאת טלה טהור מכבש נבחר: מגזעו איש תם הוצאת חתום בביתך מרחם לניקח: נתת לו שנים עשר שבטים אהובי עליון עמוסים מבטן נקראו: שמת על לוי לויית חן נחסד ומכל אחיו קתר לו עטרת: עמרם נבחר מזרע לוי אהרן קדוש הי לשרתך קדשת: פארתו בבגדי שרד ובקרבתיו הפר פעסד: ציץ ומעיל חשן ואפוד כתונת ומכנסי בד מצנפת ואבנט: קרבנות פרים ועולות כבשים ושחיתות שעירים וניתוח אלים: ריח קטורת רוקח מרקחת וביעור גחלים וזריקת דם וספירת יושר. שועת קטורת ותפלת אמת וקדושתו מכפר עוונתינו. תוכן בוצ נצריכת אכן מחוגר כבולם כמלאך מיכאל משרת:

Preparation of the *Kobain Gadol*

You arranged all this for the honor of Aharon. A vessel of forgiveness you made him for Yisrael, and through him you granted the forgiveness of sin. (After his passing), his offspring would take Aharon's place, to serve before you on the day of forgiveness. Practical application and

תפנת כל אלה לכבוד אהרן. קלי כפרה לישראל שמתו. ועל ידו סליחת העון נתת. תחת אהרן מגזעו יצמוד. לשרת לקניד ביום הסליחה. תורת מעשה

THE AVODAH—NUSACH SFARD

the *Avodah* of the day (of *Yom Kippur*), the *Kobain Gadol* would learn for seven days in our sanctuary. They sprinkled (the waters of the *Parah Adumab*) on him on the third and the seventh day. The elders of the *Sanbedrin* and the wise men among his fellow *Kobanim* were constantly around him, until the arrival of the tenth day (of *Tisbret*).

Erev Yom Kippur

In the morning they fore-swore him by the One Who caused His Name to dwell in this House (the *Bais Hamikdash*) that he should not deviate from what he was told to do, for perhaps there is in his heart a streak of apostasy. He turned away and wept because they suspected him. They turned away and wept for perhaps they had suspected a person whose deeds are unknown, for perhaps there was nothing (wrong) in his heart.

They said to him: "Behold, into Whose Presence you are entering. To a place of flaming fire. The congregation of our people are depending on you, and through you they will attain forgiveness."

They instructed him and practiced with him until the arrival of the tenth day (of *Tisbret*). And on the morning of *Erev Yom Kippur*, they stood him in the eastern gate (of the *Bais*

ועבודת היום שיעת זמים
בזבולנו ילמוד. ומזין עליו
שלישי ושביעי. שלומי זקני עם
וחקמי אהיו הכהנים תמיד
יסובבוהו. עד בוא יום העשור :

וערב יום הכפורים שחרית
משביעין אותו במי ששכן שמו
בבית הזה. שלא ישנה מקל מה
שאמרו לו. שמא יש בלבו ד
מינות. הוא פורש ובוכה על
שחשדוהו. והם פורשים ובוכים
שחשדו למי שמעשיו קתומים
שמא אין בלבו קלום.
ואומרים לו. ראה לפני מי
אתה נכנס למקום אש להבת
שלהבת. קהל עדתינו עליך
יקמוכו. ועל ידך תהא סליחתנו :
צוהו והרגלוהו עד בא יום
העשור. וערב יום הכפורים
שחרית היו מעמידין אותו בשער

THE AVODAH—NUSACH SFARD

Hamikdash) and passed before him bulls, rams and sheep, so that he should be familiar with and accustomed to the *Avodah*.

המזרח. ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה:

Daily Service in Gold Garments

See page 27.

They spread out for him a sheet of linen when the time came to slaughter the sheep of the *Korban Tamid*, in order to make a partition between him and the people. He did the *Mitzvab* with awe and with fear, and he inspected himself from anything that might render the immersion invalid. He was happy to do the *Mitzvab* to fulfill the requirements, and he took off the everyday clothing. He descended, immersed himself, emerged and dried himself, as he was commanded to do. They gave him clothing of gold, and he dressed and sanctified his hands and feet (from a vessel of gold).

Immediately, he received the sheep of the *Tamid*, and he cut the greater part of the two (pipes, the windpipe and food-pipe), and let another (*Kobain*) complete the slaughtering. He received the blood and sprinkled it on the *Mizbayach*, as required. He went into the sanctuary to prepare the five candles (of the *Menorah*) and to burn the incense of the morning and to prepare the two remaining candles. He went out and offered up the head and the other limbs, as

פרשו לו סדין של בוך בהגיע עת שחיטת קבש התמיד לעשות מחיצה בינו ובין העם. עושה מצנה באימה ויראה ובודק עצמו מחוצצי טבילה. שש על מצנה לקיים דתו ופשט בגדי חול וירד וטבל ועלה ונסתפג כמו שהזהר. נתנו לו בגדי זהב ולבש וקדש ידיו ורגליו (מקתון של זהב).

מיד מקבל את קבש התמיד. ושוחט בו רוב שנים ומניח לאחר לגמור השחיטה. ומקבל את הדם וזרקו על המזבח כמצנתו. לפנים להיכל? כנס להטיב חמש נרות. ולהקטיר קטורת הבוקר ולהטיב את שתי הנרות הנשארות. ויצא והקריב את הראש ואת האברים

THE AVODAH—NUSACH SFARD

required. He brought the *Minchab* of the *Tamid*, in its proper order. As he did everyday, he made a *Minchab* of fine flour and a *Minchas Chavittin* and he poured the wine to the accompaniment of musical instruments.

After the *Korban Tamid*, he brought the bull of the *Olah* and the seven sheep for the *Mussaf* of the day and the *Minchab* that accompanied them. (If *Yom Kippur* was on *Shabbos*, then before the *Korban Mussaf* of *Yom Kippur*, he first brought the sheep of the *Korban Mussaf* of *Shabbos* and their *Minchab*, and he arranged the *Lechem Hapanim* and burned (the *Levonah* of) the trays, according to its designated manner.)

קמץנתן. ומקטיר מנחת התמיד
קמשפטה. בכל יום יעשה מנחת
הסולת ומנחת חביתין וינסך את
הזין בכל כלי שיר.

ואחר התמיד מקריב פר
העולה ושבעת הכבשים של
מוסף היום ומנחתם לשבת (וביום
השבת מקריב קודם מוסף היום
כבשים של מוסף שבת ומנחתם
ועודך לחם הפנים ומקטיר
הזיבין קמשפטו)

Second Immersion

See page 28.

He went immediately to the *Bais Haparuah* which was in the holy (part of the *Bais Hamikdash*), and they spread out for him a sheet of linen, between him and the people, as they had done before. Before he took off his golden garments, he washed his hands and feet in cleanliness. He began to take off the golden garments, and he descended and immersed himself, as he had been commanded to do, and then he emerged and dried himself. He took off his golden garments and put on white ones, because the service of the day

יבא מיד לבית הפרנה
ובקודש היתה ופרשו לו סדין של
בוץ בינו לבין העם כבראשונה:
טרם יפשוט בגדי זהב מקדש
בנקיות ידיו ורגליו: חל ופשט
בגדי זהב וירד וטבל קמו
שהוזהר ועלה ונסתפג: זהבים
מצביר ולבנים לובש שעבודת

THE AVODAH—NUSACH SFARD

was performed in white garments. He hurried and washed his hands and feet and approached his bull.

היום בִּבְגְדֵי לָבָן. וּמָהָר וְקִדָּשׁ
יָדָיו וְרַגְלָיו וּבָא לֹא תַחֲלֶה אֶצֶל
פָּרוֹ.

First Confession on Bull

See page 30.

His bull stood in the north, situated between the *Ulam* and the *Mizbayach*, his head to the south and his face to the west. The *Kobain* stood in the east facing westward. He stood trembling before the Supreme Lord, said words of confession and leaned his hands (on the bull) and confessed.

And he would say thus: "Please, Hashem, I have sinned before You, (at times) unintentionally, (at times) intentionally, (and at times even) rebelliously, I and my household. Please, with (Your merciful) Name, forgive the unintentional, intentional and rebellious sins which I have sinned before You unintentionally, intentionally and rebelliously, I and my household, as it is written in the Torah of Moshe your servant, recorded from Your holy mouth, 'For on this day He will forgive you to purify you. From all that you have sinned before Hashem . . .'"

When the *Kobanim* and the people who were standing in the *Azarab* heard the honored, awesome Name explicitly uttered by the *Kobain Gadol* with holiness and purity, they would bow,

וּפָרוּ הִיָּה עוֹמֵד בְּצִפּוֹן בְּנֶגֶד
בֵּין הָאוֹלָם וְלִמְזִבַּח רִאשׁוֹ
לְדָרוֹם וּפָנָיו לְמַעְרָב. וְהִפְתִּיחַ
עוֹמֵד בְּמִזְרַח וּפָנָיו לְמַעְרָב. הִיָּה
עוֹמֵד בְּאַיְמָה לְפָנָיו קָל עֲלִיוֹן
וְאוֹמֵר עָלָיו דְּבָרֵי נִידוּי וְסִמָּד
שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְהִתְנַדָּה:
וְכַד הִיָּה אוֹמֵר. אֲנִי הֵשֵׁם.
חֲטָאתִי. עֲוִיתִי. פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ.
אֲנִי וּבֵיתִי. אֲנִי בְּשֵׁם. כָּפַר נָא
לְחֲטָאִים. וְלַעֲוֹנוֹת. וְלַפְשָׁעִים.
שְׁחָטָאתִי. וְשָׁעוּתִי. וְשָׁפַשְׁעִיתִי
לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי: כִּכְתוּב בְּתוֹרַת
מֹשֶׁה עֲבַדְךָ מִפִּי כְבוֹדְךָ. כִּי בַיּוֹם
הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם
מִכָּל חֲטָאתֵיכֶם לְפָנָי ה':
וְהִכְתִּינִים וְהָעַם הָעוֹמְדִים
בְּצַנְרָה. כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַשֵּׁם
הַנִּכְבֵּד וְהַנּוֹרָא מִפִּי יוֹצֵא מִפִּי
כְהוֹן גָּדוֹל בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה. הָיוּ
כוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וְנוֹפְלִים עַל

THE AVODAH—NUSACH SFARD

prostrate themselves, give thanks, fall on their faces and say, "Blessed is the Name of the Honor of His Kingdom forever and ever."

The *Kobain Gadol* coordinated saying the Name to conclude together with those who were blessing it. (He then would finish the *Passuk* by) saying to them, "You shall become pure."

And You, with Your abundant goodness, (would) arouse Your mercy and forgive Your righteous person (the *Kobain Gadol*).

The Lottery of the Goats

See page 32.

He stepped over to the Gate of Niknor, at the east of the *Azarab* north of the *Mitzbayach*. His assistant was at his right, and the head of a family of *Kobanim* to his left, and in that place there were two goats facing the west, their backs to the east, one to his right and one to his left. He rummaged in the box (of lots) and brought out two lots. The lot of the right hand, which was the lot for Hashem, he put on the goat and said, "For Hashem a sin offering."

When the *Kobanim* and the people who were standing in the *Azarab* heard the honored, awesome Name explicitly uttered by the *Kobain Gadol* with holiness and purity, they would bow, prostrate themselves, give

פנייהם. ואומרים ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד:
ואף הוא היה מתכונן כנגד
המבדקים לגמור את השם
ואומר להם תטהרו.
ואתה בטובך מעורר
רחמיך וסולח לאיש חסידך:

דרך ובא לו לשער נקנור
והוא למזרח העזרה לצפון
המזבח הקטן מימינו וראש בית
אב משמאלו ושם שני שעירים
פניהם למערב נאחזריהם
למזרח. אחד לימינו ואחד
לשמאלו. טרף בקלפי והעלה שני
גורלות. גורל ימין קשהוא של
שם ותנהו על השעיר ואומר לה'
חטאת:

והפניהם והעם העומדים
בעזרה. קשהיו שומעים את השם
הנכבד והנורא מפורש יוצא מפי
כהן גדול בקדשה ובטהרה. היו
כורעים ומשתחווים ונופלים על

THE AVODAH—NUSACH SFARD

thanks, fall on their faces and say, "Blessed is the Name of the Honor of his Kingdom forever and ever."

The *Kobain Gadol* would tie a red thread which weighed two *sela'im* between the horns (of the goat which was sent to the Azazel) and he positioned the goat in the eastern gate opposite the place from which he would be sent. Even on the goat that was sent to Hashem he would tie a red thread against the slaughtering section of the neck.

פְּנֵיהֶם. וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם נָעַד:

בְּשַׁעֲרֵי עֲזָאֵזֵל לְשׁוֹן שֶׁל
זְהוּרִית מִשְׁקַל שְׁתֵּי קִלְעִים בֵּין
קַרְנָיו יִקְשׁוֹר (וְעֵמִידָהּוּ בְּשַׁעֲרֵי
הַמִּזְרֵחַ כְּנֶגֶד בַּיִת שְׁלֹחֹו: אִף
בְּשַׁעֲרֵי שְׁהוּא שֶׁל שֵׁם יִקְשׁוֹר
לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית כְּנֶגֶד בַּיִת
שְׁחִטָּתוֹ בְּצִנְאָר.

Confession for the *Kobanim* and Slaughtering of the Bull

See pages 34-36.

Then he again approached the bull and while standing over him confessed the sins of his household and of his brothers the *Kobanim*, and he leaned both his hands on it and confessed.

And he would say thus: "Please, Hashem, I have sinned before You, (at times) unintentionally, (at times) intentionally, (and at times even) rebelliously, I and my household, and the sons of Aharon, Your holy nation. Please, with (Your merciful) Name, forgive the unintentional, intentional and rebellious sins which I have sinned before You unintentionally, intentionally and rebelliously, I and my household, and the sons of Aharon,

וּבָא לוֹ שְׁנִית אֶצֶל פָּרוֹ
וְאוֹמֵר עָלָיו וְיָדָיו בֵּיתוֹ וְיָדָיו
אֲחָיו הַכֹּהֲנִים וְסַמָּד שְׁתֵּי יָדָיו
עָלָיו וְהִתְנַדָּה:

וְכַד הִזָּה אוֹמֵר. אֲנָה הַשֵּׁם.
חֲטָאתִי. עֲוִיתִי. פִּשְׁעֵתִי לִקְנִיד.
אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אֲהֲרֹן עִם קְדוּשָׁתְךָ:
אֲנָה בְּשֵׁם. כִּפָּר נָא לְחַטָּאִים.
וְלַעֲוֹנוֹת. וְלַפְּשָׁעִים. שְׁחֲטָאתִי.
וְשַׁעֲוִיתִי. וְשִׁפְשַׁעֲתִי לִקְנִיד אֲנִי
וּבֵיתִי וּבְנֵי אֲהֲרֹן עִם קְדוּשָׁתְךָ.

THE AVODAH—NUSACH SFARD

Your holy nation, as it is written in the Torah of Moshe your servant, recorded from Your holy mouth, 'For on this day He will forgive you to purify you. From all that you have sinned before Hashem . . .'

When the *Kobanim* and the people who were standing in the *Azarab* heard the honored, awesome Name explicitly uttered by the *Kobain Gadol* with holiness and purity, they would bow, prostrate themselves, give thanks, fall on their faces and say, "Blessed is the Name of the Honor of His Kingdom forever and ever."

The *Kobain Gadol* coordinated saying the Name to conclude together with those who were blessing it. (He then would finish the *Passuk* by) saying to them, "You shall become pure."

And You, with Your abundant goodness, (would) arouse Your mercy and forgive the tribe which serves You.

After the confession, he hurried to offer his own *Chattas* and the *Chattas* of the people and inspected the knife and slaughtered his bull cutting the greater part of both (pipes, the windpipe and foodpipe), and someone else completed the slaughtering and received the blood in a pure bowl. He also immediately gave the blood to another (*Kobain*) to stir so that it would not harden.

כְּכַתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֶבְדְּךָ מִפִּי
כְּבוֹדְךָ. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם
לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם
לִפְנֵי ה' :

וְהִכְהִינִים וְהָעָם הָעוֹמְדִים
בְּעֹזְרָה. כִּשְׁהָיוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַשֵּׁם
הַנִּכְבֵּד וְהַנּוֹרָא מִפּוֹרֶשׁ יוֹצֵא מִפִּי
כְהוֹ גָדוֹל בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ. הָיוּ
פוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וְנוֹפְלִים עַל
פְּנֵיהֶם. וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאֵף הוּא הִיָּה מִתְכַּוֵּן בְּנִגְד
הַמְבָרְכִים לְגִמּוֹר אֶת הַשֵּׁם
וְאוֹמֵר לָהֶם תְּטַהְרוּ.

וְאַתָּה בְּטוֹבָךָ מְעוֹרֵר
רַחֲמֶיךָ וְסוֹלַח לְשִׁבְטֵי מִשְׁרֵתְךָ :
אַחַר וַיְדוּי שֶׁקָּד בְּעֵצְמוֹ
לַעֲשׂוֹת חַטָּאתוֹ וְחַטָּאת הָעָם :
בְּדַק סַכִּין וְשַׁחַט פָּרוֹ רֹב שָׁנִים
וּמִיִּרְק אַחַר אֶת הַשְּׁחִיטָה וְקִבֵּל
דָּמוֹ בְּמִזְרֵק טָהוֹר. גַּם לְחַבִּירוֹ
יִתֵן מִיַּד לְמַמְרָס בְּדָמוֹ כְּדִי שֶׁלֹּא
יִקְרוֹשׁ :

THE AVODAH—NUSACH SFARD

Burning of the *Ketores*

See pages 38-44.

This blood was left with the one who stirred it in the *Azarab* on the fourth plank from the *Heichal* outward, and he took a light shovel of red gold which held three *kav* measures and had a long handle, and he went up to the top of the *Mizbayach* and pushed aside the coals which were half coal and half fire, hither and thither, and he dug among those simmering on the west side of the *Mizbayach*.

He took down the shovel full of simmering hot coals, and he put it on the fourth plank in the *Azarab*. They took out for him an empty spoon-shaped vessel and a shovel full of incense which was ground exceedingly fine. He took from it two handfuls, not flattened nor piled high but overflowing, and put some into the spoon-shaped vessel. And he put in his right hand the shovel of coals and in his left hand the spoon-shaped vessel with the incense.

He hurried and went into the *Kodesh Hakodoshim* until he reached the *Aron*, and he placed the shovel between the poles of the *Aron*. In the second *Bais Hamikdash*, he placed it on the *Even Sbestyab*. He gathered all the incense that was in the spoon-shaped vessel into his palms and put it on the coals in

דָם זֶה הֵנִיחוּ בְיַד מִי
שֶׁמָּכַרס בּוֹ בְּצִנְרָה עַל הַרֹבֵד
הַרְבִּיעִי שְׁמוֹן הֵהִיב וְלַחוּץ. וְנָטַל
מִחֶתֶה שֶׁל זָהָב אָדוּם קֵלָה
מִחֻזְקַת שְׁלֹשָׁה קָבִין וְנִדְהָ אַרְוֵהָ
וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ וּפְנֵה גְחָלִים
שֶׁמִּחְצִיתוֹ גְחָלֵת וּמִחְצִיתוֹ
שֶׁלֶהֶבֶת אֵילָךְ וְאֵילָךְ וְחֶתֶה מִן
הַלֹחֲשׁוֹת מִצַּד מַעְרָב הַמִּזְבֵּחַ :

הוֹרִידָה מְלֶאֶה גְחָלֵי אֵשׁ
לֹחֲשׁוֹת וְהֵנִיחָה עַל הַרֹבֵד
הַרְבִּיעִי שֶׁבְּצִנְרָה. הוֹצִיאוּ לוֹ כֶּף
רִיקוֹן וּמִחֶתֶה מְלֶאֶה קִטוֹרֶת דִּקְהָ
מִן הַדִּקְהָ. וְחָפוּ מִמֶּנָּה מְלֵא חֶפְנָיו
לֹא מִחוּקוֹת וְלֹא גְדוּשׁוֹת אֶלָּא
טְפוּפוֹת וְנָתַן לְתוֹךְ הַכֶּף וְנָתַן
בְּיָמֵינוּ מִחֶתֶת הַגְּחָלִים וּבִשְׁמֹאלוֹ
כֶּף הַקִּטוֹרֶת.

זָרוּ עֲצָמוּ וְנִכְנַס לְקוֹדֶשׁ
הַקֹּדְשִׁים עַד שֶׁמָּגִיעַ לְאֲרוֹן וְהֵנִיחַ
הַמִּחֶתֶה בֵּין בְּדֵי הָאֲרוֹן וּבִבֵּית
שְׁנֵי מַנִּיחַ עַל אֶבֶן הַשֵּׁתִיָּה. חָפוּ כָּל
הַקִּטוֹרֶת שֶׁבְּכֶף בְּחֶפְנָיו וְנָתַן עַל

THE AVODAH—NUSACH SFARD

the west, and he waited there until the whole chamber filled up with smoke.

(The *Kobain Gadol* who was) pure of heart stepped back, his face towards the *Kodesh Hakodoshim* and his back to the *Helchal*, until he emerged from the *Paroches*, and he prayed a short prayer in the *Helchal* near the *Paroches*.

And this was the prayer of the *Kobain Gadol*: "May it be Your will, Hashem, our Lord and the Lord of our forefathers, that this year which is coming on us and on your whole nation the House of Yisrael, wherever they may be, that if it be hot there be ample rain, and let not the prayers of the wayfarers come before You in regard to the rain when the world is in need of it, and that your people, the House of Yisrael should not depend on one another for a livelihood nor on any other nation, a year in which no woman should lose the fruit of her womb, and that the fruit trees should give forth their fruit, and that sovereignty not be taken away from the House of Yehudah."

First Sprinkling of the Bull's Blood

See pages 46-48.

He went out and took the blood of the bull from the *Kobain* who was stirring it, and he entered the place where he had entered before, and he stood

הגהלים לצד מערב וממתין שם
עד שנתמלא הבית כולו עשן:
טהור לב פסע ושב לאחוריו
פניו לקודש נאחוריו להיכל עד
שיצא מן הפרוכת ומתפלל בהיכל
תפלה קצרה סמוך לפרוכת:
וכך היתה תפלתו של פהן
גדול. יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו
נאלקי אבותינו שתהא שנה זו
הבאה עלינו ועל כל עמך בית
ישׂראל בכל מקום שהם אם
שחונה גשומה ואל יכנס לפניך
תפלת עוברי דרכים לענין הגשם
בשעה שהעולם צריך לו ושלא
יצטרכו עמך בית ישׂראל
בפרנסה זה לזה ולא לעם אחר.
שנה שלא תפיל אשה פרי בטנה
ושינתנו עצי השדה את תנובתם
ולא יעדי עבד שולטן מדבית
יהודה:

יצא ונטל דם הפר ממי
שממרט בו ונכנס למקום שנכנס
ועמד במקום שעמד וטובל

THE AVODAH—NUSACH SFARD

in the place where he had stood, and he dipped his finger before every sprinkling. He sprinkled the blood in front of the *Kapores* between (the former positions of) the poles, once upward and seven times downward. And he didn't intend to sprinkle on top nor on the bottom but in a row, as one who whips. And he counted thus:

"One (upward). One (upward) and one (downward). One (upward) and two (downward). One (upward) and three (downward). One (upward) and four (downward). One (upward) and five (downward). One (upward) and six (downward). One (upward) and seven (downward)."

He went out from the *Kodesh Hakodoshim* and put it (the remaining blood) on the golden stand that was in the *Heichal*.

Slaughtering the Goat and Sprinkling Its Blood

See pages 50-52.

When he went out, they brought him the goat for the *Chatas*. He slaughtered it and received its blood in a pure bowl. He went inside to sprinkle from its blood between the (former position of the) two poles of the *Aron*, in the same manner he had done to the blood of the bull, once upward and seven times downward. And he didn't intend to sprinkle on

אֶצְבְּעוֹ עַל כָּל הַזֵּיָהּ. וְהִזָּה מִמֶּנּוּ
לִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת בֵּין בְּדֵי הָאָרוֹן:
אַחַת לְמַעַלָּה וְשִׁבְעַת לְמַטָּה וְלֹא
הִזָּה מִתְּפִנּוֹי הַהִזּוֹת לֹא לְמַעַלָּה
וְלֹא לְמַטָּה אֲלָא כְּמַצְלִיף: וְכִדּוּ
הִזָּה מוֹנָה.

אַחַת. אַחַת וְאַחַת. אַחַת
וְשִׁתִּים. אַחַת וְשִׁלֹּשׁ. אַחַת
וְאַרְבַּע. אַחַת וְחֲמִשׁ. אַחַת וְשֵׁשׁ.
אַחַת וְשִׁבְעַת:

יָצָא מִקִּדְשֵׁי הַקִּדְשִׁים
וְהִנִּיחוֹ עַל כּוֹן הַזֵּהָב שֶׁהִזָּה
בְּהִיכָל:

כְּצִאתוֹ הִבִּיאוּ לוֹ שְׁעִיר
חֲטָאת שְׁחִטּוֹ וְקִבֵּל דָּמּוֹ בְּמִזְבֵּחַ
טְהוֹר. לִפְנֵים יָבִיט לַהֲזוֹת מִדָּמוֹ
בֵּין שְׁנֵי בְּדֵי הָאָרוֹן כְּסִדְרֵי דָם
הַפָּר: אַחַת לְמַעַלָּה וְשִׁבְעַת לְמַטָּה
וְלֹא הִזָּה מִתְּפִנּוֹי הַהִזּוֹת לֹא

THE AVODAH—NUSACH SFARD

top nor on the bottom but in a row, as one who whips. And he counted thus:

“One (upward). One (upward) and one (downward). One (upward) and two (downward). One (upward) and three (downward). One (upward) and four (downward). One (upward) and five (downward). One (upward) and six (downward). One (upward) and seven (downward).”

He went out and put it (the remaining blood) on the golden stand that was in the *Heichal*.

Second Sprinkling of Bull's Blood

See page 54.

He hastened and took the blood of the bull from the stand upon which he had put it and dipped in his finger before every sprinkling. He sprinkled from it by the *Paroches*, towards the (former position of the) *Aron*, from the other side (of the *Paroches*), once upward and seven times downward. And he didn't intend to sprinkle on top nor on the bottom but in a row, as one who whips. And he counted thus:

“One (upward). One (upward) and one (downward). One (upward) and two (downward). One (upward) and three (downward). One (upward) and four (downward). One (upward) and five (downward).

למעלה ולא למטה אלא
כמצליף: וכך היה מונה.

אחת. אחת ואחת. אחת
ושתיים. אחת ושלש. אחת
וארבע. אחת וחמש. אחת (שש).
אחת (שבע).

יצא והניחו על כן הנהב
השני שהיה בהיכל:

מיהר ונטל דם הפר מן הכן
שהניח עליו וטובל אצבעו על כל
הנה. והנה ממנו על הפרוכת
קנגד הארון מבחוץ. אחת למעלה
ושבע למטה ולא היה מתכוין
להזות לא למעלה ולא למטה
אלא כמצליף: וכך היה מונה.
אחת. אחת ואחת. אחת
ושתיים. אחת ושלש. אחת

THE AVODAH—NUSACH SFARD

One (upward) and six (downward). One (upward) and seven (downward)."

וארבע. אחת וחמש. אחת ושש.
אחת ושבע.

Second Sprinkling of Goat's Blood

See pages 54-60.

He put down the blood of the bull and took the blood of the goat, and did to its blood just as he had done with the blood of the bull. And he sprinkled from it on the *Paroches*, towards the (former position of the) *Aron*, from the other side (of the *Paroches*), upward and seven times downward. And he didn't intend to sprinkle on top nor on the bottom but in a row, as one who whips. And he counted thus:

"One (upward). One (upward) and one (downward). One (upward) and two (downward). One (upward) and three (downward). One (upward) and four (downward). One (upward) and five (downward). One (upward) and six (downward). One (upward) and seven (downward)."

He rejoiced as he emptied the blood of the bull into the vessel which contained the blood of the goat, and he put the full one into the empty one, in order that they should mix well with each other. He came and stood beyond the golden *Mizbayach*, between the *Mizbayach* and the *Menorah*, and he began

נחץ והניח דם הפר ונטל
דם השעיר ועשה לדמו כאשר
עשה לדם הפר והזה על הפרוכת
בנגד הארון מבחוץ. אחת למעלה
ושבע למטה. ולא היה מתכנין
להזות לא למעלה ולא למטה
אלא כמצליף: וכך היה מונה.
אחת. אחת ואחת. אחת
ושתיים. אחת ושלוש. אחת
וארבע. אחת וחמש. אחת ושש.
אחת ושבע:

שש ועירה דם הפר לתוך
המזרק שבו דם השעיר. ונתן
המלא בריקון כדי שיתערבו יפה
יפה זה בזה. ובא ועמד לפנים
ממזבח הזהב בין המזבח

THE AVODAH—NUSACH SFARD

to sprinkle from the blood of the mixture.

He sprinkled on the four corners according to their proper order, beginning with the northeast corner and ending with the southeast corner, and he shovelled the coals and ashes of the golden *Mizbayach* hither and thither until he uncovered its gold (vencer), and he sprinkled from the blood of the mixture on the surface seven times.

He walked to the south side, outside the *Ulam*, and he poured the remnants (of the blood) onto the western foundation of the outer *Mizbayach*.

והמנחה ומתחיל להזות מדם
התערובת.

על ארבע קרנותיו יתן
בסדרו מתחיל מקרן מזרחית
צפונית ומסיים בקרן דרומית
מזרחית וחיתה הגחלים והאפר
שבמזבח הזהב הילך והילך עד
שמגלה זהבו ומזה מדם
התערובת על טהרו של מזבח
שבע פעמים:

פסע ונצא לצד דרום חוץ
לאולם ושפך את השירים על
יסוד מערבי של מזבח החיצון:

Confession on the Goat

See page 62.

He stepped over to the goat that was to be sent to Azazel to confess on it the guilt of his congregation, and he leaned both of his hands on it and confessed. And he would say thus: "Please, Hashem, Your nation the House of Yisrael has sinned before You, (at times) unintentionally, (at times) intentionally, (and at times even) rebelliously, I and my household. Please, with (Your merciful) Name, forgive the unintentional, intentional and rebellious sins which Your nation the House of Yisrael has sinned before You unintentionally, intentionally and rebelliously, as it is written in the Torah of Moshe your servant, recorded

צעד ובא לו אצל השעיר
המשפלה לעזאזל להתנדות עליו
אשמת קהלו וסמך שתי ידיו
עליו והתנדה: וכך היה אומר.
אנא השם. חטאו. עו. פשעו
לקניד. עמד בית ישראל. אנא
בשם. כפר נא לחטאים. ולעונות.
ולפשעים. שחטאו. ופשעו.
ושפשעו לקניד עמד בית ישראל.
בכתוב בתורת משה עבדך מפי

THE AVODAH—NUSACH SFARD

from Your holy mouth, 'For on this day He will forgive you to purify you. From all that you have sinned before Hashem . . .'

When the *Kobanim* and the people who were standing in the *Azarab* heard the honored, awesome Name explicitly uttered by the *Kobain Gadol* with holiness and purity, they would bow, prostrate themselves, give thanks, fall on their faces and say, "Blessed is the Name of the Honor of His Kingdom forever and ever."

The *Kobain Gadol* coordinated saying the Name to conclude together with those who were blessing it. (He then would finish the *Passuk* by) saying to them, "You shall become pure."

And You, with Your abundant goodness, (would) arouse Your mercy and forgive the Congregation of Yisrael.

Sending the Goat to the Desert

See page 64.

He called one of the *Kobanim* who was assigned from the previous day to take the goat away, and he gave (the goat) over to him to take to a desolate land, to a barren desert. When he reached the rock, he divided the red thread on (the goat's) horns. Half he tied on the rock and half between his horns, and he pushed (the goat) with both hands backward, and it would

קבוצה. כי ביום הזה יכפר עליכם
לטהר אתכם מפל חטאתיכם
לקני ה':

והכהנים והעם העומדים
בעזרה. כשהיו שומעים את השם
הנכבד והנורא מורש יוצא מפי
כחו גדול בקדשה ובטהרה. היו
פועים ומשתחווים ונופלים על
פניהם. ואומרים ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד.

ואף הוא היה מתכונן בנגד
המברכים לגמור את השם
ואומר להם תטהרו.

ואתה בטובך מעורר
בחמידה וסולח לעדת ישראל:

קרא לאחד מן הכהנים
המזומן מאתמול להוליכו ומסרו
לו להוליכו אל ארץ גזרה
למדבר שמים. וכשהגיע לצוק
חלק לשון של זהרית שבקרניו.
חציו קושר קסלע וחציו בין
קרניו ודחפו בשתי ידיו לאחוריו

THE AVODAH—NUSACH SFARD

roll down, and before descending even halfway it fell apart in pieces. And (the *Kobain*) would say: "So should be erased the sins of your children the House of Yisrael."

והוא היה מתגלגל ויורד ולא
היה מגיע לחצי ההר עד שנעשה
איברים איברים ואומר בך ימחו
עונות עמך בית ישראל:

Sending of the Bull and Goat to be Burned and Reading of the Torah

See pages 66-68.

The *Kobain Gadol* ran to the bull and goat designated for burning, and he tore them open and took out their innards and put them in a vessel to burn them on the *Mizbayach*. He intertwined their bodies and sent it with others to take to the place where they would be burned.

He returned to the *Ezras Nasbtm* in the *Bais Hamikdash* after the goat reached the desert to read from the Torah from *Sefer Vaylkra*, *Parshas Acbray Mos*, and (from *Parshas Emor*, specifically) "*Ach Be'asor*." And he rolled up the *Sefer Torah*, put it in his lap and said: "More than what I have read before you is written here." And from *Parshas Pinchas* in *Chumash Bamidbar*, he read by heart about *Yom Kippur*, and afterwards, he said eight blessings: on the Torah; on the *Avodah*; on gratitude to Hashem; on the forgiving of sins; on the *Bais Hamikdash*; on the nation of Yisrael; and on the rest of the prayers.

ך לו אצל הפר ואצל
השעיר הנשכפים וקרעו והוציא
אימורייהם ונתנם בקמח
להקטירם על גבי המזבח. ובשור
קלעו במקלעות ומשלהו ביד
אחרים להוציאן לבית השכפה.
שב ובא לעזרת נשים אחר
שהגיע השעיר למדבר לקרות
בתורת כהנים פרשת אחרי מות
ואד בעשור וגולל הספר תורה
ומניחו בחיקו ואמר יותר ממה
שקריתי לפניכם כתוב כאן.
ובעשור שבחומש הפקודים
קורא על פה ומברך לאחריהם
שמונה ברכות על התורה ועל
העבודה ועל ההודאה ועל
מחילת העון ועל המקדש ועל
ישראל ועל הכהנים ועל שאר
התפלה:

THE AVODAH—NUSACH SFARD

Third Immersion—Offering of *Korbanos*

See pages 70-74.

He directed his steps and came to the *Mikveh*, and he washed his hands and feet, and removed his white garments. He went down, immersed himself, emerged and dried himself. They (the *Kobanim*) brought him golden garments, and he dressed, washed his hands and feet and performed the *Avodah* on the goat which took place outside the *Heichal*, which was part of the *Mussaf* of the day. Afterwards, he brought his ram and the ram of the people and their *Menachos* and *Nessachim*, according to their proper order, and he burnt the innards of the bull and the goat designated for burning. And then he brought the *Korban Tamid* of the evening, according to its laws.

תָּבֹן צְעָדָיו וּבָא לְבֵית
הַטְּבִילָה וְקִדַּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט
בְּגָדֵי לְבוֹ וַיֵּרֵד וְטָבַל עָלָה
וְנִסְתַּפֵּג. הִבִּיאוּ לוֹ בְּגָדֵי זָהָב
וְלָבַשׁ וְקִדַּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וַעֲשֶׂה
שְׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בַחֹץ שֶׁהוּא מִמוֹסֵף
הַיּוֹם. וְאַחֵר כֶּדֶּ מִקְרִיב אֶת אֵילוֹ
וְאֶת אֵיל הָעֵם וּמִנְחֹתָם וְנִסְפִּיהֶם
כְּמִשְׁפָּטָם וּמִקְטִיר הָאֵימֹרִים שֶׁל
פֶּר וְשְׁעִיר הַנִּשְׂרָפִים וְאַחֵר כֶּדֶּ
מִקְרִיב תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים
: כִּהְלַכְתּוּ :

Fourth Immersion—Removal of Vessels

See pages 76-78.

After he finished doing all of this, he came again to the *Mikveh*. He hurried and washed his hands and feet, and he took off his golden garments. He went down, immersed himself, emerged and dried himself. They brought him the white garments. He dressed, washed his hands and feet and entered the *Kodesh Hakodoshim* to take out the spoon-shaped vessel and the shovel that he had brought in that morning.

אַחֵר כִּלּוֹתוֹ מַעֲשׂוֹת כָּל אֵלֶּה
עוֹד בָּא לְבֵית הַטְּבִילָה מִהֵרָ
וְקִדַּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט בְּגָדֵי
זָהָב וַיֵּרֵד וְטָבַל עָלָה וְנִסְתַּפֵּג
הִבִּיאוּ לוֹ בְּגָדֵי לְבוֹ לָבַשׁ וְקִדַּשׁ
יָדָיו וְרַגְלָיו נִכְנַס לְבֵית קוֹדֶשׁ
הַקְּדוּשִׁים לְהוֹצִיא אֶת הַכֶּפֶף וְאֶת
הַמַּחְתָּה שֶׁהָכֵיִס בְּשַׁחֲרִית.

THE AVODAH—NUSACH SFARD

Fifth Immersion—Completion of *Avodah*

See pages 80-82.

Once again, he went to the *Mikveh*, washed his hands and feet, removed his white garments. He went down, immersed himself, emerged and dried himself. They brought him his golden garments, and he washed his hands and feet. He entered the *Helchal* in order to offer the *Ketores* of the evening and to light the candles (of the *Menorah*), as he would do on other days. He went out and brought the *Minchab* of the *Tamid* and the remainder of the *Chavittin*, and he poured the wine to the accompaniment of musical instruments, as the law requires. He then washed his hands and feet and took off his golden garments.

They brought him his own clothing and he put them on, and they accompanied him till his house. And he would make a celebration when he emerged safely from the *Kodesh Hakodoshim*.

ועוד בא לו לבית הטבילה
וקדש ידיו ורגליו ופשט בגדי
לבו וירד וטבל עלה ונסתפג.
הביאו לו בגדי זהב וקדש
ידיו ורגליו ונגס להיכל להקטיר
את הקטורת של בין הערבים
ולחדליק את הנרות כבשאר
מים ונצא והקריב מנחת
התמיד ומותר מנחת הבית
וקנסד הנין בקל כלי שיר
כהלקתו וקדש ידיו ורגליו ופשט
בגדי זהב
הביאו לו בגדי עצמו ולבש
וקלנין אותו עד ביתו. ויום טוב
היה עושה בצאתו בשלום מן
הקודש.

Glossary

Footnotes

Dedications

GLOSSARY

- Amah:** a cubit (almost two feet); the distance between an average man's elbow and the tip of his middle finger
- Aron:** the holy Ark of the Torah
- Avodah:** the service in the *Bais Hamikdash*
- Avodas Chutz:** outer *Avodab*
- Avodas P'nim:** inner *Avodab*
- Aymurim:** parts of a *Korban* burned on the *Mizbayach*
- Bais Din:** court
- Bigdal Lavan:** white linen garments
- Bigdal Zahav:** golden garments
- Chachamim:** the Sages
- Halachah L'Moshe Mi'Sinai:** an Oral Law not written in the Torah but transmitted directly by Hashem to Moshe
- Har Habayis:** the mountain in Yerushalayim on which the *Bais Hamikdash* was situated
- Holachah:** the *Avodab* of carrying the blood of a *Korban* to the *Mizbayach*
- Kabalah:** the *Avodab* of receiving the blood from a *Korban*
- Kaf:** a spoon-shaped vessel with a long handle
- Kapores:** the cover of the *Aron*, which was one *tefach*, (handbreadth) thick
- Kav:** volume measure
- Kedushah:** sanctity
- Kehunah:** the *Kobanim*, as a group
- Ketores:** incense brought as a *Korban*
- Kiddush:** sanctify by washing
- Kiyor:** a large vessel with water, which stood in the *Azarah*
- Klal Yisrael:** the Jewish nation
- Kodoshim:** sanctified objects and foods
- Kodesh Hakodoshim:** the most sanctified part of the *Haichal*
- Kohain:** descendant of Aaron who officiated in the *Bais Hamikdash*
- Kohain Gadol:** the head *Kobain*
- Korban:** sacrifice
- Korban Tamid:** a *Korban* brought each morning and afternoon
- Korban Olah:** a *Korban* which is completely burned on the *Mizbayach*
- Korban Mussaf:** a public *Korban* brought on *Sabbos*, *Yom Tov* and *Rosh Chodesh*

Lashon Hora: forbidden speech

Lechem Hapanim: (unleavened) bread placed on the *Shulchan* in the *Hai-chal*

Levlim: members of the family of Levi, who assisted in the *Bais Hamikdash*

Levonah: spices of a *Korban Minchab*

Lishkos: rooms in the *Bais Hamikdash*

Maarachah: a stack of logs on the *Mizbayach*

Memuneh: appointee

Menachos: plural of *Minchab*

Menorah: candelabrum in the *Hai-chal*

Mikvaos: plural of *Mikveh*

Mikveh: a pool of water meeting certain specifications, immersion in which removes *tuma*

Mil: a measure of distance

Milu'im: the inauguration of Aaron and his sons as *Kobanim*

Minchah: a *Korban* comprised primarily of flour and oil

Minchas Chavtin: a *Minchab* brought each morning and afternoon by the *Kobain Gadol*

Mizbayach: altar, usually referring to the large *Mizbayach* in the *Azarab*

Mizbayach Hazahav: golden altar in the *Hai-chal*

Mizrak: a vessel used to receive the blood of a *Korban*

Moneh: unit of value

Mussaf: see *Korban Mussaf*

Nessachim: *Korbanos* of wine; can also include an accompanying *Minchab*

Olah: see *Korban Olah*

Pahyls: assignment of the *Avodah*

Parah Adumah: a red cow whose ashes were mixed with water and used to remove *tuma*

Paroches: the curtain separating the *Kodesh Hakodoshim* from the rest of the *Hai-chal*

Payit: the passages in the *Tefillos* of *Yom Kippur* which describe the *Avodah*

Roshei Yeshivah: heads of Torah academies

Sanhedrin: the High Court

Sela: a coin of a particular weight

Shaar Hamayim: one of the entrances to the *Azarab*

Shechitah: slaughtering an animal by cutting its neck

Shulchan: table in the *Hai-chal* which held the *Lechem Hapanim*

Tahor: free of *tuma*

Tamay: spiritually impure

Tevillah: immersion in a
Mikveh

Tishrei: the month in which
Rosh Hashbanah and *Yom*
Kippur occur

Tuma: state of being *tamay*

Tzidukl: member of a group

which was unfaithful to
the Oral Torah

Ulam: entrance area of the
Haichal

Viduy: confession of sins

Zerikah: sprinkling the
blood of a *Korban* on the
Mizbayach

מראה מקומות לעבודת יו"כ

במקום המלים "עד כאן לשוננו" שמנו נקודה אחר לשון המחבר. וכל מה שנמצא בסוגריים אינו מלשון המחבר.

1. רמב"ם הלכות בית הבחירה פ"ה הלכה ד' וכל העזרה היתה קפ"ו על רוחב קל"ה, ושם הלכה ז' ולפני העזרה במזרח היתה עזרת הנשים והיא היתה אורך ק' אמה ול"ה על רוחב קל"ה.

2. שם הלכה ט' עזרת נשים היתה מוקפת גזוזטרא כדי שתהיינה הנשים רואות מלמעלה.

3. רש"י סוטה דף מ' ע"ב ד"ה בעזרת נשים וכו' והיא היתה חול כשאר הר הבית שלא נתקדשו אלא מן החומה ולפנים. וברמב"ם הלכות עבודת יו"כ פרק ד' הלכה ב' ויוצא לעזרת נשים וקורא שם.

4. רמב"ם מעשה קרבנות פרק ה' הלכה ב' קדשים קלים שחיתתן וכו' בכל מקום מן העזרה.

5. רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ב' הלכה ז' נמצא רוחבו שמונה ועשרים אמה וד' מפחים על כ"ח אמה וד' מפחים על כ"ח אמה וד' מפחים.

רמב"ם פרק ב' מעבודת יו"כ הלכה ג', כל המבילות האלו והקדושין כולן במקדש חוץ ממבילה ראשונה ע"כ. ועיין בירושלמי יומא פרק ד' סוף הלכה ה' בקרבן העדה. ד"ה מקומן מעכב שמשמע שאם הכיור וכו' במקומן מותר לקדש בכל מקום בעזרה מדלא פירש כהפני משה שם. אמנם מסתברא שקידוש ראשון היה בין האולם ולמזבח מדקפיד קרא לקדש שם פעם אחת קודם העבודה, וגם בשאר קידושין כתב התפארת ישראל בפרק ז' משנה ג' שמסתמא היה מקדש במקום הכיור, ע"ש. אמנם אינו מוכרח שלר"ם ביומא לא ע"ב שפשמ ואח"כ מקדש בוודאי היה מקדש על בית הפרוה וגם יש לחוש לחולסה דכה"ג כיומא מד: (ודברי התוספות יום טוב שם שלא כרש"י בפסוק כ"ג ועיין בזבחים כ"ב ע"א תוס' ד"ה קודח).

6. רמב"ם פרק ב' מעבודת יו"כ הלכה ה', בכל יום ויום היו על המזבח שלש מערכות של אש, ובפרק ב' מתמידין ומוספין הלכה ז' כשמסדר עצי מערכה גדולה מסדרה במזרח המזבח. ושם הלכה ח', ומסדר מערכה שניה של קמורת מכנגד קרן מערבית דרומית וכו'. ושם הלכה ט', מערכה שלישית של קיום האש עושה אותו בכל מקום שירצה.

7. רמב"ם תמידין ומוספין פרק ב' הלכה ה', שזה שנאמר על מוקדה על המזבח זו מערכה גדולה ואש המזבח תוקד בו זו מערכה שניה של קמורת והאש על המזבח תוקד בו זו מערכה שלישית של קיום האש.

8. רמב"ם פרק ב' מעבודת יו"כ הלכה ה', והיום היו שם ארבע. וברש"י יומא דף מ"ה ע"א ד"ה שמוסיפין לבו ביום לימול מסנה גחלים לקמורת של לפני ולפנים.

9. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פ"ב ה' ז', בדשן שבאמצע המזבח והוא נקרא תפוח.

10. רמב"ם פ"א מבית הבחירה הלכה ז' ובונים בה בתים לשאר צרכי המקדש. כל בית מהם נקרא לשכה.

11. שם פרק ו' הלכה ז', הלשכות הבנויות בקוד ופתוחות לחול וכו' תוכן חול.

12. תוס' יו"ט מדות פרק ה' משנה ד' ד"ה אבא שאול אלא דאכתי איכא למידק וכו' היאך היתה דירת כ"ג שם שבעת ימים בתמידות וכו' אבל גם זה בעיני לא יפלא שאע"פ שהיתה בנויה בקודש היתה פתוחה לחול וכו'.

13. יומא דף י"ט ע"א, חמש מבילות וכו' וכולן בקודש על גג בית הפרוה חוץ מזו שהיתה בחול על גבי שער המים. כלפי נרסות רש"י שלנו ויקרא ט"ו, כ"ד, ד"ה במקום קדוש וז"ל אבל הראשונה היתה בחיל עכ"ל, מקוה שעל גבי שער המים היתה בחלק שבחיל.

14. רמב"ם הלכות בית הבחירה פ"א הלכה ה' עושין בו קודש וקודש הקדשים, ויהי לפני הקודש מקום אחד והוא הנקרא אולם, ושלתן נקראין היכל, ושם פרק ג' הלכה י"ז מזבח הקמורת וכו' והוא נתון בהיכל מכוון בין הצפון לדרום משוך בין השלחן והמנורה לחוץ.

15. רמב"ם שם פרק ד' הלכה ב' בבית ראשון הי' כותל מבדיל בין הקודש ובין קודש הקדשים וכו'. מלכים א' פרק ו' פסוק י"ט ודביר בתוך הבית מפנימה ושם פסוק ל"א, ואת פתח הדבר עשה דלתות וכו'.

16. רמב"ם שם, ולא בנו כותל בבית שני אלא עשו שתי פרוכות אחת מצד קודש הקדשים ואחת מצד הקודש וביניהן אמה.

17. רמב"ם שם, הלכה א' אבן היתה בקודש הקדשים במערבו

שעליה הי' הארון מונח וכו' וכל אלו לא חזרו בבית שני.
ועיין בנא בתרא דף כה: מש"כ בתום ד"ה וצבא השמים בשם
הריצב"א.

18. רמב"ם מעשה הקרבנות פ"ו הלכה א' ושם פרק ה' הלכה
ו' וזורק ממנו במזרק שתי זריקות על שתי זוויות המזבח
באלכסון וכו'.

19. שם פרק ה' הלכה ו' החמאות הנאכלות דמן מעון ארבע
מתנות על ארבע קרנות המזבח החיצון מחצי המזבח ולמעלה
וכו'. ושם פרק י' הלכה א' אכילת החמאת והאשם מצות עשה
וכו'. ושם הלכות תמידין ומוספין פרק י' הלכה א', ושעיר
החמאת והוא נאכל לערב.

20. רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה' הלכה י"א כל
החמאות הנשרפות דמם נכנס לפנים להיכל וכו' ושירי הדם
שופכין על יסוד המערבי של מזבח החיצון וכו'. ושם פרק ו'
הלכה ב' וכיצד מעשה חמאות הנשרפות, שוחט וזורק דמם וכו'
ומוציא שאריתן חוץ לעיר וכו' ושורפין אותן שם בבית
הדשן.

21. רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ב' הלכה א' היין
והסולת שמביאין עם הקרבן הם הנקראין נסכים והסולת לבדה
נקראת מנחת נסכים וכו'. ושם פרק יג' הלכה ב' וכיצד
עשיית חביתי כה"ג וכו'.

22. רמב"ם, הלכות כלי המקדש פרק ב', הלכה י"א, מזבח
הזהב שבהיכל עליו מקטירין הקטורת בכל יום.

23. רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ה' הלכה ד' אין אדם
נכנס לעזרה לעבודה אע"פ שהוא מהור עד שהוא מובל. (ועיין
ברע"ב יומא פרק ג' משנה ג' לעבודה לאו דווקא.)

24. יומא דף ל"ו ע"א בן קמין עשה שנים עשר דד לכיור שלא
היה לו אלא שנים.

25. רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ה' הלכה ט"ו, כיצד מצות
קידוש. מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית וידו
השמאלית על גבי רגלו השמאלית ושוחה ומקדש וכו'. ועיין
בערוך השלחן העתיד סימן מ"ב סעיף י"ח, כיצד מצות קידוש,
מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית וכו' ופשוט הוא
דבכי האי גוונא צריך אחר לטפוף על ידיו ורגליו דהוא
בעצמו אין ביכלתו כמובן וכו'. ונראה דנקדוש צריך כח
נברא וכו' ק"ו: קידוש ידים ורגלים במקדש עד הפרק
וברש"י שם עד הפרק העליון מקום חיבור היד והזרוע.

ורמב"ם בפירוש המשנה, ובחים פרק ב' משנה א' וחוכך רגלו בידו משעת רחיצה כו"ש גורסים ומשפשף רגלו בידו בשעת הרחיצה). וע"ע בשערי אהרן שמות ל' פסוק י"ט ד"ה ולפי מש"כ.

26. רמב"ם הלכות עבודת יו"כ פרק ב' הלכה ה' בכל יום כהן גדול מקדש ידיו ורגליו מן הכיור כשאר הכהנים והיום מקדש מקיתון של זהב. ועיין תוס' ובחים דף כ"ב ע"א ד"ה קודח מתוכו ושם בשיטה מקובצת אות כ"א וז"ל שנומל אותו בכלי קמץ ונותן אותו תוך הכיור ונומל מימיו ומקדש בו וכה"ג כשרים לקדש כיון דמכלי גדול קא אתי.

27. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פ' ו' הלכה א' ויעמדו בלשכת הגזית ויפיסו פיים ראשון ושני.

28. מדות פרק ה' משנה ד' שבדרום לשכת העץ לשכת הגזית לשכת הגזית. ובתו"מ שם שבדרום נ"א שבצפון.

29. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ד' הלכה ג' כיצד מפיסין עומדין בהיקף ומסכימין על מנין שמונים, מאה או אלף או כל מנין שיסכימו עליו והמסונה אומר להם הצביעו והן מוציאין אצבעותיהן אחת או שתיים וכו' ומתחיל המסונה לסנות מן האיש הידוע שהסיר מצנפתו תחילה ומונה על אצבעותיהן וחוזר חלילה עד שישלים המנין שהסכימו עליו והאיש ששלם המנין אצל אצבעו הוא שיצא בפיים ראשון לעבודה. ובכסף משנה בשם הרימב"א שזה שנומל המצנפת לא הי' יודע סך המנין והאומר המנין לא הי' יודע ממי נמל המצנפת. ובפרוש המשנה להרמב"ם תמיד פ"ה משנה ג' והמסונה רומז אל האיש שמתחיל ממנו המנין והי' מסיר ממנו המצנפת מעל ראשו ואח"כ משיבה עליו וכו', ע' בת"י יומא פרק ב' אות ב'.

30. רמב"ם פ"ד מתמידין ומוספין, הלכה ה' ארבע פייסות היו מפיסין בכל יום בשחרית.

31. שם הלכה ו' הפיים השני זוכין בו שלשה עשר על סדר עמידתן כיצד המסונה אומר להם הצביעו וכו' וזה שיצא בפיים ראשון הוא שוחט תמיד של שחר והשני שעומד בצדו וכו'.

32. רמב"ם שם פרק ב' הלכה י' הרמת הדשן מעל המזבח בכל יום מצות עשה וכו'. ושם הלכה יב' כיצד תורמין. מי שזכה לתרום וכו' ונומל את המחטה ועולה לראש המזבח ומפנה את הנחלים איך ואיך וחזקה מן הנחלים שנתאכלו בלב האש ויורד למטה לארץ וכו' וצובר את הנחלים שחתה על גבי הרצפה.

33. שם הלכה י"ג, ואחר כך גורפין את הדשן במגריפות מכל צדדי המזבח ומעלין אותו ערימה על נבי התפוח.

34. שמות כ"ו פסוק ל"ה ואת המנורה נכח השלחן על צלע המשכן תימנה

35. ספר עבודת הקרבנות ס' נו' אות ב' בשם הרבה גאונים דהיינו הרמב"ן והרשב"א ורבינו נרשום מאה"ג והראב"ד ורש"י, ורבינו ברוך ב"ר יצחק והגר"א והריב"א, ולא כהרמב"ם פרק ג' הלכה י"ב מתמידין ומוספין.

36. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פ"ג הלכה ט"ז, לא הי' מטיב כל הנרות בפעם אחת אלא מטיב חמשת נרות ומפסיק ועושיין עבודה אחרת, ואח"כ נכנס ומטיב השנים.

37. רמב"ם שם פרק ו' הלכה ג' ואחר שזורקין את הדם מטיב זה שבהיכל חמש נרות וכו' ושם הלכה ד' וזוכה בקמורת סי' שזכה ונכנס ומקטיר ואחר כך נכנס זה שזכה בדישון המנורה ומטיב שתי הנרות.

38. תמיד פ"ג מ"ה בית המטבחים היה לצפוננו של מזבח. וברמב"ם שם פרק ו' הלכה א' וזה שזכה בשחיטתו מושכו לבית המטבחים.

הלכות מעשה הקרבנות, פרק ה', הלכה א', וכל הזבחים קיבול דמן בכלי שרת ביד כהן.

39. רמב"ם שם שוחט את התמיד ואחר כך זורק הדם זה שקבלו.

40. רמב"ם מעשה הקרבנות פרק ד' הלכה ח' כיצד הוא עושה ואוחז הסימנים בידו ומוציאן עם הורידין לתוך המזרק ושוחט שנים או רוב שנים כדי שיתקבל הדם כולו בכלי.

41. רמב"ם הלכות פסולי המוקדשים פ"א הלכה כ"ג קבלת הדם והולכתו למזבח וזריקתו וכו' כל אחת מאלו אינה כשרה אלא כהן הכשר לעבודה ושם הלכה כ"ג והולכה שלא ברגל אינה הולכה.

42. רמב"ם מעשה הקרבנות פרק ה' הלכה ו' כשלוקח הכהן הדם במזרק וזורק ממנו במזרק שתי זריקות על שתי זוויות המזבח באלכסון.

43. רמב"ם, תמידין ומוספין פרק ג' הלכה ד' ומי שזכה בקמורת נוטל כלי מלא קמורת וכו', ונכנס עמו אחד במחתה

של אש בידו, ושם הלכה ז', וזה שבידו המחתה צובר את הנחלים על נבי המזבח הפנימי ומרדדן בשולי המחתה ומשתחויה ויוצא.

44. שם הלכה ג' בעת שמקמירין הקמורת בהיכל בכל יום פורשין כל העם מן ההיכל וכו'.

45. שם הלכה ז' נוסף את הבזך מתוך הכף ונותנו לאוהבו או לקרוביו, וכו' נותן לו לתוך חפניו וכו' ומשתחויה ויוצא.

46. שם הלכה ח' ומתחיל ומשליך הקמורת על האש בנחת כמי שטרקד סולת עד שתתרדד על כל האש.

47. שם פרק ו' הלכה ה' ואחר כך מעלה זה שזכה באברים את האיברים מן הכבש למזבח.

48. שם ואחר כך מעלין סולת הנסכים ואחר הסולת מקמיר החביתין ואחר החביתין מעלין את היין לניסוך ובשעת הניסוך אומרים הלויים השיר. ובמסכת תמיד פרק ז' משנה ג', נתנו לו יין לנסך, הסגן עומד על הקרן והסודרים בידו ושני כהנים עומדים על שולחן החלבים ושתי חצוצרות של כסף בידם וכו', שחה לנסך והניף הסגן בסודרין והקיש בן ארזא בצלצל ודברו הלויים בשיר.

49. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין, פ"א הלכה ג', לפי שאסור להקריב קרבן כלל קודם תמיד של שחר ולא שוחטין קרבן אחר תמיד של בין הערבים.

50. שם הלכה י' כמעשה תמיד של שחר כך מעשה תמיד של בין הערבים.

51. רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ח' הלכה ב' בנדי זהב הן בנדי כהן גדול והם שמונה כלים, הארבעה של כהן הדיוט ומעיל ואפוד וחושן וציץ.

52. רמב"ם הלכות עבודת יו"כ פ"ב הלכה א' כל מעשה התמידין והמוספין של יום זה כה"ג עושה אותן והוא לבוש בנדי זהב ועבודות המיוחדות ליום זה בנדי לבן ועבודה המיוחדת ליום זה היא וכו'.

53. רמב"ם הלכות עבודת יו"כ פ"ב הלכה ה' בכל יום כ"ג מקדש ידיו ורגליו מן הכיור כשאר הכהנים והיום מקדש מקיתון של זהב משום כבודו. נוסף שכתב רש"י במסכת יומא בדף ל"א ע"ב ד"ה וקידש ידיו ורגליו מן הכיור עכ"ל כבר כתב התיו"ט בפרק ג' משנה ד' ד"ה וקידש ידיו ורגליו פ' י

הר"ב מן הכיור וכן פירש רש"י ולא דייקא וכו' וע"ש ברש"ש.

54. רמב"ם, שם הלכה ב' וחמש מביעות ועשרה קידושין טובל כה"ג ומקדש בו ביום.

55. רמב"ם הלכות עבודת יו"כ פ"א הלכה ג' שבעת ימים קודם ליו"ה"כ מפרישין כה"ג מביתו ללשכתו שבמקדש ודבר זה קבלה מסשה רבינו.

56. שם הלכה ה' כל שבעת הימים מרגילין אותו בעבודות זורק את הדם ומקטיר את הקמורת וכו'.

57. שם הלכה ד' בשבעת ימים אלו מוין עליו מאפר הפרה וכו'.

58. שם הלכה ו' ולא היו מניחין אותו ליטן שמא יראה קרי וכו'.

59. שם פרק ב' הלכה א' כל מעשה התמידין והמוספין של יום זה כהן גדול עושה אותן.

60. שם פ"ד הלכה א' סדר כל המעשים שביום זה כך הוא כחצות הלילה מפיסין לתרומת הדשן.

61. יומא דף ל"ג ע"א מצוה למרק וברש"י שם כדי להוציא הדם יפה.

62. יומא פרק ג' משנה ד' הביאו לו את התמיד קרצו. ובתפ"י שם אות כ"ג ר"ל הרגו ונקרא כך מדלא שחט רק רוב ב' הסימנים דשחיטת התמיד רק מדרבנן אינה כשרה רק בו. ושם בפרק ד' משנה ג' שחטו. ובתפ"י אבל לא קרצו כדלעיל דעבודת היום מדאורייתא אין כשר רק בו. (ועיי"ש בתוספות יו"ט באופן אחר). וברושב"א יומא י"ב: ד"ה ה"ג וכו' דמדאורייתא אין חובה בכהן גדול אלא בעבודת היום ממש אבל תמידין ועבודת כל יום ויום כשרות אפילו בכהן הדיוט וכו' ורבנן שוו חובה בכה"ג אף בתמידין ולא התירו אלא דברים שאינן עיקר עבודה כאותו שאמרו קרצו ומרק אחר שחיטה על ידו.

63. תורת כהנים פרשתא א' פרק א' אות י"א, מנין שהוא מעון מבילה שנאמר ורחץ במים את בשרו ולבשם.

64. יומא דף ל"ב ע"א, ומנין שכל מבילה ומבילה צריכה שני קידושין ת"ל ופשט ורחץ, ורחץ ולבש. פירוש רש"י, הטיל

הכתוב ורחץ בין ופשט ולבש ליתן רחיצה לפשיטה ורחיצה
ללבישה.

65. חוקוני, ומה שפירש רש"י קדוש ידים ורגלים מן הכיור
היינו מים שבכיור דקיימא לן כמסנה מרף בקלפי אותו
היום מקדש ידיו ורגליו מקיתון של זהב. רמב"ם פרק
ב' מעבודת יו"כ, הלכה ג' כל המבילות האלו והקדושין כולן
במקדש חוץ ממבילה וכו' חוץ ממבילה ראשונה. ועיין
בירושלמי יומא פרק ד' סוף הלכה ה' בקרבן העדה, ד"ה
מקום מעכב עכ"ל. שמשמע שאם הכיור וכו' במקום מותר
לקדש בכ"ס בעזרה מדלא פירש כהפני משה שם. אמנם מסתברא
שקידוש ראשון הי' בין האולם ולמזבח מדקפיד קרא בהכיור
לקדש שם (שמות ל' י"ח) ובשאר קידושין כתב התפארת ישראל
בפרק ז' מסנה ג' שמסתמא היה מקדש במקום הכיור ע"ש. אמנם
אינו מוכרח שלר"ם ביומא ל"א ע"ב שפשט ואח"כ מקדש בוודאי
היה מקדש על בית הפרוה, וגם יש לחוש לחולשה דכה"ג יומא
סד: ולא להמריחו לילך למקום הכיור בכל פעם. (וודברי
התפ"י שם שלא כרש"י בפסוק כ"ג וע' בנחיים כ"ב ע"א תוס'
ד"ה קודח. ואין כאן מקום להאריך).

66. בשערי אהרן כאן, נמצא דמה שכתב כאן "והקריב" לפי
דברי המסנה פירושו בצווי כלומר אהרן יצוה שיקריבו וכו'.
ובפסוק מ' ד"ה והקריב אהרן הוראתו לשון קרבן ונאמר על
ההקדש וכו' כאומר והקדיש אהרן וכו'.

67. גבורות ארי יומא דף ב' ד"ה ביתו, אלא וודאי אין
בכלל ביתו דוידוי ראשון אלא אשתו לחוד ובוידוי שני
נכללו בניו.

68. שערי אהרן ויקרא מ"ז פסוק ז' ד"ה נרסין ביומא וכו'
נמצא דמה שכתב ולקח והעמיד בעל כרחך לדעת המסנה אינו
מתייחס על אהרן שזכר בתחילה רק הוא פועל סתמי שלא נזכר
שם פועלו כאומר ולקח הלוקח יהי' מי שיהי' והעמיד.

69. אזניים לתורה ויקרא מ"ז פסוק ז' ד"ה לפני השם וכו',
הרי לך שהעזרה נקראת גם כן "לפני השם" כמו קודש הקדשים
נהיינו בערכים שונים. רש"י ויקרא א' פסוק ג' ד"ה אל פתח
אהל מועד, מספל בהנאתו עד העזרה. ועיין שם במלבי"ם.

70. רש"י יומא דף לו, ע"א, ד"ה לצפון המזבח וכו' דאע"ג
דלא שחית ליה הכא מכל מקום כל מעשיו מעוניין צפון.

71. יומא פרק ד' מסנה א' הסגן בימינו וראש בית אב
משמאלו.

72. תפארת ישראל יומא פרק ג' משנה ט' משום טבא עכשיו
למורח העזרה בין העם אינו ראוי שילך יחידי וכו'.

73. שערי אהרן ויקרא ט"ו פסוק ט', ד"ה והקריב אהרן את
השעיר וכו', מה שכתוב והקריב אין לו שום מובן כלל הקרבה
זו מה היא וכו'. אלא הוראתו על לשון קרבן. ונאמר על
הקדש וכו' והקדיש אהרן את השעיר.

74. שבועות פרק א' משנה ז' טדם הפר מכפר על הכהנים על
מומאת מקדש וקדשיו.

75. עיין בתפארת ישראל יומא פרק ג' משנה ד', אות כ"ג
ועיין בספר עבודת הקרבנות ס' קמ"א.

76. יומא פרק ד' משנה ג' שחמו וקבל במזרק את דמו ובתי"י
שם, אבל לא קרצו וכו'. וע"ש ברש"י (ולא כהתום' יו"ט).
ועיין במקדש דוד ט"ו ד"ה והנה בפרה פרק ג' משנה ט'
אמרינן וכו' שחט בימינו ונתן הסכין לפנינו או ליד חברו
ואח"כ מקבל ע"ש ואמאי לא אמרינן שחט בשמאל ויקבל בימין
וכו' וע"כ צ"ל דזה דשוחט בימין הוא משום דדרך שחיטה
לעשות בימין דקשה לשחוט בשמאל וכו' וע"ש עוד בד"ה מיהו
וכו' כיון דהשחיטה צריכה להיות בכה"ג וא"כ עבודה היא
וצריכה ימין.

77. רש"י יומא דף מ"ה: ד"ה שמוסיפין בו ביום לימול ממנה
נחלים לקמורת של לפני ולפנים.

78. יומא דף מג, ע"ב, רש"י ד"ה והיום ארוכה כדי שיתן
ידו למטה מזרועו ותהא זרועו מסייעתו.

79. יומא פרק ה' משנה א', הגדול לפי גדלו והקמן לפי
קטנו וכך היתה מדתה. ובתפארת ישראל שם הכף הי' כמדת
חפניו ממש.

80. בשערי אהרן שמות פרק ט' פסוק ח', ד"ה מלא חפניכם
פירושו פיסת הידים עם האצבעות.

81. ובתום' יומא דף מו' ע"א, ד"ה וכך היתה מדתה וכו'
מפי ניחא אם הכף היתה גדולה יותר דאי שוה למלא חפניו
וכו' אי אפשר שלא יתפור ויפול לארץ מעם.

82. בשיח יצחק יומא דף נ"ב ע"א בשם הירושלמי, דוחק הי'
באצילי ידיו כדי שלא ישרפו הפרוכת ע"כ וע"ש פירושו.

83. יומא דף מ"ד ע"א, ותנא דבי ר' ישמעאל על מה הקמורת

מכפרת, על לשה"ר, יבא דבר שנחשאי וכפר על מעשה חסאי.
ועיין הביאור של החפץ חיים על תורת כהנים פרק ד' בהגה
ד"ה וקפרך הגמרא וכו' מזה יוכל האדם להתבונן את חומר
העון דלשה"ר דכהן גדול שהוא נכנס לפני ולפנים הוא פ"א
בשנה ובתחילת הכל הי' עסקו לכפר על חטא הלשון.

84. יומא דף נ"ג ע"א, נתן בה עיקר מעלה עשן, הי' מתמר
ועולה כמקל עד שמגיע לשמי קורה. כיון שהגיע לשמי קורה
ממשמש ויורד בכותלים עד שנתמלא הבית עשן. ועי' מה שכתב
בוה הגרי"ו סוף ח"ג ד"ה בדין דצריך כה"ג להשהות עצמו
ביו"כ פנימה עד שיתכסה ענן הקמורת וימלא הבית עשן וכו'
הוא דין בכל עבודות שצריך הכהן להשהות במקום העבודה עד
זמן כלות העבודה.

ועיין ברמב"ם הלכות עבודת יו"כ פרק ד' הלכה א' וצובר את
הקמורת על גבי הנחלים בידו לפניו בסחתה כדי שתהיה
הקמורת קרובה לארון ורחוקה מפניו וכו'. ולא כמו שהוא
מקמיר קמורת של כל יום כברמב"ם. פרק ג' מהלכות תמידין
ומוספין הלכה ח' ומתחיל ומסליך הקמורת על האש בנחת כמי
שמרקד סולת עד שתתרדד על כל האש.

85. יומא פרק ה' משנה א', ומתפלל תפלה קצרה בבית
החיצון.

86. בתורת כהנים, פרק ג' אות יא' ולקח מדם הפר, נוטלו
ממי שהוא ממרס בו.

87. עיין מה שפירש בחומש הגרש"ר הירש ז"ל על ויקרא ד'
פסוק ה' בענין גורעין ומוסיפין ודורשין שפירש באופן
אחר.

88. יומא דף נ"ה ע"א כשהוא מזה למעלה מצדד ידו למטה
וכשהוא מזה למטה מצדד ידו למעלה. ובשערי אהרן ד"ה והוא
באצבעו וכו' פני הכפורת פירושו חודו של כפורת שהיה עביו
מפח על פני הכפורת משמע למעלה בחודה העליון של הכפורת.

89. יומא דף נ"ה ע"א מה ת"ל יזה לימד על הזאה ראשונה
שצריכה מנין עם כל אחת ואחת וכו', (וע"ש שפליג ה"א,
והרמב"ם פסק כר"א.) ובתורת כהנים, שבע פעמים, שיהי'
מונה שבע פעמים, הרי אחת ושבע.

90. שבועות פרק א' משנה ו' ועל זדון מומאת מקדש וקדשיו
שעיר הנעשה בפנים ויו"כ מכפרים. ושם משנה ז' כשם שדם
השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל כך דם הפר מכפר על
הכהנים. ועיין באזניים לתורה פרק ט"ו פסוק ה' ולמח

97. לקומי הלכות דף כ"א על פרק ה' דיומא אית מהן דנקטו לדינא דהקפה ביד כר"ע וכו' ואית מהן דנקטו כת"ק דמתניתין דהקפה ברגל וכו'.

98. ובחים, פרק ה' משנה א' שירי הדם הי' שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון.

99. יומא דף ס"א, ע"א ת"ר וכלה מכפר את הקודש וכו' מלמד שכולן כפרה בפני עצמן. מכאן אמרו נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבפנים וכו' גמר את המתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה בהיכל.

100. רש"י יומא דף ס"ו ע"א ד"ה בא לו וכו' בא לו הכהן אצל שעיר המשתלח במקום שהעמידו שם כנגד בית שלוחו. ועיין בשערי אהרן כאן שהניח בצ"ע. אמנם בפסוק מ' פירש והקריב לשון הקדש ע"ש.

101. חבור התשובה להמאירי פרק יג' ד"ה ונשוב וכן אמרו בשעיר המשתלח וכו' המיוחד שבעם. המנהגו מתוודה והוא שהוא הי' מעיר את הישן להיות כל אחד מתוודה על כל עוונותיו בפרט וכו' וכבר ידעת שאין שעיר המשתלח מכפר אלא לשבים, וכו' ומה שאמרו בקצת מקומות שמכפר על הקלות אף בלא תשובה ביאור אף על פי שלא התעורר תכלית הערה עד שיבא מסנו לידי תשובה נמורה וכו'. (ועיין רמב"ם הלכות תשובה פרק א' הלכה ב'). ובחיבור תשובה שם ד"ה ואחר המעשים וכו' ואחר שהתוודה עליו והתוודה עמו, כל מי שלבו נוקפו וכו'.

102. באבן עזרא, אחר שיסורו מישראל כאילו נתונים הם על ראש השעיר. ובחיבור התשובה להמאירי פרק י"ג ד"ה ונשב, והוא שרמז הרב בשעיר המשתלח שהוא להיות הערה לתשובת כל החמאים לא נרצה לזביחה וכו' אבל שירחק תכלית הרחקה ויושלך בארץ גזירה, הערה לעויבת חמאים עויבה גמורה עד שלא ישוב עוד בהם ואין ספק שאין החמאים מסא שיעתק מגב האיש לגב השעיר אבל אלו המעשים כולם משלימים להביא מורא לנפש עד שתתפעל לתשובה.

103. יומא פרק ו' משנה ג' הכל כשרין להוליכו אלא שעשו הכהנים גדולים קבע ולא היו מניחין את ישראל להוליכו.

104. רש"י יומא דף סח: ד"ה אמרו לו לכהן גדול וכו' שאינו ראוי להתחיל בעבודה אחרת עד שהגיע שעיר למדבר. ועיין בחידושי הגר"ו יומא סוף חלק ג' ד"ה בדין וכו' הוא דין בכל עבודות שצריך הכהן גדול להשהות במקום

העבודה עד זמן כלות העבודה וראיה לזה סמסנה יומא הניע השעיר למדבר וכו' כדר"י הניע השעיר למדבר נעשה מצותו. הרי דאינו רשאי לצאת מעזרה עד שיעשה מצות השלוח וכו'.

105. יומא פרק ו' משנה ח' מירושלים ועד בית חדודו נ' מילין. ושם משנה ד' עשר סוכות מירושלים ועד צוק תשעים רים שבעה ומחצה לכל מיל. וברע"ב וצי' רים הם י"ב מיל. ובבאור הלכה או"ח ס' קס"ג ד"ה ברחוק יותר וכו' חשבון הזמן של הילוך ד' מילין לאדם בינוני שהוא שיעור ע"ב מינוטין. (אמנם כאן שהלך עם השעיר אפשר שהוא קצת יותר).

106. בשערי אהרן ד"ה אמנם וכו' מה שכתב כאן ושלח פירושו שלוחו למיתה.

107. תרגום יונתן וידחיניה רוח זיקא מן קדם השם וימות.

108. יומא פרק ו' משנה ו' מה הי' עושה, חולק לשון של זהורית חציו קשר במלע וחציו קשר בין שתי קרניו ודחפו לאחוריו וכו'.

109. רמב"ן ד"ה יוציא אל מחוץ למחנה וכו' יוציא המוציא.

110. רמב"ם הלכות עבודת יו"כ פרק ד' הלכה ב' ואחר כך משלח השעיר למדבר ומוציא אימורי פר ושעיר וכו' ומשלח השאר לבית הדשן לשריפה.

111. יומא דף ס"ח, ע"א, תנו רבנן יוציא אל מחוץ למחנה ושרפו להלן אתה נותן להם שלש מחנות וכו'. ובענין מקום בית הדשן עיין ברבינו נרשום מס' תמיד דף כ"ח ע"ב ד"ה החלו מעלין כאשר וכו' מוציאין אותו הכל לחוץ להר המסחה.

112. רמב"ם הלכות עבודת יו"כ פ"ג הלכה ח' כיון שהניע שעיר למדבר יצא כה"ג לעזרת הנשים לקרות בתורה ובזמן קריאתו שורפין הפר והשעיר בבית הדשן.

113. יומא דף ס"ח ע"ב ברש"י ד"ה בא לקרות את הפרשה דילפינן מסלואים דאמרינן בפרק קמא דף ה': מניין שאף מקרא פרשה מעכב וכו'. ושם דף ב' ע"א כאשר עשה ביום הזה צוה השם לעשות לכפר עליכם וכו' לכפר אלו מעשי יוה"כ.

114. רמב"ן פסוק כג' ודרך הכתובים מקום להשלים הענין אשר התחיל בו לבד אעפ"י שיש בו קצת ענין מאוחר למה שזכיר אחרי כן ולכן אמר ובא אהרן אל אהל מועד בבגדים האלה להשלים עבודתו בהם והיא הוצאת הכף והמחתה וכו'.

יומא דף ע"א, ע"א. וכל הפרשה כולה נאמרה על הסדר והא קראי כתיבי ואת חלב החמאת וכו' אימא חוץ מפסוק זו ואילך.

115. יומא דף ל"ב ע"א ומנין שכל מבילה ומבילה צריכה ב' קידושין ת"ל ופשט ורחץ ורחץ ולבש וכו'. ובערוך השלחן העתיד ס' קנ"ט סעיף ד' וכשם שלבנדי לבן מעון מבילה כמו כן לבנדי זהב וגם לבנדי זהב מרומו המבילה דכתיב ופשט את בנדי הבד וגו' ורחץ את בשרו במים וכו' וזה שאמרנו מרומו לפי שעיקרו הוא להקידושים וכו'. ושם סעיף ה' ורחיצה זו היא הקידוש וכו' והט"ל הכתוב ורחץ בין ופשט ובין ולבש לומר לך שאפשימה מעון קידוש ואלבישה קידוש.

116. ספר לקט בהיר אות נ"ח, עתה אינו יוצא משום מקום וכו' אלא מאחר דעבודות הקודמות היו בהיכל ומעתה עובד בחוץ יצאה קרי ליה. ועיין בשערי אהרן ד"ה ויצא ועשה את עולתו פרש"י מן ההיכל וכו' וצ"ע וכו' עתה הי' בהיכל וכו', אלא כוונת הכתוב לומר לנו שאל תאמר שעולתו ועולת העם מפני שבאים ג"כ בגלל חובת היום, גם הם מעשה פנים המה לכך נאמר ויצא וכו' ונ"ל דהו' כוונת הרמב"ן שכתב שכל הנעשה קודם לזה בבנדי לבן הכל מעשה פנים ואילו ואיל העם שיוכיר הם נעשים על המובח החיצון.

117. ספורנו וכפר בעדו ובעד העם, כפרת הרהורי הלב הראויה לנקוי כפים וברי לבב זה בעולה.

118. לחם משנה, הלכות עבודת יוה"כ פרק ב' הלכה ב' ד"ה ומוציא משם כף ומחתה וכו' ולרש"י ו"ל בפירוש החומש הסכים למש"כ בנמרא דכף ומחתה מפסיק בין אילו ואיל העם לתמיד של בין הערביים אלא שדבריו שם תמוהים שכתב בפרשת אחרי מות וכו' ודברים אלו אתו דלא כמאן וכו'.

119. אבן עזרא ד"ה עולתו הוא האיל ואיל העם ופר העם ושבעת כבשיהם כי כן כתוב. אמנם המזרחי כתב באופן אחר, והקשה עליו הלחם משנה שם.

120. במזרחי ואת חלב החמאת אימורי פר ושעיר שלא נחשוב שחלב החמאת בלשון יחיד מורה על אימורי הפר או השעיר ולא על אימורי שניהם. ועיין יומא דף ס"ז: תוס' ד"ה אמו במגם מקמיר ליה כך הי' כתוב בספרים וכו' ורש"י מחקו לפי שהיה קשה לו דבכמה דוכתי במנחות קתני מעלה ומקמירה בכלי שרת וכו' ור"ת אומר דאין צריך להגיה הספרים וכו'.

121. יומא דף ע"א ע"א מאי מעמא אמר רב חסדא גמירי חמט מבילות ועשרה קדושין מובל כה"ג ומקדש בו ביום ואי אמרת

כסדרן כתיבי לא משכחת לה וכו' .

122. שם וכל הפרשה כולה נאמרה על הסדר והא קראי כתיבי וכו' אימא חוץ מפסוק זה ואילך .

123. וכן הוא בספר שערי אהרן פסוק כ"ג ד"ה נמצא לפ"ו כי המקראות שלא כסדרן כי מקומו של המקרא הזה הוא אחר פסוק כ"ח. (וע"ש ד"ה ומש"כ רש"י בסוף דבריו.)

124. כנור ארי' ד"ה מלמד שמעונין נניזה שאין לומר שיניח אותם ולא יוצאים חוצה דהא לא כתב שום מקום לפני זה דעליה קאי והניחם שם דאין לומר דקאי על בבואו אל הקודש או על ובא אהרן אל אהל מועד ועליו אמר והניחם שם. א"כ יהי' כאן ביאה לקודש הקדשים בבגדי זהב. ועיין בחומש הרשר"ה ז"ל וברמב"ן פסוק כ"ג והניחם שם, במקום אשר ישימם. ובהעקדה ד"ה ואפשר כי יתכן שהיה שם מקום סוכן לבית נניזתם. ובספר הכתב והקבלה, והמקום המיוחד של פשימת בגדי לבן ונניזתם שם היה בעזרת ישראל ומסתמא קרוב ללשכת השרוה. וברמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ח' הלכה ה' אלא ננזוין במקום שיפשומו אותם, שנאמר והניחם שם.

125. יומא דף ע"א ויום טוב הי' עושה לאוהביו בשעה שיצא בשלום מן הקודש ובמאירי שם יש מפרשים שלמחרתו היה עושה יום טוב.

126. רמב"ם הלכות עבודת יו"כ פרק ד' הלכה א' ואוחז שפת הכף בראשי אצבעותיו או בשיניו ומערה הקמורת בגודלו לתוך חפניו עד שמחזירה למלוא חפניו כשהיתה.

127. בחיבור התשובה פרק יג' ד"ה אחר וכיצד היה עושה היה אוחז בית יד של כף בשיניו וכו' וסומך ידיו לחלל הכף שבו הקמורת ומושך הקמורת בשני גודליו ומערה לתוך חלל ידיו.

128. רש"י יומא מ"ט: ד"ה כיצד הוא עושה וכו'. אוחז את ראש הבוך בראשי אצבעותיו וכו' וידה של בוך כלפי בין זרועותיו ומעלה בשני גודליו ומושך את ידה בגודליו לצד גופו מעט מעט עד שמגיע ראש ידה לבין אצילי ידיו (ובריטב"א פירש לעכבן) וראש הבוך מגיע לנובה פס ידו וחוזר ומחזירה דרך צדה לתוך חפניו.

129. ירושלמי יומא פרק ה' הלכה ב' (דף כז) כיצד הוא עושה, א"ר חנינה מניח את הכף בארץ וזורקה באויר וקולטת במחתה (ובקרובן העדה שם גרים ד"ה ה"ג מניח את המחתה בארץ וזורק הכף באויר וקולטת ופירש הק"ע מניח את המחתה בארץ ואח"כ זורק הכף למעלה והוא מתהפך ופושט שתי ידיו ומקבל

הקמורת. שמואל אומר בודדה ברנליו (נומל הכף בין רנליו ושופך לתוך שתי חפניו) רבי יוחנן אומר מערה מתוך הכף והיא מתמרת ועולה (ולא הי' צריך לחפון שנית שכבר חפץ מבחוץ).

130. רמב"ם הלכות שנגות פרק יא' ה' א' שנוי יש בשגנת טומאת מקדש וקדשיו, מה שאין כן בשאר כריתות וכו' אבל בטומאת מקדש וקדשיו אינו מביא קרבן עולה ויורד עד שתהיה לו ידיעה לטומאה וידיעה לקודש או למקדש בתחילה וידיעה לטומאה וידיעה לקודש או למקדש בסוף והעלם בינתיים, ושם הלכה מ' טומאת מקדש וקדשיו שהיה לה ידיעה בתחילה ולא היה לה ידיעה בסוף, שעיר של יוה"כ הנעשה בפנים ויוה"כ תולין עד שיודע לו ויביא קרבן עולה ויורד. ושאין בה ידיעה בתחילה אבל יש בה ידיעה בסוף, שעיר הנעשה בחוץ ביום הכפורים ויום הכפורים מכפרין ועל שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף שעירי הרנלים ושעירי ראש חדשים מכפרין ועל זדון מקדש וקדשיו פר כהן גדול של יום הכפורים מכפר. אם הי' המזיד מן הכהנים ואם היה מישראל דם שעיר הנעשה בפנים ויום הכפורים מכפרים. וע"ש בלחם משנה שם שהניח בצ"ע. ודעת רש"י בשבועות דף ב': ד"ה אלא שהפר מכפר על הכהנים כל שעיר הפנימי מכפר על ישראל וכו'. וכן כפרת שעיר החיצון. פרו של כהן הקרב ביו"כ בפנים כמו שמפורש באחרי מות מכפר על הכהנים. 131. יומא פרק ד' משנה ב' קשרו לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח.

132. שם דף מא: ולנשחט יקשרנו כנגד בית שחיטתו שלא יתערב זה בזה ולא יתערב באחרים.

133. שקלים פרק ד' משנה ב' ועיין יומא דף סח תוספות ישנים ד"ה חולק לשון של זהורית ובמסכת שקלים פרק התרוסה מוכח דהאי לשון של זהורית דהכא אין זה לשון של זהורית שבראש שעיר המשתלח וכו'.

134. כסף משנה הלכות עבודת יו"כ פ"ג הלכה ד', ויש לתמוה על רבינו שסתם במקום שהי' לו לפרש.

135. שיח יצחק, יומא דף מא: ד"ה אלא

136. ישעיה פרק א' פסוק י"ח

137. שבת דף פ"ו ע"א גנין שקושרין לשון של זהורית. בראש שעיר המשתלח וכו'

138. ירושלמי שבת פרק מ' הלכה ג' בראשונה היו קושרין

אותו בחלונותיהם וכו'.

139. יומא דף ס"ז ע"א בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח האולם מבחוץ וכו'.

140. יומא שם בא וישב לו תחת סוכה אחרונה עד שתחשך.

141. יומא דף ע' ע"א

142. לחם משנה פרק ב' הלכה ב' עבודת יוה"כ, ועיין בספר משאת ישראל מרבי ישראל כרמל ז"ל.

הערה

בקצת מקומות לא הקפדנו לצייר לפי שיטת רש"י רק תפסנו שיטת הרמב"ם או ראשון אחר. לדוגמא בבנדי כהונה ציירנו האפוד מגיע עד העקב כדעת רש"י שמות כ"ה פסוק ו' אבל המעיל עשינו כדעת הרמב"ם פרק ט' מכלי המקדש הלכה ג' שאין לו בית יד והמצנפת כדעת הראב"ד שם פ"ח הלכה ב' שמצנפת ארוך הרבה וכורך אותו כריכות הרבה ככריכות הישמעאלים, אבל מעשה המנבעות וכו' חדין מלמעלה והן קצרים. וכן בצורת המנורה תפסנו דעת הרמב"ם.

הציור של מעלות האולם הוא על פי הציורים של הרמב"ם סוף מסכת מדות. ושל הרובד הרביעי הוא לפי המאירי יומא ס"ג ע"ב שאינו לפנים מפתח האולם רק באותו תחום שבין האולם והמזבח.

בציור ההיכל ע' מדות פ"ד משנה א' שכל הבית טחו בזהב חוץ מאחרי הדלתות. אבל לא הקפדנו על דבר זה בהציור. ועיין ברמב"ם פרק א' מהלכות בית הבחירה הלכה ח' וז"ל כשבונין ההיכל והעזרה בונים באבנים גדולות וכו' מפצלין אותן מסתתין אותן מבחוץ ואח"כ מכניסין אותן לבנין. ושם בהלכה י"א ומיפין כפי כוחן, אם יכולין לטוח אותו בזהב ולהגדיל מעשיו הרי זה מצוה. ועיין מדות פרק ב' משנה ג' בתוס' יו"ט ד"ה נשתנו להיות של זהב לפי שכשעלו מן הגולה לא היו עשירים ולא יכלו לעשות

This special edition of the Yom Kippur Avodah
is dedicated to the memory of

שפרה בת יוסף ע"ה

Sophie Rubin

נפטרה ו' אדר א' תשנ"ה

She personified the richness of Eastern Europe Jewry,
its warmth, generosity and love of Yiddishkeit.
The fruits of her accomplishments, her children,
raised new generations that are the living tribute
to her blessed memory.

ת.נ.צ.ב.ה

Dedicated by
her children,

Emanuel and Linda, Mordechai and Barbara,
Asher and Diane, Yussel and Judy, and Abba and Carol.

⌘

grandchildren,

Raphael and Rene, Jonathan and Abby, Daniel and Esther,
Rebecca and Marc, Ariel, Ethan, Leonard, Jacob,
Shayna, Benjamin, Aviel and Ann, Rachel and Ron,
Tova and Uri, and Yaacov.

"כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת ..."

This sefer is lovingly dedicated
to the memories of
Kermit Hirsch

ר' קלונימוס בן ר' אליעזר ע"ה
נפטר ט' מנחם אב תשל"ג

and

Leon Groder
לייבל בן ר' יעקב הלוי ע"ה
נפטר כ"ג ניסן תשמ"ג

In tribute to our fathers, of blessed memory,
who devoted their lives to Hashem and their fellow Jews
and whose examples of chessed, midos and ahavas Yisrael
will forever serve as an inspiration to family and friends
and to all who knew them.

ת.נ.צ.ב.ה.

Harvey and Yehudis Hirsch
Tovah Ilana, Kalman Aryeh Leib,
Akiva Zev, Ephraim Eliezer,
Dov Raphael and Nechama Leah

Dedicated in loving memory of

אברהם בן ברוך ע"ה

Avraham Frankfurter

&

אסתר בת בעריש הלוי מרקס ע"ה

Esther Marcus Frankfurter

whose mesiras nefesh for Yiddishkeit
and selfless devotion to Torah and Chessed
are a constant inspiration.

A special dedication to their children

Yaakov and Miri הי"ד

who, together with their mother Esther,
were killed by the Nazis ימ"ש.

And to their daughter Blima

who mercifully survived the war,
and passed away on Tevet 28, 1989.

by their children,

Mrs. Anna Todd

Mr. Leon and Mrs. Gladys Frank

and their grandchildren,

Fishel Yaakov and Einat Turkeltaub

and great-grandchildren,

Yosef Avigdor, Shlomo Chaim and

Avraham Yehuda

ת.נ.צ.ב.ה.

Rav Leibel Berenbaum visiting a yeshivah classroom

Pirchi Shoshanim holds a gathering for Russian Jews

THE YOM KIPPUR AVODAH

Menachem Moshe Oppen

Just as the *Mitzvos* relating to *Rosh Hashanah*, *Pesach*, and *Succos* characterize those *Yamim Tovim*, the *Yom Kippur Avodah* characterizes *Yom Kippur* as a time of atonement. The *Yom Kippur Avodah*, as performed by the *Kohain Gadol* in the *Bais Hamikdash*, was a magnificent and awe-inspiring spectacle which culminated with a joyous celebration when the *Kohain Gadol* emerged unharmed from the *Kodesh Hakodoshim* at the conclusion of the *Avodah*. Because we are no longer fortunate to have the *Bais Hamikdash*, however, we can no longer participate in the holy experience, and it is even difficult for us to visualize what *Yom Kippur* in *Yerushalayim* was really like.

The Yom Kippur Avodah, the newest volume in *The Pictorial Avodah Series*, explains those portions of the *Chumash* and *Rashi* that pertain to the *Yom Kippur Avodah* and, by the inclusion of charts and illustrations, helps the reader form a mental image of the entire process of the *Avodah*. There is also an extensive, illustrated Introduction, which describes the architectural design of the *Bais Hamikdash*, the process of the daily *Avodah* and the various garments of the *Kohain Gadol*. An illustrated Appendix delves more deeply into certain aspects of the *Avodah*.

A special section featuring translations of the section in the *Mussaf* of *Yom Kippur* describing the *Avodah*, both as it appears in the *Machzor Nusach Ashkenaz* and in the *Machzor Nusach Sfarad*, has been added to this book. In order to give the reader a better understanding, references are made within the translation to the appropriate illustrations which appear in the other sections of this book.

The Pictorial Avodah Series
is a project of
C.I.S. Publications
in conjunction with
M'chon Harbotzas Torah

C.I.S. PUBLISHERS

New York ■ *London* ■ *Jerusalem*